

СОБРАНИЕ НЕИЗДАННЫХЪ АКТОВЪ И ДОКУМЕНТОВЪ,

СЛУЖАЩИХЪ КЪ ХАРАКТЕРИСТИКЪ

ПОЛИЦЕЙСКОЙ АДМИНИСТРАЦИИ

ВЪ АНГЛІЙСКИХЪ ГРАФСТВАХЪ ВЪ XII, XIII, И XIV^{мъ}
ВѢКАХЪ, ПРЕДШЕСТВУЕМОЕ МОНОГРАФІЕЙ О
ПОЛИЦИИ РАБОЧИХЪ ВЪ АНГЛИИ ВЪ XIV^{мъ} ВѢКѢ.

ПРИЛОЖЕНИЕ

къ

ИСТОРИИ ПОЛИЦЕЙСКОЙ АДМИНИСТРАЦИИ ВЪ АНГЛИИ
СЪ ДРЕВНѢЙШИХЪ ВРЕМЕНЪ ДО СМЕРТИ ЭДУАРДА IIIго.

Максима Ковалевскаго.

ЛОНДОНЪ.

—
1876 г

ЛОНДОНЪ :

Печатано въ Типографіи Гилберта и Ривингтона, 52, Ст. Джонсъ Скверъ, и
28, Вайтхорсеръ Стритъ.

ПОЛИЦІЯ РАБОЧИХЪ ВЪ АНГЛІИ ВЪ XIV^{мѣ.} ВѢКѢ И
МИРОВЫЕ СУДЬИ, КАКЪ СУДЕБНЫЕ РАЗБИРАТЕЛИ
СПОРОВЪ МЕЖДУ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЯМИ И РАБОЧИМИ.

ПОЛИЦІЯ РАБОЧИХЪ ВЪ АНГЛІИ ВЪ XIVмъ ВѢКѢ И МИРОВЫЕ СУДЬИ КАКЪ СУДЕБНЫЕ РАЗБИРАТЕЛИ СПОРОВЪ МЕЖДУ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЯМИ И РАБОЧИМИ.

Въ англо-саксонскій періодъ англійской жизни трудъ является не-свободнымъ. Какъ домашнія, такъ и полевые работы производятся главнымъ образомъ рабами или крѣпостными (theows, theowmen и keorls). Въ VIмъ вѣкѣ не только внутренняя, но и вѣдшая торговля рабамъ является весьма распространенной.¹ Духовенство, правда, неоднократно возстаетъ противъ этого торга, но, въ тоже время, само приѣзжаетъ къ труду рабовъ для обработки своихъ, съ каждымъ вѣкомъ, возрастающихъ владѣній.²

Тѣмъ не менѣе, мы должны признать за католическимъ духовенствомъ честь перваго пропагандиста идеи эманципаціи. Въ VIIмъ вѣкѣ епископъ Aedan не жалѣетъ собственныхъ средствъ для выкупа лицъ, несправедливо проданныхъ въ рабство; въ VIIIмъ вѣкѣ архіепископъ Эгбертъ агитируетъ въ пользу загрыты части суммъ, составленныхъ подаяніями вѣрующихъ, на выкупъ людей изъ рабства. Невозлагая еще на владѣльцовъ обязанности отпускать рабовъ на волю, духовенство непрестанно указываетъ имъ на эманципацію, какъ на одно изъ средствъ къ спасенію.³ Въ VIIIмъ вѣкѣ мы, поэтому, неоднократно встрѣчаемъ случаи освобожденія господами ихъ рабовъ, “изъ любви къ Богу и заботы о своей душѣ.”⁴

---

¹ Объ этомъ можно судить изъ записаннаго лѣтописцами преданія объ обстоятельствахъ, поведшихъ къ обращенію Англій въ христіанство. “Lives of English Popular Leaders in the Middle Ages, Tyler, Ball and Oldcastle,” by Edmund Maurice, стр. 5ая.

² Edmund Maurice приводитъ много фактовъ въ подтвержденіе тому, что, какъ лица духовнаго званія, такъ и монастыри употребляли рабовъ для домашнихъ и полевыхъ работъ въ предѣлахъ своихъ помѣстій, стр. 36 и 37.

³ Ibid. стр. 16.

⁴ Diplomatarium ævi Saxonici (Thorpe) стр. 621, 624.

Свѣтское и церковное законодательство королей VIIIго вѣка воспринимаетъ въ себя гуманнѣе начала, впервые внесенныя христіанствомъ и отцами церкви въ вопросъ о рабствѣ.

Уже въ началѣ VIIIго вѣка изданныя подъ вліяніемъ духовенства законы устанавливають ограниченія для торга людьми и объявляютъ свободными, какъ дѣтей, произшедшихъ отъ брака свободного съ рабой, такъ и лицъ рабскаго происхожденія, отпущенныхъ на волю ихъ владѣльцами предъ алтаремъ.¹ При Альфредѣ суровое обращеніе господина съ рабомъ является поводомъ къ объявленію послѣдняго свободнымъ.²

Датское нашествіе, съ одной стороны, на время замедляетъ процессъ эманципации, увеличивая число рабовъ новымъ контингентомъ военнопленныхъ, съ другой, содѣйствуетъ уменьшенію размѣровъ рабства, доставляя возможность бѣглымъ рабамъ находить свободу въ лагерѣ завоевателей.³

Въ царствованіе Эдгара церковныя законы, изданные подъ вліяніемъ архіепископа Дунстана, впервые объявляютъ обязанностью каждаго христіанина отпустить на волю своихъ рабовъ и выкупить чужихъ.⁴ Въ то же время за рабами признано право выкупать себя самими изъ рабства.⁵

Несмотря на эти законодательныя предписанія, рабство продолжаетъ существовать въ прежней силѣ, даже увеличенное въ своемъ размѣрѣ, какъ обращеніемъ датчанами военнопленныхъ въ рабовъ, такъ и добровольнымъ поступленіемъ въ рабство⁶ керльсъ, особенно часто встрѣчающимся въ голодные годы.

Торговля рабами, не только внутренняя, но и ви́шняя, продол-

¹ Ibid. стр. 8 и 9ая.

² *Leges Alfredi*, sect. 20, см. Reeves, *History of the English Law*, изданіе Finlaison, томъ I., стр. 14ая.

³ См. Edmund Maurice, Tyler, Ball, *Oldcastle*; стр. 13, 23.

⁴ Ibid. стр. 17.

⁵ Kemble, *Cod Dipl. mæccli.*, одинъ рабъ покупаетъ свою свободу у аббата монастыря Bath, (приведено у Stubbs' *Constitutional History*, томъ I., стр. 79.)

⁶ *Diplomatarium Aevi Saxonici*, стр. 621.

жасть существовать, вопреки новому запрещенію ея законами Капюта.¹

Рядомъ съ рабами мы встрѣчаемъ въ англо-саксонскихъ помѣстьяхъ и крѣпостныхъ (seorls). Отличительный характеръ керля составляетъ существованіе тѣсной связи, не между нимъ и помѣщикомъ, а между нимъ и землей, которую онъ временно воздѣлываетъ своимъ трудомъ. Отсюда, съ одной стороны, полная свобода керлямъ переходить отъ одного владѣльца къ другому, а, съ другой, запрещеніе помѣщикамъ продавать крестыльнъ отдѣльно отъ земли, на которой они поселены.²

Въ *Rectitudines singularum personarum*, англо-саксонскій текстъ которыхъ дошелъ до насъ въ одномъ манускриптѣ, состоящемъ въ настоящее время во владѣніи Corpus Christi College въ Кембриджѣ, а также въ нѣкоторыхъ хартіяхъ англо-саксонскихъ королей, напечатанныхъ Кемблемъ въ его *Codex Diplomaticus ævi Saxonici*, Гомерсгамъ Коксъ нашелъ многочисленныя данныя въ подтвержденіе высказаннаго имъ мнѣнія, что личная служба керльсѣ опредѣляема была мѣстными обычаями помѣстья и что вознагражденіемъ за нее было выдѣленіе въ ихъ частное пользованіе участковъ земли помѣщикомъ.³

¹ Въ *Codex Dipl. Ævi. Sax. N. dcccccxxv.* мы находимъ упоминаніе о лицахъ, поступившихъ въ рабство изъ за пропитанія въ черный день.

² Maurice, стр. 22.

³ Вотъ нѣкоторые изъ фактовъ приводимыхъ Homersham'омъ Сох'омъ въ подкрѣпленіе этого мнѣнія. Въ *Rectitudines singularum personarum* мы находимъ между прочимъ слѣдующее мѣсто: "права виллана различны, смотря по мѣстнымъ обычаямъ, въ однихъ мѣстностяхъ онъ долженъ платить поземельную ренту и, сверхъ того, нести ежегодно полевую работу, ѣздить верхомъ и возить, работать и кормить своего господина, жать и косить и т. д." Примѣромъ такихъ полевыхъ работъ могутъ быть приведены работы, отправляемыя вилланами въ помѣстьяхъ Hurstbourne въ царствованіе Альфреда или Эдварда старшаго: seorls обязаны вспахать ежегодно три десятины, засеять ихъ собственными сѣмьями, убрать ихъ, уплатить поземельному владѣльцу три фунта ячменю, скосить и убрать въ стоги десятину сенокоса, и т. д. (*Cod D. N. 1077*). Профессоръ Stubbs, поэтому, какъ намъ кажется, совершенно вѣрно опредѣляетъ положеніе виллановъ, когда говоритъ: "the villeins were in fact labourers whose wages were paid in land . . . etc. (*Stubbs, Select Charters, стр. 137*)."

Получая извѣстные надѣлы въ предѣлахъ заселяемаго ими помѣстья, кельсы имѣли возможность употреблять доходы съ нихъ на покупку поземельныхъ участковъ въ полную собственность. Владѣніе послѣдними открывало имъ путь къ переходу въ свободное состояніе.¹

Къ концу англо-саксонскаго королевства изъ класса кельсовъ, получающихъ въ законодательныхъ актахъ норманскаго періода латинское наименованіе виллановъ (*villani*), выдѣляются поэтому такъ называемые *cotarii* и *bordarii*, о которыхъ упоминаетъ книга Страшнаго Суда (*Doomsday-book*). “Котаріями или бордаріями назывались, говоритъ Нассе,² владѣльцы значительныхъ поземельныхъ участковъ, состоявшихъ каждый изъ дома съ окружающимъ его дворомъ и прилегающимъ небольшимъ участкомъ поля. Этотъ классъ людей былъ также призванъ къ отправленію полевыхъ работъ; размѣръ послѣднихъ былъ, однако, гораздо меньше размѣра работъ, отправляемыхъ вилланами, что обуславливалось сравнительной незначительностью владѣмыхъ ими участковъ: они вовсе не несутъ подводной повинности, ихъ барщина ограничена однодневной работой въ недѣлю, за исключеніемъ лишь времени урожая и сѣнокоса, и обнимаетъ собою одни лишь домашнія, но отнюдь не полевые работы.”

Замѣчательно, что уже къ концу англо-саксонскаго періода начало вознагражденія за трудъ, первый видъ котораго составляетъ надѣленіе помѣщикомъ кельей извѣстными участками земли въ пожизненное и наследственное пользованіе, вводится мало помалу и по отношенію къ рабамъ (такъ называемымъ *esnes* или рабамъ на жалованьи),³ ясное доказательство тому, что дароваго труда въ это время было уже недостаточно для производства всѣхъ необходимыхъ работъ, домашнихъ и полевыхъ. Прямымъ результатомъ Норманскаго нашествія было пониженіе положенія крѣпостныхъ къ положенію рабовъ. Послѣдній памятникъ въ которомъ рабы обозначаются еще особымъ терминомъ *servi*, есть книга Страшнаго Суда. Какъ законодательные акты XIIго и XIIIго вѣка, такъ и частныя законодательныя компіляціи этого време-

¹ Thorpe, *Ancient Laws and Institutes*, vol. I., стр. 191, мѣсто цитировано у Maurice, Tyler, Ball, *Oldcastle*, стр. 22, примѣчаніе.

² Ueber die mittelalterliche Feldgemeinschaft in England, von Erwin Nasse, Bonn, 1869го года, стр. 30, 31.

³ Stubbs, *Constitutional History*, стр. 78, примѣчаніе третье.

⁴ *Rectitudines singularum personarum* заключаютъ въ себя слѣ-

ни говорить только о *villenagium*. Это не значитъ, чтобы рабство перестало существовать со времени норманскаго нашествія. Мы имѣемъ, напротивъ того, несомнѣнныя свидѣтельства продолженія не только рабства, но и внутренняго и вѣшняго торго рабами.¹

Это доказываетъ лишь то, что въ глазахъ законодательства XIго и XIIго вѣка керльсь ничѣмъ не отличаются отъ рабовъ почему и обозначаются однимъ съ ними терминомъ *villani*.²

Первое время, слѣдовавшее за завоеваніемъ, было особенно неблагопріятно для эманципаціи рабочаго населенія королевства. Прежняя форма отпущенія на волю предъ алтаремъ болѣе не встрѣчается на практикѣ,³ явное доказательство тому, что отношеніе духовенства къ эманципаціи измѣнилось. Фактъ этотъ объясняется самъ собою, если принять во вниманіе, что высшіе члены духовнаго сословія являются со временъ норманскаго завоеванія, въ качествѣ *tenentes in capite*, одновременно и крупными поземельными владѣльцами.⁴ Особенно заслуживаетъ вниманія то обстоятельство, что, согласно свидѣтельству Главвиллы, вилланы въ царствованіе Генриха IIго не пользуются уже прежней свободой, собственными средствами выкупать себя изъ рабства. “*Null tamen notandum est quod non potest aliquis*

дуюція постановленія касательно котаріевъ: “права котаріевъ различно опредѣляются мѣстными обычаями, въ однихъ помѣстьяхъ котарій обязанъ работать на господина каждый поедѣльничъ, и притомъ круглый годъ, въ другихъ только три дня въ недѣлю, но за то только во время уборки хлѣба. Онъ не платитъ помѣщику поземельной ренты; владѣтъ пятью десятинами, а, если того требуетъ мѣстный обычай, то и большимъ пространствомъ земли и т. д.

¹ Въ *Vita Wulstani*, помѣщенной въ третьемъ томѣ Wharton's *Anglia sacra*, говорится объ успешныхъ попыткахъ епископа Wulstau'a прекратить торгъ рабами, производившійся съ Ирландіей изъ Бристоля. Въ разсказѣ лѣтописца о первомъ военномъ занятіи Англичанами Ирландіи около 1174го года сохранилось свидѣтельство о существованіи этого торго вплоть до конца 12го вѣка (см. Edmund Maurice, стр. 30, 31).

² *Hundred Rolls*, перечисляя виллановъ того или другаго помѣстья, нерѣдко присоединяють къ этому перечисленію слѣдующую фразу: *villani sunt servi vel nativi* (см. Nasse, *Mittelalt. Feldgemeinschaft*, стр. 28, примѣчаніе второе).

³ См. Edmund Maurice, Tyler, Ball, *Oldcastle*, стр. 28аа.

⁴ Это не исключаетъ однако отдѣльныхъ случаевъ пропаганды тѣмъ или другимъ членомъ духовенства идеи эманципаціи, такъ на примѣръ, при Стефанѣ (Maurice стр. 35.)

in villenagio positus libertatem suam propriis denariis suis quaerere.”¹

Изъ приводимыхъ Гланвиллою причинъ запрещенія вилланамъ права выкупа можно заключить, что по социальному положенію своему вилланы приближались къ рабамъ: “quia omnia catalla cuiuslibet nativi ita intelliguntur esse in potestate domini sui, quod propriis denariis suis versus dominum suum a villenagio se redimere non poterit.”

Отпущеніе виллановъ на волю вполне предоставлено свободѣ господина и у виллановъ отнято прежнее право,² переходить съ одного помѣстья на другое.

Только два пути остаются открыты вилланамъ для выхода изъ ихъ положенія—бѣгство въ городъ и пребываніе тамъ въ теченіи года и дня³ и поступленіе въ духовное званіе.⁴

При возрѣннн законодательства на имущество виллана, какъ по праву принадлежащее его господину, не удивительно, что первой заботой виллана, скопившаго себѣ нѣкоторый капиталъ, было укрыться вмѣстѣ съ нимъ въ предѣлахъ того или другаго города, пребываніе въ которомъ въ теченіи года и дня дѣлало его не только свободнымъ, но и состоятельнымъ.⁵

¹ Glanvilla, de legibus Anglae, lib. I. cap. 5.

² Glanvilla, liber V., cap. 5, Pluribus autem modis potest ad libertatem aliquis in villinagio positus deduci, veluti si dominus ejus volens eum ad libertatem perducere et a se et hæredibus suis quietum clamaverit; vel si eum ad liberandum alicui donaverit vel vendiderit.

³ Thorold Rogers, A History of Agriculture and Prices in England from the year after the Oxford Parliament, by James Thorold Rogers, vol. I., (1259—1400), т. I., стр. 77: “A fine was paid for licence to quit the manor.”

Glanvilla, liber V., cap. 5, Item si quis natus quiete per unum annum et unum diem in aliqua villa privilegiata manserit, ita quod in eorum communam, scilicet gildam tanquam cives receptus fuerit, eo ipso a villenagio liberabitur.

⁴ The chief ambition, as it seems, which the villein entertained, was that of sending his son to school or rather to the university in order to advance them in the church (Thorold Rogers, т. I., стр. 78).

⁵ См. Eden, the State of the Poor, 1797го года, томъ I., стр. 29. Тѣже причины заставляли виллановъ бѣжать въ города и на континентъ Европы.

Тогда какъ на континентѣ право городовъ принимать новыхъ гражданъ и даже поселенцевъ было ограничено условіемъ, чтобы принимаемые ими лица не принадлежали къ числу бѣглыхъ слугъ,¹ въ Англіи отсутствіе какихъ бы то ни было законодательныхъ постановленій по этому предмету является, какъ намъ кажется, достаточнымъ основаніемъ въ пользу признанія неограниченной свободы городовъ принимать въ свои предѣлы каждаго пришельца, каково бы ни было его происхожденіе.

Господину бѣлаго виллана принадлежало однако право, начать противъ него искъ въ судѣ и потребовать его возвращенія (до истеченія срока одного года и дня). Year-books XIIIго и XIVго вѣка наполнены процессами противъ виллановъ, своевольно оставившихъ своихъ господъ и павившихся на правахъ свободныхъ работниковъ.²

Если, съ одной стороны, англійское законодательство не принимаетъ никакихъ мѣръ противъ постоянныхъ цобѣговъ виллановъ съ помѣщичьихъ земель въ города, то, съ другой, оно уже во второй половинѣ XIIго вѣка запрещаетъ вилланамъ поступленіе въ духовное званіе безъ предварительнаго испрошенія на то согласія помѣщика: "*filii rusticorum, говоритъ глава 16. Кларендонскихъ постановленій, non debent ordinari absque assensu domini de cujus terra nati dignoscuntur.*"³

Постепенное уменьшеніе числа виллановъ, благодаря бѣгству ихъ въ города и поступленію въ духовное званіе заставляеть помѣщиковъ, въ интересахъ удержанія поселенныхъ на ихъ земляхъ крѣпостныхъ, дѣлать имъ все болѣе и болѣе выгодныя условія.

Хотя я и не могу согласиться съ мнѣніемъ Торольда Роджерса, что неограниченное право помѣщиковъ продавать виллановъ вмѣстѣ съ землей и опредѣлять размѣры требуемыхъ съ нихъ натуральныхъ повинностей перестаетъ существо-

¹ См. факты, собранные мною касательно правъ городскихъ общинъ кантона Ваадтъ принимать новыхъ гражданъ и поселенцевъ (Очеркъ исторіи распаденія общиннаго землевладѣнія въ кантонъ Ваадтъ, Лондонъ, 1876го года).

² Eden, the State of the Poor, 1797, стр. 29.

³ Select Charters (Stubbs) стр. 140.

вать уже къ концу XIIIго вѣка,¹ (мнѣніемъ которому противорѣчить, какъ свидѣтельство Bracton'a о существованіи еще такъ называемаго *villanagium purum*, такъ и собранные Эденомъ факты касательно перехода изъ рукъ въ руки въ силу продажи не только земель, но и населяющихъ ихъ виллановъ еще въ первой половинѣ XIVго вѣка), тѣмъ не менѣе я считаю себя въ правѣ признать, какъ на основаніи фактовъ приводимыхъ Pomersham'омъ Сох'омъ изъ *cartulaires* нѣкоторыхъ помѣстій XIIIго вѣка, такъ и на основаніи свѣдѣній, доставляемыхъ протоколами патримоніальныхъ судовъ въ періодъ Эдуардовъ, что положеніе большинства виллановъ въ это время приближалось къ положенію русскихъ крестьянъ, поселенныхъ на помѣщичьихъ земляхъ въ періодъ времени, непосредственно предшествовавшій эманципации. Другими словами, въ большинствѣ помѣстій англійской аристократіи и джентри, какъ размѣры предоставляемаго вилланамъ права пользованія, такъ и размѣры требуемыхъ съ нихъ натуральныхъ повинностей,

---

¹ Anything like the extreme theory of villenage was, I am convinced, extinct before the close of the 13th century. . . . In many thousand bailiffs' accounts I have never found a trace of any transfer of villeins, or even their services to third parties." (Thorold Rogers, т. I., стр. 70, 71.

Chalmers infers, говоритъ Eden, that slaves had happily departed from the land before the reign of Henry III.; because the Great Charter of 1225, in mentioning how men of all sorts should be amerced, only takes notice of ceorls, barons, churchmen, merchants, freemen and villeins. In both Magna Charta and the Charters of Henry III., obtained in 1225, a class of men are mentioned who appear to have been considered in the light of moveable property. The prohibition to guardians from wasting the men or cattle on the estates of minors, is a clear proof that villeins, who held by servile tenures, were looked upon in the light of negroes on a rice, a tobacco, or a sugar plantation (Bracton, l i. c. 9 *quandocunque placuerit, auferre poterit a villano suo waynagium suum et omnia bona sua*). Long after the year 1225 they were considered as a saleable commodity, of which I shall only mention a few instances, from many that may be found among our ancient historians. In 1283 a slave and his family were sold by the Abbot of Dunstable for 13s. 4d.; in 1333 a lord granted to a chantry several messuages together with the bodies of eight natives, (*villeins regardant*), dwelling there, with all their chattels and offspring, and in 1339 we meet with an instance of a gift of a *nief* (or female slave) with all her family and all that she possessed, or might subsequently acquire: as

были опредѣлены разъ на всегда и неизмѣнно мѣстными обычаями помѣстій.¹

Протоколы патримоніальныхъ судовъ представляютъ неоднократно случаи штрафованія виллановъ и котаріевъ, уклонившихся отъ исполненія возложенныхъ на нихъ мѣстными обычаями натуральныхъ повинностей. Нерѣдко наказаніемъ за неисполненіе тѣхъ или другихъ работъ, опредѣленныхъ обычаями помѣстья, или особыми соглашеніями, является отнятіе поземельнаго надѣла. Встрѣчаются также случаи добровольнаго отказа отъ послѣдняго тѣмъ или другимъ лицомъ, признающимъ себя неспособнымъ выполнить принятыя имъ служебныя обязательства.²

the conveyance does not mention land, she was probaby a villein in gross. (Eden, The State of the Poor, стр. 351.) Bracton различаетъ два вида villenagium, purum и socagium. Крестьяне, находящіеся въ первомъ положеніи, владѣютъ своими надѣлами не по праву, а лишь по милости помѣщика, который во всякое время можетъ лишить ихъ предоставленнаго имъ пользованія. Съ другой стороны, требуемая отъ нихъ натуральная повинности и службы опредѣляются не мѣстными обычаями, а исключительно волей господина (nec scire debeat sero, quid facere debeat in crastino). Villani socmani, напротивъ того, имѣютъ признанное закономъ право пользованія предоставленными имъ надѣлами и не могутъ быть лишены ихъ произвольно господиномъ; ихъ служебныя обязанности опредѣлены разъ на всегда мѣстными обычаями (см. Haese, стр. 28).

¹ Изъ сказаннаго видно, что положеніе виллановъ къ концу XIIIго вѣка приблизилось въ тому положенію, въ которомъ находилось, согласно Rectitudines singularum personarum, большинство англосаксонскихъ serfs въ эпоху, непосредственно предшествующую завоеванію (см. выше).

² Court Rolls, Augmentation Office, Portfolio 2. Hocton cum Wytton in crastino Sancti Martini anno regni Regis Edwardi XVI.

. . . De Roberto filio Aliciae, quia non triturravit VI. garbas, quas debuit triturrasse III. d. . . .

Ibid. Visus apud Aylngton die Sabbati in festo Sancti Andrei Apostoli anno Regni Regis Edwardi secundo et domini Abbatis XXIII. . . . De Nicola Treys, quia non venit ad primam præcariam autumpni de anno præterito: condonatur etc.; de Thoma Blundel, quia non venit ad præcariam Domini in autumpno de anno præterito.

Miscellanea, Minister's Accounts (Bundle 844, N 25). Curia Do-

Еще болѣе подробныя свѣдѣнія о характерѣ служебныхъ обязанностей виллановъ въ каждомъ помѣстьи даютъ намъ такъ называемыя Cartularies.¹ Мы узнаемъ изъ нихъ, что число дней барщины было одно зимою и другое лѣтомъ,² что, за освобожденіе того или другаго изъ виллановъ отъ части возложенныхъ на него служебныхъ обязанностей, помѣщикъ или его управляющій имѣли обыкновеніе взимать извѣстные платежи³ и наконецъ, и это всего важнѣе, что рядомъ съ

mini Regis tenta apud Clopton die Mercurii proxima ante festum sancti Thomæ Apostoli, anno Regni Regis Edwardi XXVto.

Alanus Stammok venit et redat rursum in manus Domini unum cotagium cum una roda terræ debilis, ad opus Wilelmi Stammok. Ita quod faciet servicia et consuetudines pertinentia ad dictam terram.

¹ Отчеты управителей о доходахъ съ имѣній.

² См. Homersham Cox, Antient Parliamentary elections, Appendix въ manor Britwalton въ tenentes "tam liberi quam servi" должны принимать участіе въ Эхъ precariæ въ лѣтнее время "ad metendum."

"Ueberall говоритъ Нассе, finden wir in den grundbüchern genaue Verzeichnisse ihrer Dienste und selbst da, wo in Bezug auf Zinszahlung sich der satz findet "taliantur ad voluntatem domini" sind doch die landwirthschaftlichen Frohnden in Bezug auf Maas und Art genau angegeben. Aber freilich muss auch so die Lage dieser Klasse eine ausserordentlich gedrückte gewesen sein. Fast durchgängig arbeitet ein Mann von jeder virgata vom 1 August bis Michaelis 3 bis 4 Tage, das ganze übrige Jahr 2 oder 3 Tage die Woche. Ausserdem pflügen die Bauern bald wöchentlich einen Tag mit ausnahme der Frost und Erndtzeit, bald eine bestimmte Fläche von 1 Acre und mehr zur Winter und Sommersaat, sowie in der Regel auch zur Brache; sie eggen und besäen das gepflügte Land, mitunter de proprio semine. Sie leisten ferner in der Heu und Getreideerndte ausserordentliche Dienste, namentlich müssen sie zwei oder dreimal im Jahr mit ihrem ganzen Hausgesinde, die Hausfrau gewöhnlich allein ausgenommen (excepta husewifa) ad magnas precarias sich auf dem Hofe einfinden. Dazu kommen hin und wieder Fuhren von Holz aus dem Walde, Getreide nach dem Markte, Mühlsteine aus der Stadt, Botendienste u. s. w. wie wir sie ja auch in der grössten Mannigfaltigkeit bei den deutschen börigen Bauern finden (Nasse, стр. 30.)

³ Такъ на примѣръ въ manor Britwalton въ 12ый годъ царствованія Эдварда Iго. двое котаріевъ платятъ ежегодно каждый двое шиллинговъ за свободу отъ производства сельскихъ работъ на земляхъ помѣщика (Homersham Cox, Appendix, стр. 199.)

вилланами и *cotarii*, *libere tenentes* перѣдко получали отъ поземельныхъ владѣльцовъ тѣ или другіе надѣлы, обыкновенно подъ условіемъ производства тѣхъ или другихъ работъ и, только по исключенію, подъ условіемъ уплаты опредѣленной денежной ренты.¹ Этотъ послѣдній фактъ заслуживаетъ особеннаго вниманія, такъ какъ изъ него становится очевиднымъ, что въ концѣ XIIIго и началѣ XIVго вѣка число крѣпостныхъ было недостаточно для производства всѣхъ необходимыхъ для сельскаго хозяйства работъ, и что помѣщики были поставлены въ необходимость обращаться къ вольнонаемному труду. Способъ вознагражденія послѣдняго на первыхъ порахъ былъ тотъ же, что и крѣпостнаго, т. е. временное пользованіе извѣстными поземельными надѣлами вмѣстѣ съ необходимой для обработки ихъ движимостью (какъ то орудіями, рабочимъ скотомъ и проч.)

Торольдъ Роджерсъ настаиваетъ на томъ фактѣ, что въ періодѣ Эдуардовъ помѣщики охотно соглашались замѣнять натуральныя повинности виллановъ денежными рентами.²

Въ свою очередь, вилланы находили свои выгоды въ системѣ денежныхъ платежей, избавлявшей ихъ *de facto* отъ всякихъ слѣдовъ крѣпостной зависимости.

Результатомъ постепенной замѣны натуральныхъ повинностей денежными былъ переходъ, какъ прежнихъ крѣпостныхъ людей (*villani*, *cotarii*), такъ и безземельныхъ или мало земельныхъ *libere tenentes*, въ вольнонаемныхъ работниковъ. Этотъ процессъ начался ранѣе правленія Эдуарда IIIго, на сколько можно судить изъ счетовъ управителей помѣстій въ царствованіе первыхъ двухъ Эдуардовъ, счетовъ, въ которыхъ мы постоянно встрѣчаемъ издержки на наемъ тѣхъ или другихъ сельскихъ работниковъ,³

¹ Ibid. стр. 195 и слѣдующія, "Das tenementum in villenagio, говоритъ Нассе, kann nach Bracton auch in die Hände eines Freien kommen, der dann alle Dienste und Abgaben, wie ein villanus zu leisten hat, sed nomine villenagii et non nomine personæ. Er ist aber befreit von den jenigen Leistungen, die nur Folge persönlicher Unfreiheit sind (Nasse, s. 28, Anmerkung I.)

² "The lord readily received, говоритъ онъ, a pecuniary payment in lieu of these labour rents . . . и нѣсколько далѣе, ultimately the pecuniary payment is universally adopted instead of these labour rents." (Thorold Rogers, History of Agriculture and Prices, т. I. стр. 77.)

³ См. Miscellanea. Minister's accounts (Bundle S44, N. 25) въ Record Office. См. также Thorold Rogers, стр. 16 и слѣдующія.

Неурожаи, постигшія Англію въ 1311, 1320, 1321 и 1322мъ годахъ, не мало способствовали эманципаціи виллановъ. При дороговизнѣ съѣстныхъ припасовъ, поземельные владѣльцы охотно выдавали своимъ крѣпостнымъ освободительныя грамоты, избавлявшія ихъ отъ издержекъ на пропитаніе виллановъ.¹ Тѣмъ не менѣе Фримантъ съ полнымъ основаніемъ относитъ окончательную организацію класса вольно-наемныхъ сельскихъ рабочихъ не ранѣе, какъ ко второй половинѣ XIVго вѣка.²

Этотъ классъ составился изъ безземельныхъ liberi homines, а также отпущенныхъ на волю виллановъ и котаріевъ. Лица, несшія служебныя повинности по отношенію къ помѣщикамъ, повинности, разъ навсегда опредѣленные мѣстными обычаями помѣстій, другими словами, такъ называемые зостаніе очевидно имѣли возможность заниматься въ свободные дни, какъ у своего помѣщика, такъ и сосѣднихъ владѣльцовъ, но пока продолжались ихъ служебныя отношенія къ владѣльцу манор, они въ тѣсномъ смыслѣ слова не входили въ составъ рабочаго класса,³ члены котораго вербовались

¹ См. Longman, Lectures on English History.

² Freeman дѣлаетъ справедливый упрекъ Longman'у за то, что послѣдній въ своей монографіи "Life and Time of Edward the Third" не достаточно освѣтилъ фактъ возникновенія въ это время класса вольно-наемныхъ сельскихъ работниковъ: "I am not sure, говоритъ онъ, that Mr. Longman has anywhere dwelt on the fact that at this time the emancipation of the villeins was largely going on. The class of free labourers being enlarged and strengthened, the payment of wages for work done was constantly becoming more habitual, as the class of people who could be set to work without wages was constantly diminishing" (см. Fortnightly Review, 1869, May, N. 29, стр. 594.)

³ Villenagium въ его позднѣйшей формѣ, villenagium soccagium, перестаетъ существовать не раньше, какъ по окончаніи крестьянскаго возстанія подъ предводительствомъ Уата Тейлора, вызваннаго, какъ думаютъ съ полнымъ основаніемъ Торольдъ Роджерсъ, попыткой поземельныхъ владѣльцовъ оживить систему крѣпостнаго права и барщины. Эти попытки начались уже къ концу царствованія Эдуарда IIIго и вызваны были, по всей вѣроятности, возрастаніемъ заработной платы за вольно-наемный трудъ. Этими попыткамъ воспротивились въ неодинаковой впрочемъ мѣрѣ: 1) интерпретація королевскими судами мѣстныхъ грамотъ и соглашеній, благопріятная въ большинствѣ случаевъ эманципаціи виллановъ, главнымъ же образомъ 2) союзы въ средѣ самихъ виллановъ съ дѣлюю воспротивиться силою оживле-

изъ свободныхъ наймитовъ. Вознагражденіе послѣднихъ и особенно тѣхъ изъ нихъ, которые были заняты сельско-хозяйственными работами, еще долгое время производимо было натуральными продуктами помѣстья и лишь по исключенію денежнымъ жалованьемъ, обыкновенно платимымъ имъ не по различные деишо, а въ два срока въ году, весной при производствѣ посевовъ посеяно, послѣ уборки хлѣба и сѣна. Размѣръ вознагражденія за трудъ верѣдко мѣнялся, смотря по времени года, жалованье было меньше зимою и больше лѣтомъ. Таковы тѣ темныя свѣдѣнія, какія мы можемъ сообщить о положеніи сельскихъ рабочихъ въ первой половинѣ 14го вѣка, болѣе на основаніи данныхъ позднѣйшаго времени, нежели изъ современныхъ свѣдѣтельств.¹

При господствующей въ законодательствѣ Эдуарда IIIго тенденціи, регламентировать всѣ отношенія экономической жизни народа,² неудивительно, что оно позаботилось и объ опредѣленіи отношеній вновь возникшаго класса къ прежнимъ сословіямъ. Мѣсто свободной конкуренціи въ этомъ, какъ и во всемъ остальномъ, должна была занять сумма болѣе или менѣе стѣснительныхъ полицейскихъ предписаній и запрещеній. Кому по расчетамъ правительства должна была служить въ пользу эта регламентація—объ этомъ не можетъ быть и сомнѣнія, если принять во вниманіе безсидіе въ его глазахъ только что сложившагося сословія и характеръ покровительства интересамъ владѣтельныхъ классовъ, насквозь проникающій, полицейское законодательство Эдуарда IIIго.³

нію крѣпостнаго права, союзы, бывшія первою ступенью къ образованію общаго союза всего рабочаго населенія королевства подъ предводительствомъ Уата Тейлора (Сравни Thorold Rogers, History of Agriculture and Prices, стр. 81 и слѣд., См также Parl. Rolls т. III, стр. 21, N. 47 петиціи поданныя Ричарду Іму. въ Іый. годъ его владѣствованія).

Сравни Thorold Rogers, т. I., стр. 253 и слѣд.

См. критическую статью Фримана на Исторію Эдуарда III., написанную Лонгманомъ (Fortnightly Review, 1869, за Май мѣсяць, N. 29, стр. 594.)

³ См. главу XIX., монографіи Лонгмана, History of the life and time of Edward the Third by William Longman, vol. I. См также критическую статью Фримана, на книгу Лонгмана. Съ свойственной ему тонкой проницательностью, Фриманъ, говоря о характерѣ законодательства Эдуарда IIIго., дѣлаетъ слѣдующее замѣчаніе:

“On the whole legislation of this reign there is one dark blot

Поводомъ къ правительственному вмѣшательству въ отношенія предпринимателей къ рабочимъ, было увеличеніе послѣдними ихъ денежныхъ требованій, воспослѣдовавшее вслѣдъ за посылченіемъ Англіи моровой язвой,¹ уменьшившей болѣе, нежели на половину, число жителей королевства и имѣвшей поэтому своимъ послѣдствіемъ измѣненіе къ выгодѣ рабочихъ отношенія спроса на трудъ къ предложенію.

Моровая язва, обошедши предварительно большую часть государствъ на континентѣ, занесена была въ Англію изъ Бристоля и въ Августѣ мѣсяцѣ 1348го года, начала свирѣпствовать въ графствахъ Дорсетширъ, Сомерсетширъ и Девонширъ. Въ Ноябрь мѣсяцѣ она показалаь уже въ Лондонѣ, откуда вскорѣ распространилась на все королевство.

Смертность, произведенная въ Англіи моровой язвой, различно опредѣляется историками. Хроника XIVго. вѣка говорятъ объ истребленіи ею девяти десятыхъ населенія,² новѣйшіе писатели, и въ числѣ ихъ Seebohm, Торольдъ Роджерсъ, и Longman,³ считаютъ число умершихъ не превышающимъ половины населенія. При отсутствіи въ это время какихъ бы то ни было переписей, не можетъ быть и рѣчи о точномъ опредѣленіи числа умершихъ, тѣмъ не менѣе, по нѣкоторымъ фактамъ, сохраннымъ намъ мѣстными лѣтописцами,⁴ мы

which extends even to the proceedings of the good Parliament itself. I mean the constant attempt to control matters, which are beyond the proper province of legislation, and, *worse still, the constant attempt to control them in a way contrary to the interests of the most numerous and the most helpless class of the people.*" (Fortnightly Review, 1869 года N. 29)

¹ См. The history of that most victorious monarch Edward the Third, by Joshua Barnes, Bachelor of Divinity, and one of the Senior Fellows of Emmanuel College in Cambridge, 1688 года. Cambridge in 8°. стр. 435.

² Мнѣніе принятое Kitchin и Barnes.

³ Thorold Rogers, "England before and after the black death," Fortnightly Review, 1869, II. vol., Seebohm, *ibid.*, III. vol., Longman, History of Edward the Third, стр. 303.

⁴ Вотъ нѣкоторые изъ фактовъ, сообщаемыхъ намъ хронистами и приводимыхъ Barnes въ его Исторіи Эдуарда IIIго. На кладбищѣ города Ярмута погребены въ одинъ годъ не менѣе семи тысячъ

имѣемъ право думать, что моровая язва истребила въ Англіи гораздо больше, нежели половину населенія.

При отсутствіи хорошихъ гигиеническихъ условій въ средѣ крестьянства, городскихъ рабочихъ и приходскаго духовенства, не удивительно, что моровая язва избирала главнымъ образомъ свои жертвы въ средѣ этихъ трехъ классовъ.¹

Экономическія послѣдствія моровой язвы состояли въ переѣмѣ прежнихъ отношеній между спросомъ на трудъ и предложеніемъ къ выгодѣ перваго. Жалованье не только сельскихъ рабочихъ и ремесленниковъ, но и приходскихъ священниковъ гдѣ увеличилось въ различныхъ мѣстностяхъ въ двое, гдѣ въ трое а гдѣ и въ четверо.²

человѣкъ. Въ городѣ Порвичъ погибло отъ моровой язвы втеченіи шести мѣсяцевъ болѣе 57,000 человѣкъ. Въ самомъ Лондонѣ, не смотря на обычай зарывать въ одну яму 10, 20, 40, и даже 60 труповъ, существующихъ кладбищъ оказалось недостаточнымъ для погребенія всехъ умершихъ и пришлось открывать новыя. На одномъ изъ послѣднихъ, New Church Yard, въ одинъ 1349ый годъ похоронено 50,000 человѣкъ. (См. Barnes, History of that most victorious monarch Edward the Third, стр. 436.) Въ Бристолѣ моровая язва свирѣпствовала до такой степени, что живые не имѣли времени погребать умершихъ, трава выросла на нѣсколько футовъ высоты въ High и Broad Streets (См. Seeborn, Fortnightly Review, т. II, стр. 157 и 158).

¹ Тогда какъ, говоритъ Barnes, безчисленное множество простаго народа было истреблено моровой язвой, къ удивленію ни одинъ король и правитель не погибъ въ цѣломъ Христіанскомъ мірѣ. И даже изъ дворянъ, только весьма небольшое число было истреблено моровой язвой, особенно въ Англіи. . . Изъ высшаго духовенства погибли лишь весьма немногіе. За то въ низшемъ произошло такое опустошеніе, что множество церквей оставлено было безъ пресвитеровъ и не возможно было, поэтому, совершать требъ. Barnes не видитъ другаго объясненія тому факту, что моровая язва истребила особенно много людей въ средѣ низшихъ классовъ общества и лишь немногихъ членовъ дворянства и духовенства, кромѣ того, "that it pleased God to spare these either for the well-governing the remainder, or for their further punishment" (см. стр. 438, 439.)

² Объ увеличеніи заработковъ приходскаго духовенства Barnes говоритъ слѣдующее: "Весьма было трудно найти приходскаго священника, sacellanus, chaplain, на жалованьи меньше десяти фунтовъ или марокъ въ годъ, и викара, на жалованьи меньше двадцати фунтовъ

Не принимая никакихъ мѣръ противъ возвышенія заработковъ низшаго духовенства, кромѣ духовнаго увѣщанія и церковныхъ наказаній Эдуардъ III обратилъ все свое вниманіе на насильственное уменьшеніе заработной платы сельскихъ и городскихъ рабочихъ.¹

На сколько можно судить изъ писемъ короля къ меру и баллифамъ города Сандвича правительство прежде всего обратилось къ запреще-

или марокъ, тогда какъ до моровой язвы, при большомъ числѣ молодыхъ священнослужителей, легко можно было найти приходскаго священника на жалованьи въ четыре или пять марокъ въ годъ, и даже на жалованьи въ двѣ и три марки, въ послѣднемъ случаѣ, подъ условіемъ доставленія ему провизіи" (стр. 439.)

¹ Запретительныя мѣры, принятыя Эдуардомъ Шмъ противъ увеличенія заработковъ ремесленниковъ и сельскихъ рабочихъ, въ разное время обсуждались различно историками. Kitchin и Barnes находятъ въ нихъ основаніе къ громкому прославленію мудрости короля. "The king, говоритъ послѣдній изъ названныхъ писателей, who knew as well how to reduce a refractory and disobedient subject as to conquer a foreign enemy, undertook to tame the insolence (of workmen) in such a way as both wholly cured their madness and prevented that ruin which was like to ensue thereby; and also at the same time enriched his own coffers in order to the carrying on of his great and chargeable affairs" (см. Barnes: History of that most glorious king, Edward the Third, стр. 441.) Иначе относится къ тому же факту новѣйшіе историки, Thorold Rogers, Seebohm, Longman, Freeman, Maurice, и др. "It has become the fashion in our time, говоритъ Brentano, to represent these wage-regulations as a policy contrived for the oppression of the labourer, and this especially in explanations to workingmen asking for legal regulations of wages, as they frequently did towards the end of the last century and in the beginning of the present,—of the superior value of modern legislation for the working class," Brentano смотритъ на законодательство о рабочихъ XIVго вѣка, съ точки зрѣнія своей партіи, партіи катедеръ-соціалистовъ. Неудивительно, поэтому, что онъ относится къ нему не безъ нѣкотораго сочувствія. "The regulations of wages, по его мнѣнію, were but the expression of the general policy of the middle ages, which considered that the first duty of the state was to protect the weak against the strong, which not only knew of rights, but also of duties of the individual toward society, and condemned as usury every attempt to take unseemly advantage of the temporary distress of one's neighbours."

нію эмиграціи, послѣдствіемъ которой было уменьшеніе числа рабочихъ рукъ и увеличеніе заработковъ, къ явной, какъ сознается король, невыгодѣ королевской казны,¹ терпящей одновременно какъ отъ увеличенія заработной платы въ предѣлахъ королевскихъ помѣстій, такъ и отъ обѣдненія владѣтельныхъ классовъ чрезмѣрными затратами на содержаніе вольнонаемнаго труда. Послѣднее обстоятельство грозило правительству уменьшеніемъ суммы сборовъ съ предметовъ потребленія и увеличеніемъ трудностей при взиманіи налоговъ.

Шесть мѣсяцовъ спустя, 18го Іюня 1350го года, король, посоветовавшись предварительно съ магнатами,² разсылаетъ по графствамъ особое постановленіе, извѣстное въ исторіи подъ названіемъ *ordinance of labourers*.³ Такъ какъ, сказано въ предисловіи къ этому постановленію, значительная часть населенія королевства, состоящая главнымъ образомъ изъ рабочаго люда, вымерла, по случаю послѣщенія страны чумой, многіе рабочіе, пользуясь тѣмъ, что ихъ хозяева пужаются въ рабочихъ рукахъ, а число послѣднихъ значительно уменьшено моровой лзвой, не соглашаются служить иначе, какъ подъ условіемъ чрезмѣрнаго вознагражденія; многіе предпочитаютъ даже нищенствовать въ бездѣйствіи, нежели трудомъ зарабатывать себѣ пропитаніе. Принимая во вниманіе невыгоды, могущія произойти особенно отъ недостатка пахатняковъ и вообще сельскихъ рабочихъ, и посоветовавшись предварительно съ прелатами, дворянами и вообще свѣдущими людьми, король принимаетъ слѣдующія мѣры противъ лицъ, отказывающихся работать; всякій, каковъ бы ни былъ его полъ и состояніе, не достигшій еще шестидесятилѣтняго возраста, не

Изъ послѣдующаго изложенія, читатель увидитъ, какъ мало оправдывается дѣйствительностью мнѣніе Brentano о защитѣ этими законами слабыхъ противъ сильныхъ.

¹ См. Rymer's *Fœdera, conventiones litterarum et cujuscunque generis acta publica*; изданіе 1708го года, томъ V., стр. 668, письмо короля "de non permitenda causa pestilentiarum fugientibus transire ad partes externas. . . . Primo die Decembri (1349) Apud Westmonasterium.

² Парламентъ не былъ созванъ по случаю продолженія чумы (см. Barnes, стр. 437.)

³ См. *Statutes of the Realm*, т. I., стр. 337аа.

занимающийся ни опредѣленнымъ ремесломъ, ни торговлей, ни обработкой земли и не имѣющей въ то же время самостоятельныхъ средствъ къ жизни, обязанъ принять дѣлаемое ему предложеніе и брать жалованье и пропитаніе, какое хозяева имѣли обыкновеніе давать рабочимъ втеченіи пяти или шести лѣтъ, предшествовавшихъ 20му году царствованія Эдуарда IIIго. Великій, отказавшійся отъ предложенной ему на такихъ условіяхъ работы, подлежитъ тюремному заключенію вплоть до представленія имъ поручительства въ поступленіи на службу на вышеуказанныхъ условіяхъ. Рабочимъ запрещается въ тоже время подъ страхомъ тюремнаго заключенія оставлять своихъ хозяевъ ранѣе означеннаго въ условіи срока. Оба постановленія подтверждаются въ частности по отношенію какъ къ сельскимъ рабочимъ, такъ и ремесленникамъ, какъ то, сапожникамъ, портнымъ, плотникамъ, каменщикамъ, лицамъ, занятымъ выдѣлываніемъ кожъ, приготавлиемъ сѣделъ, бутылокъ, черепицъ и т. д.

Одновременно на хозяевъ возложена обязанность не держать въ своемъ услуженіи большаго, чѣмъ нужно, числа работниковъ, а также не давать имъ другаго жалованья или поденной платы, кромѣ тѣхъ, какія были въ ходу въ годы, предшествующіе двенадцатому году царствованія Эдуарда IIIго. Наказаніемъ за неисполненіе этого постановленія служитъ уплата суммы, равной двойной надбавкѣ, лицу пачавшему искъ противъ рабочаго, все равно, будетъ ли это лицо лично заинтересовано въ несуществованіи подобныхъ надбавокъ, или нѣтъ.

Не ограничиваясь принятіемъ вышеуказанныхъ мѣръ, король думаетъ повліять на уменьшеніе денежныхъ требованій рабочихъ, привлекая къ труду всѣхъ нищенствующихъ, способныхъ къ работѣ, и возложивши на духовенство обязанность побуждать населеніе къ труду, какъ убѣжденіями, такъ и церковными наказаніями. Отсюда, съ одной стороны, запрещеніе давать милостыню всѣмъ, кто въ состояніи добывать себѣ пропитаніе собственнымъ трудомъ, и приказъ церковнослужителямъ, употреблять духовныя увѣщанія по отношенію ко всѣмъ нежелающимъ трудиться, а, съ другой стороны, требованіе, чтобы послѣдніе налагали церковныя наказанія на приходскихъ священниковъ, не соглашающихся отправлять требы на жалованьи, бывшемъ въ ходу три года тому назадъ.

Постановка приговоровъ по искамъ, поводомъ къ которымъ слу-

жить нарушение того или другого из вышеприведенных постановлений, предоставлено на первых порах патримоніальнымъ и королевскимъ судамъ (сотень, подраздѣлений графствъ и графствъ), нѣсколько мѣсяцовъ спустя, особо назначеннымъ королемъ судьямъ, которымъ въ отношеніи къ поимкѣ и предварительному задержанію всѣхъ лицъ, нарушавшихъ постановленія королевскаго статута, подчинены всѣ органы полицейской администраціи въ графствѣ.¹

По прекращеніи моровой язвы король созываетъ Парламентъ. Цѣлью созванія было, какъ видно изъ тронной рѣчи, пріятіе новыхъ мѣръ къ охраненію мира и опредѣленію законодательнымъ путемъ отношеній предпринимателей къ рабочимъ. Петиція, поданная королю общинами, не только относится съ полнымъ одобреніемъ къ изданному имъ годъ тому назадъ ордоннансу, но еще требуетъ усиленія наказаній для работниковъ, не соглашающихся служить на прежнихъ условіяхъ. “*Que pleise a nostre Seigneur le Roy, читасмъ мы въ тетрадахъ петицій, que corporel penaunce ovesques redemption soit faite sur eux, come ils serrout atteintz en due manere и т. д.*”

Причина, почему общины считаютъ усиленіе наказаній необходимымъ, та, что предписанные королемъ штрафы оказываются неэффективными: “*ne ils (т. е. рабочіе) ne ount regard a fines ne a redemptions, mes fount de jour en autre de pire ou pis.*”

Общины просятъ въ тоже время, чтобы суммы, составленныя изъ штрафовъ, наложенныхъ на рабочихъ и предпринимателей, нарушившихъ то или другое изъ постановленій статута о рабочихъ шли на покрытие недоимокъ графствъ и городовъ въ взиманіи *dismes* и *quinzismes*.²

Изданный вслѣдъ за созваніемъ Парламента “*Le statut d’artificiers и servauntz*” воспринимаетъ въ себя постановленія королевскаго ордоннанса и въ то же время значительно дополняетъ по-

¹ См. письма, обращенныя королемъ *Andreo de Bures, Willielmo Carbonel, Johanni de Appale, Radulpho de Bockyng, Richardo Troysel et Gilberto de Debenham*, (помѣщены *Rumer’омъ* въ *его Fadera*, т. V., стр. 693.) Въ нихъ между прочимъ мы находимъ слѣдующее мѣсто: “*Assignavimus vos, quinque, quatuor, tres et duos vestrum ad dictam ordinationem in comitatu praedicto, infra libertates et extra custodien- dam, et deliquentes contra eandem juxta vim et effectum ejusdem ordinationis puniendum et castigandum.*”

² *Parl. Rolls*, т. II., стр. 227, 238.

слѣдній новыми статьями, опредѣляющими плату поденщиковъ, предписывая сельскимъ рабочимъ, по прежнему, получать жалованье сельскими продуктами, буде хозяева найдуть послѣдній способъ уплаты болѣе выгоднымъ для себя. Тенденція законодательства—замѣнить поштучную и поденную работу годовой и запрещеніемъ переселеній удержать сельскихъ рабочихъ въ имѣніяхъ ихъ владѣльцовъ.

Отсюда, съ одной стороны, постановленіе, что сельскіе рабочіе будутъ служить не поденно, а или круглый годъ, или въ теченіи установленнаго обычаемъ срока, а, съ другой, признаніе за шерифами, констеблями, сепешалами и баллифами права заключать въ тюрьму каждаго рабочаго, оставившаго помѣстье, въ которомъ онъ провелъ зиму, и идущаго на лѣтніе заработки въ другое графство, городъ или помѣстье.¹

Какъ сельскіе рабочіе, такъ и ремесленники, напимаются не иначе, какъ въ городахъ, на площадяхъ или рынкахъ, и призываются при поступленіи на службу къ подачѣ присяги въ точномъ соблюденіи ими постановленій статута о рабочихъ.

Наблюденіе за осуществленіемъ его въ дѣйствительности возлагается на сепешаловъ, баллифовъ и констеблей. Послѣдніе должны доносить о нарушеніяхъ статута судьямъ, особо назначеннымъ для разбирательства всѣхъ подобнаго рода дѣлъ.

Наказанія, грозящія рабочимъ, не исполнившимъ данной присяги, состоятъ въ штрафахъ и тюремномъ заключеніи. Срокъ послѣдняго увеличивается вдвое въ случаѣ рецидива.

Рабочій, получившій болѣе жалованье противъ дозволеннаго, присуждается судьями къ возвращенію его предпринимателю, если послѣдній начнетъ противъ него искъ, и въ казну города или мѣстечка, если процессъ будетъ начатъ не частнымъ лицомъ, а отъ имени короля. Суммы, составленныя изъ этихъ взысканій, идутъ, согласно ходатайству общинъ, на покрытіе недоимокъ мѣстечекъ и городовъ въ уплатѣ *disme* и *quinzisme*.

Съ цѣлью уничтожить въ средѣ рабочихъ всякія попытки къ коллективной оппозиціи, законодательство объявляетъ подстрекателями

---

¹ Исключеніе дѣлается лишь для жителей графствъ Stafford, Lancaster, Derby, а также для рабочихъ, приходящихъ изъ Шотландіи, Уэльса и Кривена.

всѣхъ и каждаго “*qi parlent en presence des dites Justices, ou autres choses facent en lour absence ou presence, en abandissement ou maintenance des ditz servantz et laborers, ou contraire de ceste ordinance.*”

Судьямъ предоставлена дискреціонная власть при опредѣленіи наказаній для всѣхъ подобнаго рода подстрекателей.¹

Justices of Labourers, согласно постановленіямъ изданнаго въ томъ же 1351мъ году статута “*de forma levacionis decimsequinte,*” должны быть избраны Палатой общинъ. Они обязаны засѣдать ежегодно въ четыре различные срока: Благовѣщенія, праздникова Святой Маргариты, Святаго Михаила и Святаго Николая, и получаютъ опредѣленное жалованье, уплачиваемое имъ изъ суммы “*issuez et profitz sourdantz a lour sessions.*”

Назначеніе этихъ судей изъ рукъ депутатовъ отъ общинъ въ скоромъ времени переходить къ королю. Мы имѣемъ даже право сомнѣваться въ томъ, чтобы постановленіе статута объ избраніи justices of labourers депутатами отъ общинъ, когда либо было примѣняемо на практикѣ. Въ пѣломъ рядѣ королевскихъ патентовъ этого времени я не нашелъ ни одного указація на утверженіе королемъ въ должности кандидатомъ Палаты. По общепринятому мнѣнію, судебное разбирательство всѣхъ процессовъ, поводомъ къ которымъ служило нарушеніе тѣхъ или другихъ постановленій статута о рабочихъ, было предоставлено королемъ съ самаго начала мировымъ судьямъ. Вопреки этому мнѣнію, я рѣшаюсь утверждать, на непреложномъ свидѣтельствѣ королевскихъ патентовъ, что обязанности justices of labourers долгое время были отпращиваемы иными лицами, нежели мировыми судьями, и что объ должности были соединены воедино не ранее 36го года царствованія Эдуарда IIIго. Въ подтверженіе только что сказаннаго я приведу in extenso содержаніе одного изъ королевскихъ патентовъ отъ 33го года царствованія Эдуарда IIIго, обращеннаго къ Johanno de Suthbury, Johanno de Newport и Thome Tyrel, justices of labourers въ граествѣ Essex.

“*Assignavimus vos et duo vestrum,* сказано въ этомъ патентѣ,

¹ См. Statutes of the Realm, т. I., стр. 311, 312, 313.

Que Commission dez laborers soient faitz as certeintz gentz en chescune Countee nommez per les ditz Communes en mesme le parlement denquere et de fair droit solonc le statut avant dit.

justiciarios ad ordinaciones et statuta de operariis, artificibus et servitoribus . . . in diversis consiliis et parlamenti apud Westmonasterium nuper tentis pro communi utilitate regni nostri Angliæ facta in omnibus et singulis suis articulis in comitatu Essex infra libertates et extra custodiendum et custodiri faciendum et ad inquirendum de vicecomitibus, senescallis, ballivis, ministris et aliis quibuscunque qui colore ordinacionum et statutorum prædictorum hujusmodi operarios artifices et servientes ceperunt et fines et redempciones ad cosas suas applicare auctoritate sua propria, condicionibus in dictis ordinacionibus et statutis contentis non obsequatis, deliberaverunt et ad omnia et singula, quæ contra formam statutorum et ordinacionum prædictorum in comitatu prædicto fuerunt acceptata, tam ad sectam nostram, quam aliorum quorumcunque coram vobis persequi vel conqueri volentium, audiendum et terminandum juxta vim et effectum ordinacionum et statutorum prædictorum. Assignavimus etiam vos et duo vestrum justiciarios nostros ad omnia indictamenta et processus hujusmodi operarios, artifices et servientes tangencia coram justiciariis nostris in eodem comitatu ultimo assignatis in hac parte nondum terminata audiendum et debita fine terminandum. . . .¹

Предоставленіе предметовъ вѣдомства justices of labourers мировымъ судьямъ происходитъ по настоянню общинъ въ 36мъ году царствованія Эдуарда IIIго. Въ тетрадахъ петицій, представленныхъ въ этомъ году Эдуарду, мы встрѣчаемъ ходатайство слѣдующаго содержания: “*Que les justices de pees eient poair d’enquere des servants, laborers et artificers.*” Засѣданія прежнихъ justices of labourers должны, поэтому, впрѣдь происходить въ тѣже сроки, что и мировыхъ судей, а именно въ недѣлю всѣхъ святыхъ, во вторую недѣлю великаго поста, въ недѣлю пятидесятницы и недѣлю, слѣдующую за праздникомъ Св. Михаяла.² Мировые судьи получаютъ съ этого времени названіе Justices de la Pees et de laborers и

---

¹ Record Office, Patent Roll, 33, Edw. III., number 27, dorso. Подобныя же полномочія разосланы въ томъ же году лицамъ, назначеннымъ justices of labourers, въ графствахъ Dorset, Oxford, Berkshire, Herefordshire, а также въ западные и сѣверные Ridings графства Юркъ.

² Parl. Rolls, т. II., стр. 271.

присоединяють къ прежней судебной присяги присягу *justices of labourers*.¹

Королевскія полномочія вновь назначеннымъ правительствомъ мировымъ судьямъ съ этого времени одинаково предоставляютъ имъ, какъ право судить тѣ или другіе виды нарушенія мира, такъ и судебныя функціи, входившія прежде въ полномочія *justices of labourers*.

“ *Assignavimus etiam vos*, читаемъ мы между прочимъ въ полномочіяхъ, разосланныхъ вновь назначеннымъ судьямъ въ 42ой годъ царствования Эдуарда IIIго, *justiciarios nostros ad inquirendum per sacramentum proborum et legalium hominum de comitatu prædicto tam infra libertates quam extra etc. . . de quibuscunque operariis, artificibus et servitoribus et aliis, qui contra formam ordinacionum et statutorum pro communi utilitate regni nostri de hiis operariis, artificibus, servitoribus . . . factorum, delinquerunt vel exnunc delinquere præsumperint et ad processus versus omnes quos de feloniis hujusmodi contingerit indictari quousque cappiantur reddantur vel utlagentur faciendum . . . et ad eosdem operarios, artifices et servitores per fines, redempciones et amerciamenta et aliquo modo pro delictis suis . . . castigandum et puniendum secundum leges et consuetudines regni nostri et formam ordinacionum et statutorum prædictorum (statutorum de operariis.*²)

Таковы мѣры, принятыя законодательствомъ для приведенія въ исполненіе статута о рабочихъ.

Спрашивается теперь, на сколько были дѣйствительны всѣ выше приведенныя мѣры, направленныя къ насильственному уменьшенію заработной платы; удалось ли имъ принудить рабочихъ ограничиться тѣми заработками, какіе они получали до моровой язвы, или же, напротивъ того, заработная плата продолжала возрастать, не смотря на стѣснительныя постановленія законодательства?

Опираясь на факты, имѣющіе далеко не общій, а мѣстный характеръ, Торольдъ Роджерсъ въ своей исторіи земледѣлія и цѣвъ въ Англіи приступилъ къ рѣшенію этого вопроса съ предвзвѣтой цѣлью—

¹ Форма присяги помѣщена мною въ приложеніи по рукописи Британскаго музея N. 6873, *Plut. XLV.*, 4.

² *Record Office, Patent Roll, 42, Ed. III., part 2, N. 29*, сравни также *Patent Roll, 49, Edward III., pars iii. (MS. Bibl. Lansdown, N. 293, fol. 179 dorso.)*

доказать невозможность измѣненія правительственными предписаніями дѣйствія экономическаго закона спроса и предложенія. Оставляя безъ всякаго вниманія политику рабочаго сословія по отношенію къ этимъ законамъ, и ограничиваясь лишь указаніями, какъ на увеличеніе къ концу XIVго вѣка платы сельскихъ работниковъ и ремесленниковъ, такъ и на постоянныя жалобы общинъ на недостаточность мѣръ, уринятыхъ противъ рабочихъ, Торольдъ Роджерсъ приходитъ къ заключенію, “that the statutes of labourers insisting on the retention of the old rates of payment under pain of imprisonment or fine, were practically inoperative.”¹

Даже въ тѣхъ немногихъ фактахъ, которыми Торольдъ Роджерсъ счелъ возможнымъ ограничиться при построеніи своего вывода, онъ нашелъ данныя положительно отрицающія послѣдній и заставляющія его сознаться, “that the statute of labourers may indeed have produced some effect on farm labour.” Въ rentals помѣстій, принадлежавшихъ университетскимъ коллегіямъ Оксфорда и Кембриджа, Торольдъ Роджерсъ нашелъ цѣлый рядъ помарокъ, сдѣланныхъ управителями при обозначеніи суммъ, уплаченныхъ сельскимъ рабочимъ; на мѣсто прежнихъ сравнительно большихъ чиселъ выставлены меньшія.

Примѣненіе статута о рабочихъ перѣдко ведетъ къ возстанію въ средѣ рабочихъ того или другаго помѣстья и дѣло не обходится безъ кровавыхъ столкновеній между ними и помѣщикомъ. Въ сверткахъ королевскихъ патентовъ этого времени мы неоднократно встрѣчаемъ случаи назначенія тѣхъ или другихъ лицъ для судебнаго разслѣдованія и постановки приговоровъ надъ рабочими, “qui verberaverunt, vulneraverunt et male tractaverunt” помѣщика или его управляю-

---

¹ См. Thorold Rogers, т. I., стр. 269, 270, 271, и слѣд. Стр. 299: “We have already seen from the evidence of facts, that these statutes were inoperative. We might indeed have anticipated that they would be, because it is impossible that legislative enactments should override economical laws. And besides these facts we read continually of petitions in Parliament, complaining that the statute of labourers was not kept. In the strictness of the letter it could not possibly be kept, for it would have been necessary that the price of all commodities, the value of which is determined by the cost of labour expended on them should have remained stationary and have conformed to regulations of the enactments, etc.”

жаго, пытавшихся привести въ исполненіе тѣ или другія постановленія статута о рабочихъ.¹

Въ свою очередь король не отказывается ни отъ какихъ мѣръ строгости для приведенія въ исполненіе постановленій статута въ своихъ помѣстьяхъ.

Въ 1356мъ году, когда рабочіе, занятые приготовленіемъ пергамента для государственныхъ грамотъ, недовольные уменьшеніемъ жалованья, оставляютъ внезапно королевскія мастерскія, король поручаетъ специально назначеннымъ для того лицамъ, арестовать всѣхъ подобнаго рода людей и вернуть ихъ насильственно въ оставшіяся ими мастерскія.²

Въ 1360мъ году король разсылаетъ во всѣ графства особыя предписанія, не только арестовывать и насильственно возвращать въ королевскія помѣстья всѣхъ рабочихъ, своевольно оставившихъ ихъ, съ цѣлью найти болѣе прибыльные заработки, но и подвергать штрафамъ въ пользу короля всѣхъ духовныхъ и свѣтскихъ владѣльцовъ, принявшихъ къ себѣ въ услуженіе рабочихъ съ королевскихъ помѣстій.³

Эти предписанія возобновлены годъ спустя по отношенію, въ частности, къ плотникамъ, каменщикамъ и другимъ рабочимъ, занятымъ производствомъ построекъ въ королевскихъ замкахъ и оставившимъ работы въ надеждѣ получать лучшіе заработки въ помѣстьяхъ тѣхъ или другихъ свѣтскихъ или духовныхъ владѣльцовъ.⁴

¹ Record Office, Patent Roll, 30 Edward III., часть iii., письма, обращенныя королемъ къ Willielmus de Sharesull, Guilbertus Chapeleyn, Chivaler, и Robertus de Wighthull, (въ городѣ Strafford super Evene). Apud Westmonasterium, VI., die Octob. . . . см. также *ibid.* подобныя же полномочія, данныя извѣстнымъ лицамъ въ графствѣ Suffolk (отъ 17го и 23го Октября того же года), а также королевскія письма отъ 15го Февраля 1362го года, въ которыхъ говорится о проступленіяхъ, совершенныхъ рабочими противъ хозяевъ въ графствѣ Bedford. (Patent Roll, 37 Edward III., number 29).

² Record Office, Patent Roll 31 Edward III., part ii., number 14 dorso, письма, обращенныя королемъ изъ Вестминстера 15 Юля 1366го года Waltero de Kelby, Johanni de Outhorp и Johanni de Blythe de Lincoln.

³ Record Office, Rotulus Clausus 35 Edward III., number 32 dorso, напечатанъ въ Parl. Rolls, т. II., Appendix, стр. 458.

⁴ Record Office, Rotulus Clausus, 36 Edward III., number 36 dorso.

Этих немногих примѣровъ достаточно, чтобы показать, что статутъ о рабочихъ не остался мертвой буквой и что, если его предписанія и не оказали продолжительнаго вліянія на состояніе заработной платы, то причину тому слѣдуетъ искать не въ недостатокѣ мѣръ къ ихъ вынужденію, а въ рѣшительной и успѣшной оппозиціи, оказанной примѣненію этого статута рабочимъ населеніемъ королевства.

Насильственнымъ мѣрамъ короля и Парламента рабочее словесіе противопоставило силу свободнаго соединенія, основаннаго на сознаніи единства интересовъ и цѣлей. Рабочіе союзы, первоначально явившіеся въ городахъ въ формѣ ремесленническихъ цѣховъ, постепенно возникаютъ и въ деревняхъ—фактъ немовѣрной важности, но, къ сожалѣнію, до сихъ поръ оставленный безъ надлежащаго освѣщенія. Образование союзовъ въ средѣ сельскаго населенія, съ цѣлью противиться приведенію въ исполненіе постановленій о рабочихъ, начинается съ самаго момента ихъ появленія. Статутъ 1350го года уже принимаетъ мѣры противъ лицъ, подстрекающихъ рабочихъ къ сопротивленію. Къ концу царствования сельскіе рабочіе почти въ каждомъ помѣстьи соединены между собою въ союзы, къ немалому ужасу помѣщиковъ, въ глазахъ которыхъ рабочія братства мало чѣмъ отличаются отъ разбойничьихъ шаекъ. “*Les villeins et terre—tenants en villenage, жалуются общины королю Ричарду Іму., въ самый годъ его воцаренія, . . . sont confedres et entre—alies de contrestre lour ditz Seignours et lour ministres a fort mayn et qe chescun serra aidant a autre.*”

Союзы являюся для рабочихъ не болѣе какъ средствомъ къ успѣшной борьбѣ противъ притѣснительныхъ для нихъ законодательныхъ постановленій. Ихъ цѣль—стать въ такое положеніе, при которомъ практическое примѣненіе статута о рабочихъ сдѣлалось бы невыполнимымъ.

Два пути представляются для достиженія этой цѣли.

Во первыхъ,—миграція и эмиграція. Какъ только хозяинъ или управитель рѣшается уменьшить плату рабочимъ или производить послѣднюю вопреки ихъ желанію не деньгами, а хлѣбнымъ зерномъ, притомъ въ прежнемъ размѣрѣ, такъ немедленно подымается съ своихъ мѣстъ все рабочее населеніе помѣстья. Оно или идетъ искать той же работы въ другое графство, избѣгая тѣмъ самымъ преслѣдованій мѣстной полиціи, или перехо-

дить къ занятію болѣе производительными городскими промыслами, или, наконецъ, не считая возможнымъ избѣгнуть иначе тяжкаго гнета законодательныхъ предписаній, оставляетъ отечество и ищетъ работы на континентѣ.

“Laborers et servants, жалуются общины, sey fuerit d’un countee en autre dount les uns vont as grantz villes et devignent artificiers, les uns en estrange pays pur laborer par cause des excessives lowers etc.”¹

Во вторыхъ,—покупка поземельныхъ надѣловъ и сыръя съ цѣлью перейти изъ положенія простаго наймита въ положеніе недвижимаго собственника или предпринимателя, къ которому, по тому самому, не приложимы постановленія статута о рабочихъ.

Послѣдній, какъ было уже сказано нами выше, признаетъ обязанность поступать въ служебныя отношенія лишь за лицомъ, не владѣющимъ недвижимою собственностью,² и не занимающимся ни торговлей, ни ремеслами.

При измѣненіи, произведенномъ моровой язвой, въ отношеніи числа потребителей къ количеству предметовъ первой необходимости, доставляемыхъ сельскимъ хозяйствомъ, неудивительно, что доходность помѣстій значительно уменьшилась. Къ уменьшенію доходовъ отъ эксплуатаціи имѣній собственными средствами нужно прибавить труд-

---

¹ Parliament XLVI., Edward III., (Parl. Rolls, т. II., стр. 312, N. 30.) Поразительно въ этомъ отношеніи сходство между движеніемъ въ средѣ сельскихъ рабочихъ 14го вѣка и мѣрами, принятыми въ наше время великобританской лигой сельскихъ рабочихъ подѣ предводительствомъ и съ инициативы методистскаго миссіонера и сельскаго рабочаго Арча. Миграція изъ юго-западныхъ графствъ и особенно изъ Сомерсетшира и Дорсетшира, гдѣ цѣны на трудъ особенно низки въ Сѣверные и Восточные и переходъ отъ сельскаго труда къ болѣе производительной работѣ въ каменугольныхъ копяхъ, наконецъ эмиграція цѣлыми семействами въ Канаду, Новую Гвинею и Соединенные Штаты, таковы тѣ средства, къ которымъ обратилсь года два тому назадъ сельскіе рабочіе юго-западныхъ графствъ Англии и результатами которыхъ было уже увеличеніе заработной платы съ 8 и 9 на 12 и 13 шиллинговъ въ недѣлю.

² “Non vivens de mercatura, nec certum exercens artificium, nec habeans de suo proprio unde vivere vel terram propriam circa culturam cujus se poterit occupare.” (Ordinance concerning labourers and servants 23 Edward III., Statutes of the Realm, т. I., стр. 307.)

ность для владѣльцовъ найти достаточное число рабочихъ рукъ. При этихъ условіяхъ неудивительно, что помѣщики охотно соглашались на отчужденіе въ полную собственность или арендное пользованіе отдѣльных участковъ въ предѣлахъ владѣемыхъ ими помѣстій,¹ системѣ, которая, какъ мы только что старались доказать, была къ интересамъ рабочаго населенія королевства.

“Les laborers et artificers, жалуются общины,² pernent bovees de terre,³ ou demy bovee des Seignurs, quele n'est pas sufficiancee pur eux dount vivre ou estre occupez, de lour excuser de servir par termes.”

Другимъ средствомъ для той же цѣли, избѣгать по возможности прирѣшенія постановленій статута о рабочихъ, служило прѣобретеніе послѣдними сырья.

Торольдъ Роджерсъ констатируетъ тотъ любопытный фактъ, что кузнецъ, который до моровой язвы обыкновенно получалъ желѣзо для подковъ отъ владѣльца помѣстья, съ этого времени приготовляетъ подковы изъ собственного желѣза—явное доказательство тому, прибавлять отъ себя Торольдъ Роджерсъ, что моровая язва имѣла своимъ послѣдствіемъ возвышеніе рабочихъ въ металлическомъ производствѣ изъ положенія работниковъ по найму въ положеніе капиталистовъ.⁴

Причину этому факту слѣдуетъ, по нашему мнѣнію, искать въ характерѣ самаго законодательства о рабочихъ, которое, избавляя предпринимателей отъ всѣхъ тѣхъ стѣснительныхъ постановленій, которыми была обставлена жизнь рабочаго по найму, побуждало послѣдняго къ затратѣ всѣхъ находящихся въ его распоряженіи средствъ для перехода въ болѣе благопріятное положеніе предпринимателя.

Изъ всего сказаннаго видно что, если законы о рабочихъ въ общемъ результатѣ не воспрепятствовали увеличенію заработной платы, то причину тому слѣдуетъ искать ни въ чемъ иномъ, какъ

¹ Эта мысль успешно развита Thorold'омъ Rogers'омъ.

² Въ 28ой годъ царствованія Эдуарда III, Parl. Rolls, т. II., стр. 261, N. 44.

³ Bovee de terre—пространство, какое можно вспахать въ день, впрягнувъ быка въ плугъ (Roquefort) эта мѣра весьма употребительна въ Англіи; въ XIV'мъ. вѣкѣ.

⁴ Thorold Rogers, т. II., стр. 280, 299.

въ ловкой и энергичной политикѣ рабочаго класса, впервые сознава-
шаго свою солидарность и принудившаго помѣщиковъ и предприини-
мателей самими отступиться отъ своихъ требованій.

Въ виду оставленія полей ихъ воздѣльвателями, крупныя поземель-
ныя собственники, свѣтскіе и духовные магнаты и монастыри прежде
другихъ уклонились отъ точнаго исполненія парламентскаго статута.
Въ письмахъ, обращенныхъ въ 1360мъ году къ шерифамъ различ-
ныхъ графствъ, король жалуется на то, что рабочіе, оставившіе его
помѣстья, получаютъ гораздо большіе заработки "*in serviciis religio-
sorum et aliorum dominorum*" и что послѣдніе охотно принимаютъ
къ себѣ въ услуженіе всѣхъ бѣглецовъ изъ королевскихъ помѣстій.¹

Чтобы положить конецъ нарушенію парламентскаго статута и
оградить интересы собственной казны, король предписываетъ штра-
фовать въ пользу послѣдней всѣхъ свѣтскихъ и духовныхъ владѣль-
цовъ, принявшихъ въ свое услуженіе рабочихъ съ королевскихъ
помѣстій. Этимъ средствомъ король, по свидѣтельству современни-
ковъ, обогатилъ не мало свою казну,² но не положимъ конецъ даль-
нѣйшимъ нарушеніямъ статута о рабочихъ.

Изъ желанія избѣжать штрафовъ, духовные постарались о при-
своеніи собственнымъ судамъ "*plee touchant laborers et artificers,*"
присвоеніи, на которое общины приносятъ королю особую жалобу въ
тетрадахъ петицій, представленныхъ въ 47ой годъ царствованія
Эдуарда IIIго.³

Если крупныя поземельныя собственники въ собственныхъ ин-
тересахъ сочли нужнымъ отступить отъ точнаго примѣненія ста-
тута о рабочихъ, то мелкіе поземельные владѣльцы, доведенные одно-
временнымъ возростаніемъ заработной платы и уменьшеніемъ дохо-
довъ съ помѣстій до состоянія лиць, "*ce achatent la vesture de leur
terre a ray a la value,*"⁴ видѣли въ строгомъ соблюденіи законода-
тельства о рабочихъ единственное средство къ улучшенію ихъ эконо-
мическаго положенія. Этой цѣли должны были въ ихъ глазахъ

¹ Rotulus clausus, 35 Edward III., т. III., dorso.

² См. Barnes, выше приведенное мѣсто.

³ Parl. Rolls, т. II., стр. 47.

⁴ "Которые отдають весь получаемый ими доходъ на обработку полей" см. Parl. Rolls, т. II., Parliament 42, Edward III., (стр. 286, N. 15.)

подчиниться всё остальные интересы государства. Съ 28го года царствованія Эдуарда IIIго. они подаютъ королю цѣлый рядъ петицій, въ которыхъ требуютъ не только точнаго соблюденія статута о рабочихъ, но и дополненія послѣдняго новыми, еще болѣе стѣнительными постановленіями.

Въ 1376мъ году они ходатайствуютъ о взиманіи на будущее время съ рабочихъ, получившихъ надбавки въ жалованьи противъ прежнихъ годовъ, двойной суммы противъ того, что было получено ими отъ предпринимателей сверхъ должнаго.

Въ 1376мъ году они не останавливаются даже предъ полнѣйшимъ уничтоженіемъ дарованной великой хартіей свободы отъ арестовъ; требуя, чтобы всё пришлые рабочіе были арестовываемы и содержимы въ тюрьмахъ—пока не собрано будетъ необходимыхъ свѣдѣній объ ихъ происхожденіи и прежнихъ хозяевахъ,¹ новый примѣръ тому, какъ охотно сословія жертвуютъ политической свободой изъ своихъ эгоистическихъ интересовъ.

На всё эти требованія король отвѣчаетъ полумѣрами. Чтобы воспрепятствовать переходу рабочихъ отъ одного занятія къ другому, король постановляетъ еще въ 1352мъ году, что никто не будетъ отправлять разомъ два ремесла, и что каждый обязанъ оставаться при разъ выбранномъ имъ видѣ занятій.²

Въ 1376мъ году, по настоянію помѣщиковъ Вилтъшира, Бристоля, Сомерсетшира, Глочестера и Дорсетшира, жалующихся на то, что вывозъ шерсти въ Нормандію ведетъ къ занятію въ шерстяномъ производствѣ большого числа рабочихъ рукъ, употребленіе которыхъ было бы желательно въ сельскомъ хозяйствѣ, Эдуардъ IIIй. издаетъ постановленіе, запрещающее на будущее время безошлинный вывозъ шерсти, постановленіе, которое, уменьшивши размѣры шерстяного производства, должно было тѣмъ самымъ, согласно разсчетамъ правительства, доставить сельскому хозяйству новый контингентъ работниковъ.³

Ограничиваясь полумѣрами, король въ то же время постоянно

¹ Parl. Rolls, vol. II., p. 340.

² Король дѣлаетъ исключеніе лишь для женщинъ—работницъ, см. Parl. Rolls, т. II., стр. 278, N. 24.

³ См. Longman, The History of the Life and Times of Edward the Third, ch. 19, томъ II., стр. 263.

отказываетъ въ изданіи новыхъ постановленій въ подкрѣпленіе и дополненіе статута о рабочихъ, ссылаясь на то, что постановленіи этого статута вполне достаточно для подавленія всѣхъ притязаній рабочихъ на увеличеніе заработной платы.¹ Опытъ доказалъ правительству, что рабочее сословіе въ состояніи противопоставить насильственнымъ и узко-сословнымъ мѣрамъ коллективную оппозицію и что, вызванная самимъ правительствомъ миграція не лишена опасностей для внутренняго спокойствія государства.

Въ самомъ дѣлѣ, если рабочее сословіе выходитъ побѣдителемъ изъ опрочетчиво начатой правительствомъ и владѣтельными классами борьбы, усиленное не только въ своемъ материальномъ благосостояніи увеличеніемъ заработковъ и приобретениемъ большаго числа поземельныхъ надѣловъ, но и нравственно окрѣпшее, благодаря возросшему въ средѣ его сознанию единства интересовъ и цѣли, то, съ другой стороны, прежшій союзъ всѣхъ сословій въ борьбѣ съ королевскою властью является навсегда разрушеннымъ и внутренняя безопасность гражданъ по крайней мѣрѣ на время перестаетъ существовать. Рабочее сословіе впервые сознаетъ бездну, отдѣляющую его отъ тѣхъ классовъ, которые живутъ доходомъ съ поземельной ренты и процента на капиталъ, и, сильное сознаниемъ своей солидарности, продолжаетъ втеченіи слѣдующаго царствования, и на этотъ разъ съ оружіемъ въ рукахъ, борьбу съ владѣтельными классами и ихъ представителемъ—королевскою властью. Союзы, вызванные въ его средѣ необходимостью коллективной оппозиціи стѣснительнымъ и узко-сословнымъ предписаніямъ статута о рабочихъ, обещаютъ втеченіи слѣдующаго двадцатилѣтія дѣло Тайлора, Ольджестея и Боля.

Одновременно съ материальнымъ и нравственнымъ окрѣплениемъ рабочаго сословія слабѣетъ сила, какъ владѣтельныхъ классовъ, такъ и правительства.

Доходы первыхъ значительно уменьшены и прежнее патріархальное отношеніе къ низшимъ классамъ общества перестаетъ существовать, по мѣрѣ постепенной замѣны прежней системы управленія имѣній лично или черезъ управляющихъ—отдачей въ аренду

Что касается до правительства, то оно обнаруживаетъ свою слабость въ полномъ безсиліи подавить опасныя для внутренняго спокойствія

---

¹ Смъ въ Parl. Rolls, отвѣты короля на ходатайства, сдѣланныя ему общинами въ 1368 и 1376мъ году

послѣдствія миграціи, отвѣтственность за которую падаетъ, какъ мы старались это доказать, на само правительство.

Бѣгство цѣлыхъ рабочихъ обществъ изъ помѣстья въ помѣстье, изъ сотни въ сотню и изъ графства въ графство, очевидно, не могло обойтись безъ разбоевъ, грабежей и другихъ видовъ насилія. Травимые подобно дикимъ звѣрямъ, рабочія общества нерѣдко противопоставляютъ силу силѣ и, ища пріюта въ лѣсахъ, становятся въ нихъ разбойничьими шайками “ Plusours de eux, жалуются общины въ 1376мъ году, devenent stafstrikers et mesnent auxint ocious vie, et comunement desrobent la pitaille en symples villages par deux, troys, ou quatre ensemble, et malement sont soeffert en lour malice. Et la greyndre partie des ditz servantz corores devenent comunement fortes larouns et encrecent de eux roberies et felonies de jour en altre par touz partz en destruction du Roialme avant dit.¹

Эти разбойничья шайки только ждутъ случая² предложить за деньги свои услуги представителямъ вліятельнѣйшихъ фамилій королевства и втеченіи слѣдующихъ царствованій являются всегда готовымъ орудіемъ междуусобной войны.

¹ Parl. Rolls, т. II., стр. 340.

² Сравни Eden, The State of the Poor, 1797, т. I., стр. 28.

ПРИЛОЖЕНІЕ.

Извѣчгня изъ документовъ, хранящихся частью въ центральномъ архивѣ, частью въ публичныхъ библіотекахъ Лондона, и послужившихъ автору матеріаломъ для исторіи почтенскаго администратіи въ Анліи въ XII XIII. и XIV вѣкахъ

ИЗВЛЕЧЕНІЯ ИЗЪ ГРАМОТЪ, ДАРОВАННЫХЪ КОРОЛЯМИ
ВЪ XI., XII. И XIII. ВѢКАХЪ, КАКЪ ДУХОВНЫМЪ, ТАКЪ
И СВѢТСКИМЪ ВЛАДѢЛЬЦАМЪ

Cartæ Antiquæ Rotulus, A.

Carta ecclesiae Sancti Pauli de London.

Willielmus Dei gratia primus rex Angliae omnibus fidelibus suis francis et anglis, salutem. Sciatis, quod ego concessi ecclesiae Scti. Pauli de London et Rectoribus et servitoribus eae in omnibus terris quas ipsa ecclesia habet infra burgum et extra sacam et socnam et toll et theam et infangenetheof et *grithbriche*, etc.

Carta ecclesiae de Wikes.

Henricus Dei gracia rex Angliae, etc. . . . .
omnia tenementa sua et villae et homines sui quieti sint de omnibus querelis et placitis, de shira, de hundredo, de danegeldis, de blodwite, de ferdwite, de lejrwite, de tedingpenny, de flemenewurde, etc., de soka et saka, de tol et theam et infangenethief, de murdro et latrocinio et omni alia consuetudine.

Carta ecclesiae stae Osithae de Chichester.

Henricus Dei gratia, etc. . . . . Sint illi et omnes homines sui liberi et quieti de sectis comitatus et hundredi et placitis et querelis et de pecunia danda pro forisfactura, de murdro, de geldis, etc., de assisis veteribus et novis, de auxiliis vicecomitis et præpositorum hundredorum et eorum misericordis, de misericordia comitatus, etc. . . . . de mundbreche, de burgbreche, grithbrege, meskeunenge fidsoke, flemenefrente, ferdwite, wardwite, fitwite, hengwite, ham-

socke, forstal, etc., et wardpeni et hundredpeni, et tethengpeni et introitu, de blodwite, de fridwite, de leirwite, etc.
 . . . . . *excepta sola justitia mortis et membrorum* —.

Carta Henrici Primi.

Henricus rex. etc. (подтверждает грамоту, дарованную монастырю Вильгельмомъ Завоевателемъ).

Praecipio quod, etc. . . . . episcopus teneat et habeat omnes consuetudines suas scilicet socca et sacca et thol et theam et infangenethef et hamsocnae et grithbriche et fithwite et ferdwithe et omnes alias forisfacturas.

Apud Westmonasterium, X die Octobris, anno primo regni nostri.

Cartæ Antiquæ Rotulus C.

Carta abbatissae de Bexley.

Ricardus Dei gratia rex, etc. . . . . (объявляет ея владѣнія) quietae de omnibus geldis, denegeldis, scutagiis, murdro, latrocinio, et de pecunia quæ ad murdrum et latrocinium pertinet . . . de sciris, hundredis . . . assisis . . . et de hengwitha, flemenewita gridbrich' forstall', hamsocna, blodwita . . . et de omnibuz placitis et querelis . . . *salva justitia regis de morte et membrorum*, vii die Decembris, anno regni nostri primo.

Carta Gillberti filio Renfrid.

Ricardus Dei gratia rex Angliae, etc., Omnibus ministris et fidelibus suis, salutem. Sciatis nos concessissimus et dedimus et presenti carta confirmamus Gilberto filio Rogeri filio Renfrid et heredibus suis quietantiam per totam terram suam de Westmorelande ei de Kendale de schiris et de wapentaciis et de trithingis et de auxiliis vicecomitum et omnium bailliuorum suorum . . . . . Prohibemus ne quis

eundem Gilbertum vel heredes suos de prefata quietantia disturbat . . . Is erat tenoz cartae nostrae in primo sigillo nostro.

(Въ другой хартии Ричардъ I^м признаеть владѣнія Гильберта свободными) de geldis et danegeldis, etc., et de blodwitha et fyethwita, et de leirwitha, et ferdwita, cum soca et saca et tol et theam et infangenethef et cum omnibus libertatibus et liberis consuetudinibus.

**Registrum Cartarum priorati de Leystone, Mus.
Brit., Bibl. Cotton, Vesp. E. XIV.**

Ricardus Dei gratia Rex Ang. Dux Norm. Aquit., etc. Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Comitibus, Baronibus Justiciariis, Vicecomitibus, Ministris, et omnibus Bailivis, et fidelibus suis, francis et anglis presentibus, et futuris Salutem.

Volumus et firmiter precipimus quod praedicti canonici (Ecclesiae in honore beatae Mariae de Leystun constructae), et eorum homines omnes terras, et possessiones, et elemosinas suas habeant, et teneant cum socha, et sacha, et thol et theam, et infangenetheof., et cum omnibus aliis libertatibus et liberis consuetudinibus, et quietantiis suis, in bosco et plano, et pratis, et pascuis, in aquis, et molendinis in viis, et semitis, in stagnis et vivariis, et piscariis, et grangiis, et virgultis, infra burgum et extra, et in omnibus rebus, et in omnibus locis, solutas liberas, et quietas de sectis scirarum et hundredorum, et placitis, et querelis, et de pecunia danda pro forisfacto, de murdro et de Wapentachio et scutagiis, et geldis, et Denegeldis, et hidagiis, et assisis, et de operationibus castellorum, et parcorum, et pontium, et calceaturarum, et de hengwita, et de flemmenes firmthe, et de hamsocha, et de Warpeni, et averpenny de blodshead, et de fightwita, et de leyzwita, et de hundredpenny, et de

thethingpenni nisi in introitu. Et sunt quieti ipsi, et homines sui per totam terram nostram de omni theloneo, et de omnibus rebus quas ipsi canonici vel homines sui potuerunt assecurare, quod emanant vel vendant eas ad proprios usus ipsorum canonicorum vel hominum suorum absque, venditione ulterius facienda. Et de passagiis, et de pontagiis, et de stallagiis, et de Lestagiis, et de omni seculare servitio, et opere servili, et exactione, et omnibus *excepta sola justitia mortis et membrorum*. Hæc omnia eis concessimus in perpetuam elemosinam pro Dei amore animæ meae, et animæ domini Regis patris nostri Henrici et omnium antecessorum, et successorum nostrorum. Testibus Henrico episcopo.

Datum apud Arundel per manum Willielmi De Longo Campo Cancell. nri. Eliensis electi, Quartodecimo die Octobris Regni nostri anno primo.

Cartæ Antiquæ Rotulus T.

Carta fratrum milicie Templi de libertate.

Ric. Dei gratia . . . Sciatis, nos concessisse et confirmasse fratribus milicie Templi Salomonis omnes donationes terrarum et hominum et elemosinas . . . tam in ecclesiis quam in rebus et possessionibus mundanis. Quare volumus et firmiter precipimus quod prædicti fratres et eorum homines omnes possessiones et elemosinas suas habeant et teneant cum saca et soca et tholl et theam et infangenethief et cum aliis libertatibus et liberis consuetudinibus . . . solutas, liberas et quietas de sciris, et placitis, et querelis, et murdro, et wapentakiis et scutagiis et geldis et danegeldis et hidagiis et assisis et de operationibus castellorum et pontium et de ferdwita et hengewita et de flemenefremthe et de wardpeni et de averpeni et de blodwite et de fiehtwita et de hundredepeni et de thethingpeni et quietas de omni theloneo et passagio et pontagio et lestagio et stallagiis et de omni seculari servicio et exactione et opere servili et de omnibus

aliis occasionibus et consuetudinibus secularibus, excepta sola iusticia mortis et membrorum . . . . .

Datum apud Westm. primo anno regni nostri, vi. die Octobr. per manum Willielmo de Longo Campo.

Rotulus B.

Carta monialium Ambresbiry (ecclesia Sanctae Mariae et Sancti Medori).

Johannes Dei gratia rex, etc. (terras) liberas et quietas de sciris et hundredis, de placitis et querelis et de pecunia danda pro murdro et latrocinio et de hamsokna et de forestall, et de wapentake, etc. . . . et de hengwita et frenenethfremde . . . et blodwita et fichtwita. Decimo die Aprilis anno regni nostri primo.

Carta ecclesiae Sancti Albani.

Johannes Dei gratia (makes her a gift of some proprieties) cum omnibus adea pertinentibus in soca et saca on strande et streme on wude et felde ot tol et them et grethbruch, hamsokna, murdrum, forstal, danegold, infangenetheof, utfangenetheof, flemenefremth, blodwite, wrek, ut habeant super omnes terras suas et super omnes homines suos ubicunque sint intra burgum et extra. Apud Westmonasterium die Junii regni nostri anno primo.

Carta ecclesiae Sanctae Mariae de Derham.

Johannes Dei gratia, etc. . . . .

Præterea quod cessimus eis ut teneant per omnes terras suas et tenementa sua soch' et sach' et thol et theam et infangintheof e teneant terras suas quietas et liberas de sectis scirarum et hundredorum et de placitis forestarum, etc., de murdro et de wapentachiis . . . . . et assisis . . . . . et de ferdwitha et de leirwitha et de hundrethpeni' et de tettingpem' et de hengwita et de flemensfremthe et de ham-

soka et de wardpeni' et de blodwitha, etc. . . . (Jurisdiction in all cases, civil and criminal)—*excepta sola justitia mortis et membrorum*. Septimo die Septembris anno regni nostri primo.

Carta cononicorum et monialium de Simplingha.

Johannes Dei gra., etc., habeant terras suas liberas de omnibus geldis et danegeldis, etc. . . . et thedingpening et hundredispening . . . . et de omnibus misericordiis et iudiciamentis . . . . et wapentakiis et comitatibus et treadingis et hundredis et sciris, *et thennannetale et de murdro et latrocinio*—et uthlach' et hamsocna, grichtbriche, blodwite, fichtiwite et sunt liberi de francplegio—et de omnibus placitis et querelis. Septimo die Septembris anno regni nostri primo.

Carta Roberti com. Leirecestriae.

Johannes Dei gratia, rex Angliae, etc. Sciatis, quod concedimus et volumus et precipimus quod Robertus com. Leirecestriae et haeredes sui de nobis et heredibus nostris teneant et habeant omnes terras suas et feoda sua cum omnibus libertatibus et liberis consuetudinibus suis bene et in pace et honorificae liberae et quietae de sectis syrarum et hundredorum et auxiliis vicecomitum *et de pecunia danda pro murdro* et latrocinio et quietantiam de pontagiis et passagiis de dominicis suis in dominica nostra. Testibus Willielmo Marcell' comite de Pembroc, Ranulpho comite Ceistriae Willielmo de Humel constabulario Norme, Hugone de Gurnac.—Apud Andeliacum (Andely) xxiii. die Octobris regni nostri anno tertio.

Cartae Antiquae Rotulus K.

Carta Roaldi filii Alani.

Johannes Dei gratia rex Angl., etc. — — Volumus

et firmiter precipimus, quod praedictus Roaldus et heredes sui et omnes milites et libere tenentes sui et omnia tenementa eorum quieti sint de comitatibus et hundredis et wapentacis et trethingis et sectis eorum et quod ipse Roaldus et heredes sui et milites et libere tenentes sui non ponentur in aliquis assisis vel recognitionibus faciendis — Apud Merlebridge xxix. die Aprili anno regni nostri quinto.

Cartæ Antiquæ Rotulus Q.

Carta Fulkonis de Oyri.

Johanes Dei gratia, etc. Sciatis, nos quietos clamasse de nobis et heredibus Fulkonem de Oyri et heredes suos et omnia tenementa sua et omnes libere tenentes suos de manerio suo de Gedenay et de soka de comitatu et hundredo et wapentacio et trethinga et sectis eorum in perpetuum, cum quietancia *de murdro et visu franci plegii*. Ita tamen, quod *serviens vicecomitis vocatus a praedicto Fulkone et heredibus suis intrebis eidem visui si voluerit et si non veniat quod pro praedicto hoc non remaneat . . .* Quare volumus et firmiter precipimus quod praedictus Fulko et heredes sui habeant et teneant praedictum manerium de Gedenay sicut praedictum est cum soka et saka et thol et them et infangenethef et utfangenethef et cum quietancia de summagio et auxiliis vicecomitis et ballivorum suorum cum omnibus aliis libertatibus et liberis consuetudinibus et placitis, exceptis tantummodo placitis quae pertinent ad coronam nostram, quae, cum emerserint, attachiari debent per coronarios et per servientem vicecomitis et per servientem, quem praedictus Fulko et heredes sui ad hoc atornabunt.

Apud Merton xiv. die Junii anno regni nostri vi.

Carta ecclesiae Scti. Pauli in London.

Johannes rex, etc. . . . .

Præcipimus quod praedictus episcopus et successores sui

in perpetuum habeant et teneant praedictum manerium de Stokes cum soka et saka et toll et team et infangenethief et utfangenethief . . . . et libertatem et quietudinem de omnibus geldis et danegeldis et hidagiis et carucagiis et auxiliis placitis et querelis et summonitionibus et sectis scirarum et hundredorum, de murthero et latrocinio, de auxiliis vicecomitis, et forestariorum, et ballivorum, et de custodiis et operationibus castellorum et de wardpeni, auer-peni et de thessing-peni et hengwite et flemenesswite et leirwite et blodwite et gredbreche et fremenesfremthe et forstal et hamsokna et francplegio—*statutum est ut visus francplegii fiat in curia episcopi coram seroiente nostro et si aliqua miscetia vel forisfactura inde provenerit episcopus eam habeat* . . . apud Novum Templum, London, xxii. die Nov. anno regni nostri, xvi.

Carta ecclesiae Scti. Pauli.

Johannes rex, etc. . . . .

Nos divinae pietatis intuitu et pro salute animae nostrae et pro anima patris nostri regis Henrici et animarum omnium antecessorum et successorum nostrorum concessissimus et praedicta carta confirmamus Deo et ecclesiae Sti. Pauli in London, et Willielmo eiusdem ecclesiae episcopo et successoribus suis omnes terras et possessiones et tenementa sua liberae et quietae ab omnibus exactionibus cum omnibus libertatibus et liberis consuetudinibus suis.

Quare volumus et firmiter praecipimus quod praedictus episcopus et successores sui in perpetuum habeant et teneant omnes terras et possessiones suas ubicunque cum soka et saka et toll et them et infangenethief et utfangenethief bene et in pace plenae et integrae liberae et honorificae infra civitates et burgos et villas et extra, in terris, rectitudinibus advocacionibus ecclesiarum, serviciis hominum et releviis, in pratis pascuis et pasturis, etc.

Rotulus C.

Carta episcopi Elyensis.

Henricus Dei gracia etc. archiepiscopus, episcopis etc.

Inspeximus cartam quam Ricardus rex avunculus noster fecit Deo et sanctae Adheldredae Virginis et Willielmo Eliens' et monachiis ibidem Deo servientibus in haec verba. Ricardus Dei gracia rex Anglorum, etc. Archiepiscopus episcopis, etc. Sciatis, nos concessisse et presenti carta confirmasse Deo et stae Adheldredae virginis et Willielmo Eliens' et monachiis ibidem Deo servientibus pro salute animae nostrae et Henrici patris nostri et antecessorum nostrorum omnes consuetudines et omnes antiquas libertates suas, videlicet ipsam Eliensem insulam cum aquis, etc., sokam et sakam et thol et thean et infangenetheof frietwita et ferdwita, hamsocna, grithbrich', et omnibus aliis forisfacturis emendabilibus, etc., et homines de dominiis suis sint quieti . . . . de communi forisfactura shirarum et hundredorum . . . Datum per manum ejusdem Willielmi de Longo Campo Cancellarii nostri Elyens' apud Westmonasterium x die Octobris anno primo regni nostri. (Генрихъ III^м подтверждаетъ эту хартию). Apud Walingford tercio die Julii, anno regni nostri xvii.

Carta canonicorum ecclesiae beati Petri de Turgartina.

Henricus Dei gratia, rex Angliae, etc., archiepiscopus, episcopis, abbatibus, prioribus, etc. . . . .

Sint omnes homines de terris illis quieti in perpetuum de sectis schirarum, wapentacorum et trethingorum et de auxiliis vicecomitum et de murdro et de *francoplegio*, de *visu franciplegii* et de auxilio quod appellatur palefridus vicecomitis et de omnibus aliis quae ad vicecomitem vel eorum ballivos pertinent . . .

Datum per manum venerabilis fratris Ricardi Cicestr' episcopi, Cancellarii nostri, apud Merlebergum, xii die Augusti anno regni nostri, xviii.

Museum Britannicum. Harl. N. 748.

Incipit soka et saka.

Hamsokna, hoc est quieti de amerciamiento pro ingressu hospitis violente et sine licentia vel precepto, domini Regis et quod teneatis placita de hac transgressione facta in curia vestra.

Grithbruche; hoc est pax domini regis infracta, quia grith anglice, pax latine; bruche anglice, fremt romane.

Blodwyte; hoc est quieti de amerciamientis de sanguine efuso et quod teneatis inde placita in curia vestra et habeatis amerciamenta inde provenientia, quia wyte anglice, misericordia latine.

Flihtwyte, hoc est quieti de amerciamientis pro medleta et quod teneatis placita in curia vestra et habeatis amerciamenta inde provenientia, quia fliht anglice, medle romane.

Forthwyte, hoc est quieti de amerciamientis cum quis utlagus fugitivus veniat ad pacem domini regis sponte vel licentiatus.

Flemyngisflight, hoc est quod capiatis catalla sive amerciamenta hominis fugitivi.

Letherwyte, hoc est quod capiatis emendationem de ipso qui corrupit nativam vestram sine licentia vestra.

Forstal, hoc est quieti de amerciamientis, de catallis arestatis infra teram vestram vel extra et quod teneatis inde placita in curia vestra de his catallis arestatis infra terram vestram et amerciamenta inde provenientia.

Borhbruche, hoc est quieti de transgressionibus in civitate vel Burgo contra pacem factis.

II.

ИЗВЛЕЧЕНІЯ ИЗЪ ПРОТОКОЛОВЪ
ПАТРИМОНІАЛЬНЫХЪ СУДОВЪ
XIII^{го}. И XIV^{го}. ВЪКА.

ПРЕДМЕТЫ ВЪДОМСТВА
COURTS LEET.

Exchequer (Treasury of the Receipt) Miscellanea
Boxes N. 218.

COURT ROLLS OF NASING, &c.

[Essex.]

m. 5 d.

§ Curia apud Lok'ton' die Mercurii in septima Pentecostes cum visu franci plegii anno Domini M°. CC°. lv°.

§ Osebertus de Roynger in misericordia pro defalto præcedent[e] cur[ia], et pro maledicto dicto celerario in plena curia, et quia molebat ad alterius molendinum — mill (Spelman) ij. s. Plegiis, Michaele in le Ho, Rogero Togoht. § Lok'ton'.
Misericordia
ij. s.

§ Johannes Reyntoht tempore vacationis reddidit rursus in manu celerari unam acram terræ in campo qui vocatur la Leye, et extendit se a bosco usque ad vicum.

§ G. Prior tempore vacationis seisiavit Dominum Galfridum capellanum de quadam acra terræ jacente in campo Johannis Reyntoht, qui vocatur la Leye, quam acram dictus Johannes rursus reddidit celerario, habendam et tenendam cum quadam pecia terræ quæ jacet inter prædictam acram et boscum prædicto Galfrido et hæredibus suis et suis assignatis, reddendo inde annuatim vj. d. ad quatuor terminos communes pro omnibus serviciis et exactionibus, et dat in geresumam xij. d.; et solvit.

§ Willelmus le Webbe reddidit rursus celerario quoddam mesuagium cum dimidia acra terræ.

§ G. Prior tempore vacationis seisiavit Johannem Berthelmew de quodam mesuagio cum una dimidia acra terræ, quod mesuagium cum dimidia acra prædicta Willelmus le Webbe rursus reddidit: Habendis et tenendis sibi et hæredibus suis, reddendo inde annuatim ij. d. ad terminos communes, et ij. gall-

[inas] ad Natale; et secabit dimidiam acram avenæ in autumno, pro omnibus serviciis; salvo Alinæ Viduæ hospicio suo in domo prædicta quamdiu vixerit; et nichil dat in *geresumam*.

vj. d.

§ Ricardus del Hulle in misericordia pro defalta præcedent[e] cur[ia], vj. d.

§ G. Priore tempore vacationis seisiavit Walterum le Coliere de una acra cum pertinentiis jacente juxta boscum de Tipedene: habenda et tenenda sibi et hæredibus suis, reddendo inde annuatim iiij. d. ad terminos communes, et secando unam acram ad frumentum, et unam ad avenam, pro omnibus serviciis; et dat in *geresumam* vj. d.

vj. d.

§ G. Prior tempore vacationis seisiavit Galfridum Traps de quinque acris terræ cum pertinentiis jacentibus inter terram Walteri le Coliere et rivulum juxta boscum de Tipedene, habendis et tenendis sibi et hæredibus suis, faciendo inde annuatim qualibet septimana unam operationem, secundum consuetudinem Manerii, usque ad festum Sancti Petri ad Vincula, et a festo Sancti Petri usque ad festum Sancti Michaelis, qualibet septimana, duas operationes, et duas gallinas ad Natale, pro omnibus serviciis; et dat in *geresumam* iiij. s., solvendo medietatem in festo Inventionis Sanctæ Crucis, et aliam medietatem in festo Exaltationis Sanctæ Crucis. Plegiis, Rogero Togoht, et Edwardo le Tielere.

iiij. s.

§ G. Prior tempore vacationis seisiavit Johannem Reyn-toht de uno daywore terræ cum pertinentiis, juxta portam suam jacente, habendo et tenendo sibi et hæredibus suis, secando inde annuatim in autumno dimidiam acram frumenti pro omnibus serviciis; et dat in *geresumam* vj. d. Plegio, Rogero Togoht.

vj. d.

§ Johannes filius Ricardi le Lung tene[t] quandam placiam ubi domus sua sita est, quæ prius non fuit arentata, et secabit quolibet anno dimidiam acram frumenti suis sumptibus, pro dicta placia, pro omnibus serviciis.

§ Galfridus del Broc in misericordia, quia assartavit quandam ayam Domini de longitudine xxx. perticarum, et de latitudine aliquo loco iiij. perticarum, et aliquo loco ij. perti-

carum, et aliquo loco unius. Postea venit et fecit finem pro dicta transgressione et dicta aya et terra habenda et tenenda sibi et hæredibus suis; et secabit quolibet anno in autumno unam acram frumenti, et dimidiam acram avenæ suis sump-tibus, pro omni servicio, et dabit vj. d. Plegiis, Rogero vj d. Togoht, Willelmo le Tyele.

§ G. Prior tempore vacationis seisiavit Editham filiam Boloyne de quodam mesnagio cum duabus acris terræ cum suis pertinentiis, quod Ricardus Boloyne pater suus tenuit, habendis et tenendis sibi et hæredibus [suis], faciendo inde servicia debita et consueta; et dat in geresumam vj. d., vj. d. solvendos in festo Inventionis Sanctæ Crucis. Plegio, Reginaldo super Montem.

§ Tota villata dicit per sacramentum quod subsequentes m[olu]erunt ad aliud molendinum quam ad molendinum Do-mini; videlicet, Juliana be Weste (vj. d.) Item, Bate Burgeys vj. d. (vj. d.) Item, Ricardus Leger (vj. d.) Item, Osebertus de vj. d. vj. d. Roynger, superius.

Item dicunt quod isti fregerunt assisam; uxor Godefridi ij. s. le Wodeward, ij. s., quia sæpe. Item, uxor Pistoris, vj. d., vj. d. quia raro. Item Margeria uxor Fabri, iiij. d., quia bis. iiij. d. Item, uxor Le Sparewe, iiij. d., quia ter brasaviit. iiij. d.

§ Dominus G. Prior tempore vacationis seisiavit Dominum Galfridum capellanum de una pecia terræ, sicut includitur, quæ jacet inter terram Johannis Reyntoht et Willelmi le Straunge, ex una parte, et magnum boscum ex altera: habenda et tenenda sibi et hæredibus suis, reddendo inde annuatim vj. d. ad terminos communes; et dat in geresumam dimidiam marcam; et solvet xl. d. ad festum Beati Johannis, et xl. d. ad festum Exaltationis Sanctæ Crucis.

§ Item dicunt quod taxatores cervisiæ, scilicet, Robertus Arding, vj. d., et Reginaldus super Montem, vj. d., in mise- vj. d. ricordia, quia non fecerunt officium suum prout debuerant. vj. d.

§ Reginaldus super Montem in misericordia pro con-celamento; condonatur.

§ Item dicunt per sacramentum, quod Ricardus del Hulle cepit de blado Domini in grangia Domini furtive, et sine

voluntate Domini; et ideo dicunt pro iudicio quod ille Ricardus non debet de cetero terram tenere de Domino.

§ Item quod Adam Magepoht recett[avit] quendam Johannem de Cancia, qui non est in decena; et ideo dictus Adam in misericordia; et ideo præceptum est quod distringatur.

§ Terra Adæ filii Johannis Mak'poht capiatur in manu Domini, quia non facit moram super terram prout debet.

ij. d. § Disena Johannis del Hek distringatur pro ij. d.

remment § Robertus Arding et Reginaldus super montem taxatores.

§ Præsentatum est per omnes decin[atores] quod Walterus Linge est fur, et quod furatur oves per patriam, et visus fuit ad faldam Domini, et cum bergarii vellent ipsum capere, affugit ab eis.

(m. 10.)

Nasing'. § Visus ibidem die Mercurii in ebdomada Pentecostes, anno regni Regis 1mo. v^o.

Misericordia
ij. s. § Ricardus de Sculariis venit et posuit se in misericordia (ij. s.), quia fecit defaultam ad primam Curiam post festum Sancti Michaelis. Plegii, Mauricius ate Hery, Willelmus Ysaac. Et invenit plegios quod remanebit super tenementum suum, nisi possit habere licentiam a Celerario, quod possit facere aliquem atturnatum, videlicet, Osbertum Curteys, Walterum ate Slo.

x. s. § Dominus G. Prior tempore vacationis seisiavit Ceciliam ate Perye de dimidia virgata terræ cum pertinentiis, quæ quondam fuit Johannis de Piro, patris sui: habenda et tenenda sibi et hæredibus suis, faciendo inde annuatim Domino servicia debita et consueta. Dat pro relevio, x. s. Plegni, Johannes Osegod, Ricardus Levenoth', et fecit fidelitatem.

§ Ricardus Levenoth' reddit rursus in manus Domini quendam placeam terræ juxta terram Snelmanni. Et Do-

mins G. Prior tempore vacationis seisiavit inde Editham filiam Ricardij Levenoth': habenda et tenenda sibi et hæredibus suis, reddendo inde annuatim j. d. Domino ad festum Sancti Michaelis, et faciet duo opera, unum post Natale Domini, et unum post Pascham, et allocabuntur dicto Ricardo in operibus; et dat pro geresuma xij. d. Plegii, Ricardus xij. d. Levenoth', Symon ate Wode.

Ricardus Levenoth' convictus fuit quod levavit quandam scalariam ubi fieri non debuit. Ideo in misericordia (xij. d.) *Misericordia.* Plegius, Johannes Osegod.

§ Dominus G. Prior tempore vacationis seisiavit Thomam Tubbing', de quadam pecia terræ juxta Johannem ate Marlepet: habenda et tenenda sibi et hæredibus suis; reddendo inde annuatim j. d. Domino ad festum Sancti Michaelis, et faciendo j. præariam ad magnam præariam. Dat in geresuma vj. d. Plegius, Johannes Loesmit. *vj. d.*

§ Johannes Dinaunt quietum clamavit et remisit Clementi *Quietaclam.* fratri suo et hæredibus suis totum jus et clameum quod habuit in terris et tenementis quæ tenuit Willelmus Dinaunt, pater prædictorum J. et W.; et pro ista clamatione et remissione dedit prædictus Clemens prædicto Johanni j. marcam, solvendo medietatem ad festum Sancti Johannis Baptistæ, et aliam medietatem ad festum Exaltationis Sanctæ Crucis. Plegii, Johannes de Langregge, Walterus de Slo: et dabit Domino xij. d. per plevinam prædictorum. *xij. d.*

§ Elena relicta Alexandri le Corumongere reddit rursum in manus Domini quoddam tenementum cum duabus acris terræ, juxta boscum de Nasing', et Dominus G. Prior prædicto tempore seisiavit inde Adam filium dicti Alexandri: habendum et tenendum sibi et hæredibus suis, reddendo inde annuatim xij. d. et faciendo duas præarias, unam siccam, et unam ad Alebedrepe. Dat in geresuma, ij. s. Plegius, ij. s. Walterus Præpositus.

§ Dominus G. Prior dimisit Willelmo Aylid totam piscariam inter Wrinelelock' et Brokesburnelock': habendam et tenendam quamdiu vixerit: reddendo inde annuatim ad terminos communes xxvij. s. Plegii, Ricardus Levenoth', Symon de Selfe. *xxvij. s.*

Distringantur
xij. d. § Inel de Waltham et Stephanus de Nasing (manent apud Waltham) in misericordia (xij. d.) quia non habuerunt Walterum filium Hugouis quem plegiaverunt; et attachiari debet, si possit inveniri.

§ Jurati dicunt quod Robertus de Langregge non est in assisa, et recepat duos servientes suos et nesciunt ubi sunt in decena, scilicet, Thomam Caruc' suum, et Thomam Hinhewn. Distringatur. Item dicunt quod Alexander le Carter non est in decena. Distringatur. Et Osbertus Curteys recepat eum. Distringatur. Item Ricardus filius Matildis est extra decenam, et manet cum eadem. Distringatur. Item Thomas qui manet cum Osberto Curteys est extra decenam. Distringatur. Item Dominus transvertit rursum aquæ Loppomii Willelmi de la Slo. Præceptum est quod emendetur.

Misericordia
xij. d.

§ Rogerus Pake convictus est quod diffamavit Stephanum clericum, quod deberet associare se latronibus. Ideo in misericordia; xij. d.; et satisfaciet clerico de dampnis. Plegius Walterus ate Slo.

Hupminstre

(m. 11.)

Visus ibidem franci plegii in crastino Trinitatis, anno regni Regis v^{to}.

Jurati dicunt ad capitula, quod inter tenementa Abbatis et Abbatisæ fossatur per Ricardum de Tyelerst, et nesciunt utrum bene an in præjudicium alicujus; præcipitur sex super hoc juratis ut videant citra proximam curiam.

Item quod brasiatrices fregerunt assisam:—uxor Roberti de Pyrie fregit assisam: ideo in misericordia, vj. d. Item, serviens Henrici le Wilde, bis, iij. d. Item, Alicia filia Bartholomæi, i. iij. d. Item, filia Thomæ Fabri, semel, iij. d. Item, filia Roberti ate Pyrie, iij. d.

(or Enguiner) Item, dicunt quod tastatores non fecerunt officium, videlicet, Willelmus le Enginner. —. Johannes le Parementer. —. Item dicunt quod Thomas Faber, ut credunt, non est in decena: unde distringatur.

Curia tenta apud Milho die dominica proxima post ascensionem domini Anno Regni Regis LV cum visu franci plegii. Alrueheus . . . . Tota villata nunc dicit . . . . (the presentments follow).

Aungeford. Visus francorum plegiorum de baronia ibidem Die Veneris in Septima Pentecostæ Anno Regni Regis LV°.

Willielmus filius Ricardi et Johannes filius Willielmi capitales plegii juratores dicunt (the presentments follow.)

Visus franci plegii die Veneris in ebdomada Pentecostes Anno Regni Regis LV°.

Duodecim juratores dicunt per sacramentum suum (the presentments follow).

Septem fideles juratores dicunt per sacramentum suum (the presentments follow).

Capitales plegii juratores dicunt quod Alexander del Bokhirst est extra assisam et hospitatur sub Waltero Bedkerild.

Augmentation Office. Court Rolls.

(EXCHEQUER, TREASURY OF THE RECEIPT),
PORTFOLIO 1.

---

§ Curia liberi plegii tenta apud Ledecumbe Berkshire in crastino Sancti Martini, anno regni Regis L^o iiiij^o.

§ Johannes de Sopeshull' se facit essoniari — per Eadmundum de Aula.

§ Ricardus filius Willelmi Celer se, de communi — per Willelmum Blunt.

§ David de Molendino, dicenator de Ledecumbe; dicit, quod Andreas Druin fecit defaultam.

§ Walterus Niwe, dicenator de eodem, dicit, quod Robertus Huph' fecit defaultam.

§ Johannes de Grave, dicenator de Chaulawe, nichil.

§ Johannes Juvenis, dicenator de eodem, nichil.

§ Hic factus Thomas de Aqua dicenator.

xij. d. § Johannes Bonde intrat in decena Thomæ de Aqua, et dat Domino xij. d. Plegii, Ricardus Messor, Reginaldus atte Swerde.

ij. cap. § Thomas Hereward manucepit Johannem Clericum de Ledecumb' usque ad festum Sancti Michaelis, per ij. capones.

xij. d. § Robertus Hirmongar' intrat in decena Johannis de Grave, et dabit Domino xij. d. Plegius, Willelmus Cissor.

ij. cap. § Galfridus filius Symonis manucipitur per Willelmum Niwe usque ad hockeday.

vj. d. Johannes Charettar' intrat in decena Johannis Juvenis, pro vj. d. Plegius, Radulphus Wind'.

§ Omnes tam de Ledecumb' quam de Chaulawe gagiaverunt iiij. marcas ad pulchre placitandum.

* * * * *

§ Curia liberi plegii tenta apud Ledecumb' in crastino Sancti Martini anno Regni Regis L^o. v^o.

§ Thomas Hereward se facit essoniari de communi — per Willelmum servum suum.

§ Johannes Sot se de eodem — per Reginaldum Sot.

§ Radulphus Frense se de eodem — per Johannem Bonde.

§ David de Molendino — per Willelmum Huph'.

§ Willelmus le Blunt, dicenator, dicit nichil.

§ Thomas de Aqua, dicenator, dicit quod Petrus de Sperholte receptavit unum hominem.

§ Agatha le Vox

§ Juliana Rustica } Vendiderunt contra assisam.

§ Angnes Priorissa }

§ Dicenator de Chaulawe dicit quod Childelove braciavit et fregit assisam.

Item quædam terra asportatur de Holeweye.

§ Willelmus Bawe, ejusdem villæ, nichil.

§ Item, omnes isti tam de Ledecumb quam de Chaulawe
gagiaverunt iiij. marcas ad pulchre placitandum.

* * * * *

COURT ROLLS, AUGMENTATION OFFICE,
PORTFOLIO 2.

Aylyngton'.

Visus apud Aylyngton' die Sabbati in festo Sancti Andreae
Apostoli, anno regni Regis Edwardi secundo, et anno Domini
J. Abbatis xxiiij°, coram W. de Wassingle.

§ Johannes de Aylyngton', Junior	§ Radulphus Blyth'	} Jurati.
§ Ricardus <i>Carectarius</i>	§ Rogerus Gocelyn'.	
§ Robertus Gamel	§ Johannes Blakeman.	
§ Nicholaus de Bryngton'	§ Johannes de Pappelle.	
§ Johannes Godsweyn	§ Johannes Abovebroke.	
§ Rogerus Sutor	§ Johannes Gamel.	

§ De Capitagio, xiiij. s. iiij. d. Et de homagio Johannis xv. s. iiij. d.
de Aylyng', ij. s.

§ Adhuc præceptum est arrestare Simonem Kayston, Præceptum est.
Reginaldum fratrem suum, Adam filium Henrici le Mares-
chal, et tres sorores suas, Aliciam le Chapeleyn, quæ maritata
est apud Jakele, qui se subtrahunt cum catallis suis de feodo.

§ Adhuc loquendum est cum Ballivis de Fodryngheye ad Loquendum.
emendandam purpresturam factam apud Wynewykesholm et
Jarewelledam: et cum Ballivis de Morbourne pro eodem
apud Byllyngesbroke, sicut sæpius temporibus retroactis
præsentabant.

§ Ricardus filius Elye de Kilpsham fecit Domino fidelitatem Fidelitas.
pro uno mesuagio quod habet de dono Johannis fratris sui,

quod quidem mesuagium Johannes habuit de dono Ricardi Capellani, qui prædictum mesuagium de Domino tenuit.

Præceptum
est.

§ Adhuc præceptum est arrestare Henricum de Stan-
ground ad respondendum de hoc, quod subtrahit se de feodo
Domini cum catallis suis.

Præceptum
est.

§ Adhuc præceptum est hominibus de Aylyngton' estu-
pare cursum aquæ venientem extra campum apud Le Mersch',
quem homines de Wermynngton' fregerunt, sicut præsentatum
fuit in ultimo visu.

xij.d.

xij. capones.

§ De Roberto Gamel et Johanne Dunnyng, plegiis Walteri
filii Henrici le Mareschal, quia idem Walterus nondum solvit
Domino ij. capones, quos ei solvere tenetur quolibet anno ad
Pascham dum manet extra feodum dicti Domini cum catallis
suis. Et quia a retro sunt per quatuor annos elapsos, in
misericordia, vj. d. Et præceptum est levare dictos capones
de plegiis, a retro existentes. De eisdem Roberto et Johanne,
plegiis Simonis, fratris dicti Walteri, pro eodem per tantum
tempus, vj. d. Et præceptum est, ut supra, quod arreragia
levantur de dictis plegiis.

xij.d.

iiij. capones.

§ De Ricardo præposito, plegiis Johannis Tannatoris, quia
idem Johannes nondum solvit Domino ij. capones per annum,
iiij. d. Et præceptum est levare de eodem Ricardo iiij.
capones, de arreragiis duorum annorum.

§ De Nichola Treys, quia non venit ad primam præcariam
autumpni de anno præterito: condonatur. Plegius, Bedellus.

Præceptum
est.

§ Nicholas de Bryngton' et Philippus Gamel sunt plegii
Willelmi Rouheved, quod emendabit et reædificabit mansum
suum in adeo bono statu quo illud gersumavit.

§ Thomas de Chanseye facit defaltam. Ideo in miseri-
cordia: condonatur.

vj. d.

Præceptum
est.

§ De Johanne Ketyl et Ricardo Carpentario, plegiis
Thomæ de Chanseye, quia idem Thomas nondum fecit
Domino homagium pro medietate terræ quæ fuit Hugonis
le Hermyte, eo quod disponavit Aliciam, filiam dicti Hugonis,
unam hæredum dicti Hugonis, vj. d. Et præceptum est
quod distringatur ad hoc faciendum. Et etiam Robertus de
Hale ad hoc faciendum pro alia medietate dicti tenementi.

§ De Willelmo Harpe pro licentia concordandi cum xvij. d. Ricardo Skachelok', vj. d. Plegius, Bedell(us). De Ricardo Skachelok' pro eodem cum dicto Willelmo, vj. d. Plegius, idem Willelmus Harpe. De Ricardo Skachelok' pro eodem cum Reginaldo Trituratore, iij. d. Plegius, Bedellus. De Ricardo le Wyse et Alicia uxore sua, pro eodem, cum Matilda Alcons, iij. d. Plegius, Bedellus.

§ Nicholaus Molendinarius recogn[ovit] se percussisse et vj. d. male tractasse Robertum filium Sabyn' ad dampnum suum, ^{Præceptum est.} taxatum ad sex denarios, quos ei solvet. Et pro transgressione est in misericordia, vj. d. Plegius, Hugo Prest.

§ De Johanne Heryng' pro falso clameo versus Robertum vj. d. de Teyngton', vj. d. Plegius, Bedellus.

§ De Johanne Ballard et Leticia uxore ejus, pro licentia vj. d. concordandi cum Alexandro le Swon et uxore sua, vj. d. Plegius, Ricardus Hengebourgh'.

§ Convictum est per Juratos, quod Robertus Sabyn vj. d. insultavit Nicholaum Molendinarium, et ipsum verberavit, ad dampnum suum sex denarios, quos ei solvet. Et pro transgressione est in misericordia, vj. d. Plegius, Willelmus Præpositus.

§ Convictum est per Juratos, quod Thomas de Chanseye vj. d. ^{Præceptum est.} asportavit postes hostii domus Ricardii filii Elyæ, et cooperaturam muri sui fregit, ad dampnum suum sex denarios, quos ei solvet. Et pro transgressione in misericordia, vj. d. Plegii, Johannes Ketyl, et Ricardus Carpenter'.

§ De Thoma Blundel, quia non venit ad præcariam Domini vj. d. in autumpno de anno præterito, vj. d. Plegius, Stephanus Prudhomme.

§ De Thoma Blundel, quia arando appropriavit sibi de ix. d. via apud Crosthueden', sicut præsentatum fuit in penultimo visu, vj. d. Plegius, Stephanus Prudhomme. De eodem Thoma, quia detinuit unam mulierem de secunda præcaria in autumpno anni prædicti, iij. d. Plegius, S. Prudhomme.

§ Convictum est per Juratos, quod Johannes filius ^{Vacat.—} Johannis Abovebroke tenetur Roberto de Teyngton' in ij. s.

vij. d. et in xxx^s. solidis, quos idem Robertus Domini solvit pro deterioratione cujusdam terræ, quam solvit postea ad opus dicti Johannis, per quod dictus Johannes acquiescisse eum debuerat, prout inter eos conveniebat. Ideo satisfaciatur eidem Roberto de dicta pecunia. Et pro injusta detentione est in misericordia. Plegius, —.

iiij. d. Præceptum est.

§ Convictum est, quod Robertus de Teyngton' asportavit apparatus carucæ Johannis Abovebroke, per quod idem Johannes amisit aruram per unum diem, ad dampnum suum unius oboli, quem ei solvet. Et pro transgressione est in misericordia, iiij. d. Plegius, Bedellus.

iiij. s. x. d. Præceptum est.

§ Compertum est per rotul[um] Curie tentæ die Martis proxima post festum Sancti Jacobi Apostoli anno regni regis Edwardi, patris Regis nunc, xxij^o, quod Johannes Abovebroke, Junior, tenetur Roberto de Teynton' in xxx. s. quos ei cognovit in prædicta Curia, et quos ei solvisse debuit ad festum Sancti Michaelis proximo sequens, per plegium Johannis Abovebroke, senioris, et Johannis Blakeman; quos nondum solvit. Ideo in misericordia xvij. d. Et præceptum est levare dictam pecuniam tam de plegiis quam principali debitore, ad opus dicti Roberti. Et de prædictis denariis dedit Domino xl. d.

xl. d. Præceptum est.

§ Convictum est per Juratores, quod Johannes filius Johannis Abovebroke tenetur Roberto de Teyngton' in xxxij. d. quos ei solvet, qui statim in contemptu Curie sine plegio inveniundo recessit. Ideo præceptum est, quod dicti denarii levantur de eo. Et pro injusta detentione in misericordia, supra. Et postea venit, et fecit finem pro xl. d., per plegium Henrici Abovebroke, Hugonis in Angulo, et Roberti Maynard, et Reginaldi Child. Et per eundem pleg(ium) de cetero erit Domino et vicinis obediens.

vj. d. præceptum est.

§ Convictum est per juratores, quod Johannes Heryng' tenetur Roberto de Teyngton' in duodecim denariis et uno bussello frumenti, de quibus satisfaciatur ei. Et pro injusta detentione est in misericordia, vj. d. Plegius, Præpositus. Et per eundem plegium solvet ei tres denarios pro dampnis suis.

§ Adhuc præceptum est arrestare Isabellam filiam Julianæ Præceptum est.
ad satisfaciendum pro leyrwyta sua.

§ Convictum est per Juratos, quod Sarra, relicta Henrici vj. d. Præceptum est.
Fabri, Johannes et Robertus, filii dictæ Sarrae, executores testamenti prædicti Henrici, tenentur Johanni Heryng', et Johannæ relictæ Roberti Heryng', executoribus testamenti dicti Roberti, in uno quarterio ordei, quod præfatus Henricus de dicto Roberto in vita sua mutuo recepit. Ideo satisfaciat eis de dicto blado. At pro injusta detentione sunt in misericordia, vj. d. Plegius, Bedellus, et Nicholaus Bele.

§ Convictum est per Juratos, quod Willelmus Faber vj. d. Præceptum est.
percussit Willelmum de Lyneden' ad dampnum suum sex denarios, quos recuperet. Et pro transgressione est in misericordia, vj. d. Plegius, Gilbertus Amyce.

§ De Johanne Troune pro bestiis suis dampnum facien- iiij. s.
tibus in blado Domini vj. d. De Johanne Gamel pro eodem, vj. d. De Ricardo Crane pro eodem, vj. d. De Johanne ad portam pro eodem, vj. d. De Nichoalo Treyx pro eodem, vj. d. De Ricardo filio Ricardi Fabri pro eodem, vj. d. De Willelmo Atebroke pro eodem, vj. d. De Galfrido Ordevyll' pro eodem, vj. d. Plegius, alter alterius.

§ De Johanne Abovebroke, quia subtraxit unum hominem iiij. s.
de prima præcaria autumpni, vj. d. De Alicia in Angulo pro eodem, iiij. d. De Johanne Pepercoren pro eodem: condonatur. De Willelmo Ate Broke pro eodem, vj. d. De Nicholao de Bryngton' pro eodem, vj. d. Et præceptum est distringere Andream de Hale ad respondendum pro eodem. De Johanne Abovebroke pro eodem, de secunda præcaria, iiij. d. De Rogero Gocelyn pro eodem, iiij. d. De Galfrido Ordevyll' pro eodem iiij. d. De Roberto in Le Wynd pro eodem, iii. d. Plegius, alter alterius. De Thoma de Chanseye pro eodem, iiij. d. Plegius Ricardus Carpentarius.

§ Et præceptum est distringere Andream de Hale et Præceptum est.
Thomam Blundel ad respondendum pro eodem.

§ Robertus de Teyngton' queritur de Hugone de Tyke- iiij. d. Præceptum est.
hull': plegii de prosequendo, Hugo Ballivus et Johannes Ketyl. Plegius defendendi, Johannes Carectarius. Et

prædictus Hugo non venit. Ideo prædictus Johannes, plegius suus, quia ipsum non habuit, in misericordia, iij. d. Et præceptum est distringere dictum Johannem ad respondendum.

Bedfordshire.

Court Rolls, Augmentation Office, Portfolio 2.

HOCTON' cum Wytton' in crastino Sancti Martini anno regni Regis Edwardi xvj^o., et anno Domini J. Abbatis tercio.

§ Nomina capitalium plegiorum :—Willelmus ad Grenam, Hugo King, Rogerus filius Hugonis Le Ko, Adam filius Simonis, Radulphus ate Orwel, Johannes Bedell', Willelmus Man, Rogerus Dogod, Benedictus de Suho, Robertus le Hyrde, Willelmus filius Reginaldi, et Johannes de Weston'.

§ Nomina Juratorum :—Willelmus Ode, Willelmus filius Emmæ, Johannes filius Philippi, Alexander filius Emmæ, Radulphus Le Ko, Reginaldus filius Willelmi, Brother Johan, Ricardus Bedell', Ricardus de Bythern', Thomas ad Grenam, Parvus Hugo, Reginaldus le Coteler.

xij. s. iij. d.

§ De capitagio dant xij. s. iij. d.

vj. d.

§ Willelmus de Polstrate, querens, et præsens in Curia non fuit ad prosequendum versus Stephanum de Holdernesse, defendentem. Ideo dictus Willelmus et plegius suus de pros[equendo], scilicet, Hugo Longus, in misericordia, vj. d.; plegius, Stephanus de Holdernesse. Et prædictus Stephanus eat inde sine die.

Præceptum
est.

§ Stephanus de Holdernesse, querens, optulit se versus Willelmum de Polstrate, defendentem, qui non venit. Ideo ipse et plegius suus, scilicet, Hugo Longus, in misericordia, supra plegium Walteri Trendel. Et præceptum est quod prædictus Willelmus ponatur per meliorem plegium ad respondendum ad proximam curiam prædicto Stephano.

§ De Thoma le Bouyer, quia male falcavit in pratis Do- vj. d. mini, vj. d. Plegius, Willelmus de Weston'.

§ Tastatores de Wytton', scilicet, Alanus Plumbe et Adam filius Simonis, dicunt quod uxor Galfridi Fabri fregit assisam xij. d. cervisiæ. Ideo in misericordia, xij. d. Plegius, vir ejus. De uxore Roberti le Hyrde pro eodem, ij. s. Plegius, vir ij. s. ejus. De uxore Johannis filius Ricardi pro eodem, xij. d. Plegius, vir ejus. De Cristiana de Engayne pro eodem, vj. d. vj. d. Plegius, vir ejus. De Alicia de Offord' pro eodem; condonatur. Plegius, Galfridus Faber. De Hawisa, uxore Rogeri Benereth, pro eodem, vj. d. Plegius, vir ejus. De xij. d. Stephano de Holderness pro eodem, vj. d. Plegius, Willelmus Bed'. De uxore Willelmi Forestarii pro eodem; condonatur. Plegius, vir ejus. De Margareta de Aylington' pro eodem; condonatur. Plegius, Willelmus Wodeward. De uxore Stephani Carectarii pro eodem, vj. d. Plegius, vir vj. d. ejus. De uxore Willelmi le Cupere pro eodem, xij. d. xij. d. Plegius, vir ejus.

§ Tastatores de Hocton', scilicet, Stephanus Præpositus et Laurentius Herbert, dicunt quod Dionisia Braciatrice fregit assisam cervisiæ. Ideo in misericordia, xij. d. Plegius, xij. d. Reginaldus, filius ejus. De Alicia Nutrice pro eodem, vj. d. Plegius, Ricardus filius Pagani. De uxore Benedicti Clere xvij. d. pro eodem. xij. d. Plegius, Ricardus le Wodeward. De uxore Andreae le Monyk pro eodem, xij. d. Plegius, vir xij. d. ejus. De uxore Roberti Pelliparii pro eodem; condonatur. Plegius, vir ejus. De uxore Elyæ Molendinarii pro eodem xij. d. xij. d. Plegius, vir ejus.

§ De Alano Plumbe et Adamo filio Simonis, Tastatoribus de Wytton', pro septem conclamentis Braciatorum, vj. d. vj. d. Plegius, alter alterius.

§ De Stephano Præposito et Laurencio Herbert, Tastatoribus de Hocton', pro duobus conclamentis Braciatorum, vj. d. vj. d. Plegius, alter alterius.

§ De Roberto filio Aliciæ, quia non trituravit vj. garbas, quas debuit triturasse, ij. d. Plegius, Galfridus filius Præ- vj. d. positi. De Brother Johan pro eodem, ij. d. Plegii, Præpositus et Bed(ellus).

vij. d. § De Beatrice Cuttepoke pro tribus præcariis autumpni, et quatuor lousbones, quas detinuit, de fine, vij. d. Plegius, Andreas Bercarius.

iiij. d. § De Johanne ale (*sic*) Grene, quia detinuit aruram de vj. bedsoluwes, continent(ibus) dimidiam acram terræ, de fine, iiij. d. Plegius, Bedellus.

xij. d. Præceptum est. § De Andrea le Neweman, convicto per Juratos, quod vocavit Galfridum filium Willelmi latronem, et abstulit ei aquam quam debuit portasse familiæ suæ in autumpno, xij. d. Plegius, Willelmus Forestarius. Et per eundem plegium satisfaciatur dicto Galfrido de dampnis suis, quæ taxata sunt ad sex denarios, quos idem Galfridus concessit cler(ico).

vj. d. Præceptum est. § Convictum est per vicinos Juratos, quod Johannes le Porter male verberavit et vulneravit Johannem de Weston' in tribus locis capitis cum uno ligniped(e). Ideo satisfaciatur ei de dampnis suis, et pro transgressione est in misericordia, vj. d. Plegius, Andreas le Monyk.

vj. d. § Capitales et Jurati dicunt, quod Willelmus Forestarius recepit extraneum cum uxore sua, contra assisam. Ideo etc. vj. d. Plegius, Walterus Præpositus.

vj. d. § Et dicunt quod Alanus Plumbe recepit unum garcionem contra assisam, vj. d. Plegius, Brother Johan.

vj. d. § Et dicunt quod Paganus Plumbe traxit sanguinem de Hugone Longo. Ideo in misericordia, vj. d.

xij. d. § Et dicunt quod Robertus, serviens parsonæ, traxit sanguinem de Hugone Longo, propter quod levavit hutesium injuste, xij. d.

vj. d. § Et dicunt quod Johannes Porter traxit sanguinem de Johanne de Weston', vj. d.

vj. d. § Et dicunt quod Cristiana filia Note convicta est in Capitulo super carnali copula. Ideo pro Lecherwyta, vj. d.

vj. d. § Jurati dicunt quod Willelmus filius Elyæ arando appropriavit sibi unum sulcum de terra Alexandri filii Emmæ. Ideo in misericordia, vj. d. Et præceptum est, etc.

§ Et dicunt quod Willelmus le Wodeward recepit quem.

dam extraneum contra assisam. Ideo in misericordia, vj. d. vj. d.
Plegius, Walterus Præpositus.

§ Et dicunt quod Estryld recepit Simonem le Hayward
extra assisam, vj. d. Plegius, Præpositus. vj. d.

§ Et dicunt quod Adam Tannator manet in vico Canoni-
corum Hunt', sed dat ij. capones. ij capones.

§ Et dicunt quod Thomas Saly manet in Hunt', et nichil
dat Domino, quia pauper.

§ Et dicunt quod Alanus Pyg manet in Hereford', et
nichil facit Domino. Ideo, si veniat, capiatur. Præceptum
est.

§ Et dicunt quod Radulphus Lammasse est carnifex,
manens super feodum parsonæ, sed dat per annum xij. d. xij. d.
De Willelmo Wych pro eodem, in feodo Abbatis, ij. ca- ij. capones.
pones.

§ Et dicunt quod Alanus, frater parsonæ, fregit caput
Willelmi filii Alani le Megre, et de eo traxit sanguinem.
Ideo, xij. d. ij. d.

§ Et dicunt quod Agnes Kateline verberavit Agnetem
filiam Johannis Ladde, et nichilominus injuste levavit hute-
sium super ipsam, vj. d. vj. d.

§ Et dicunt quod Matilda Fetherlesing juste levavit
hutesium super Galfridum filium Præpositi, quia verberavit
ipsam in domo ipsius Galfridi; pauper.

§ Et dicunt quod Agnes Ladde levavit hutesium juste vj. d.
super Johannem Bere, quia cum quodam lapide percussit
ipsam. Ideo in misericordia, vj. d. vj. d.

Et dicunt quod parvus Roger et Simon de Grafton' traxe-
runt sanguinem de Ranulpho Gunnyld, messore Domini
Johannis Mowin. Ideo, ambo in misericordia. Plegius, alter
alterius, et Præpositus. t = ter!

§ Et dicunt quod Margareta Plumbe, vidua, convicta est
de carnali copula per Johannem Porter. Ideo capiatur terra
sua in manus Domini. Postea venit, et dat dimidiam
marcam. vj. a. viij. d.

§ Et dicunt quod Thomas ad Gravam arripuit iter in
peregrinatione apud Sanctum Jacobum. Ideo in miseri-
cordia, vj. d. Plegius, Præpositus. Et quia capitales plegii vj. d.

- suprascripta Capitula Coronam tangentia conclaverunt, sunt in misericordia. Et de villa, pro vig(ilia) non observata, vj. s. viij. d.
- vj. s. viij. d.
- § De Margareta, relicta Willelmi de Weston', quia defamavit Johannem filium Hugonis de carnibus lardarii sui asportatis, xij. d. Plegius, Andreas le Neweman. Et per eundem plegium satisfaciet dicto Johanni de dampnis suis, quæ taxata sunt ad duodecim denarios, quos idem Johannes concessit Cler(ico).
- xij. c. Præceptum est.
- § De Gilberto Tyffayne, quia non venit ad culturam Domini ad falcandum pisum Domini, sicut summonitus fuit; pauper. Plegius, Johannes de Weston'.
- Summa, li. s. vj. d.

[Suffolk]

Miscellanea. Ministers' Accounts. Bigod's Lands.

BUNDLE 844, N°. 25.

- § Clopton'. § CURIA Domini Regis tenta apud Clopton' die Mercurii proxima ante festum Sancti Thomæ Apostoli, anno regni regis Edwardi xxv^{to}., unacum visu franci plegii.
- Essonium. § Willelmus Kerman essoniatus de communi — per Thomam Jay — j^o. — — — —
- § finis xij. d. § Willelmus Groman venit in plena Curia et reddit rursum in manus Domini dimidiam acram terræ ad opus Baldewyni Crowe et heredum suorum, faciendo inde servicia et consuetudines quæ pertinent ad eandem terram. Et dictus Baldewynus dat Domino xij. d. pro ingressu habendo in prædicta terra. Plegius, Gilbertus Cat. Et fecit fidelitatem.
- § finis vj. d. § Willelmus de Bradmede venit et reddit rursum in manus Domini, iij. rodas terræ, ad opus Adæ de Bradmede et heredum suorum etc. ut supra. Et dat pro ingressu vj. d. Plegius Gilbertus Sarlek. Et fecit fidelitatem.

§ Robertus Louedoun reddit rursus in manus Domini. *finis xij. d.*
 iij. rodas terræ ad opus Walteri Wolward faciendo etc. ut
 supra. Et idem Walterus dat Domino xij. d. pro seisina
 habenda. Plegius, Robertus Louedoun. Et fecit fide-
 litatem.

§ Rogerus Strangman reddit rursus in manus Domini *j. finis xviiij. d.*
 acram et dimidiam terræ ad opus Petri Payn et heredum
 suorum, faciendo servicia debita et consuetudines eidem per-
 tinentes. Et idem Petrus dat Domino de fine xviiij. d. pro
 pacifica seisina habenda. Plegius finis, Gerardus ate Hulle.
 Et fecit fidelitatem.

Alanus Stammok venit et reddit rursus in manus Domini *finis xij. d.*
 j. cotagium cum. j. roda terræ debilis, ad opus Willelmi
 Stammok. Ita quod faciet servicia et consuetudines perti-
 nentes ad dictam terram. Et idem Willelmus dat Domino
 xij. d. pro ingressu habendo. Plegius, Gerardus ate Hulle.
 Et fecit fidelitatem.

VISUS FRANCI PLEGII die et anno supradictis.

§ Omnes capitales plegii dant de communi fine. *iiij. s. finis iiij.*
 iij. d. ob. *iiij. d. ob.*

§ Radulphus ate Hulle in misericordia pro assisa cer- *Misericordia*
 visæ et non braciavit nisi semel. Ideo condonatur, quia *condonatur,*
 pauper. *quia pauper.*

§ Ricardus le Paumer pro consimili in misericordia. *Misericordia*
 § Willelmus de Chasteroo pro eodem in misericordia. *iiij. d.*
Misericordia
Summa, x. s. ob. vj. d.

§ Curia tenta ibidem, die Mercurii proxima ante festum Cloptone.
 Sancti Dunstani, anno regni regis Edwardi xxv.^{to}

§ Hugo de Glamvile de communi—per Willelmum de Aula Essonium.
 Combusta—j^o.

§ Isabella Pachet dat pro habenda in pace j. acra terræ *finis, vj. d.*
 empta tempore Comitissæ, tenenda de Domino Rege sibi et
 hæredibus suis, per plegium Ricardi Barun.

§ Gilbertus Cautel dat pro ingressu habendo dimidiam *finis, vj. d.*
 acram terræ, quam emit de Hugone Glomvile per plegium
 Ricardi Barun.

finis, vj. d.

§ Augustinus Bollock venit in plena curia et reddidit rursum in manum Domini unam peciam terræ ad opus Gilberti de Bosco, et dat pro ingressu habendo.

finis, vj. d.

§ Willelmus Palmer et Ricardus Palmer dant pro ingressu habendo unam rodam terræ, quam Willelmus Palmer tenuit—Plegius alter alterius.

Misericordia
vj. d.

§ Robertus Pigoun dat ad levanda debita sua de Alexandro le Taylur. Plegius, Radulphus ate Hil.

finis, vj. d.

§ Radulphus ate Hil reddidit rursum unam peciam terræ ad opus Alexandri le Taylur, et dat pro ingressu habendo. Plegius, Robertus Louedoune.

Summa, iij. s.

Court Rolls (Augmentation Office).

PORTFOLIO 2.

NORFOLK.—SHARNETON.

Leta tenta ibidem die Jovis in octabas Anunciacionis Sancte Marie Anno Regni Regis Edwardi filii Regis Edwardi iii^o.

vi. s. viii. d.

Sharneton.—Capitales plegii presentant quod Johanes de Bynham dicenator et manupastor parsones de Sharnetone iniuste levavit hutesiun super Aliciam Elyot et predictam Aliciam vi et armis bladum suum cariare impediverit et carceratam suam in regia via iniuste arestavit per unam noctem et amplius et quia predictus Johanes attachiatus fuit per Willielmum Ronde et Hugonem in lo Wro essendi hic ad hanc diem ad standum recta de predicta transgressione et non venit. Ideo ipse Willielmus et Hugo quia non habent ipsum in misericordia—vii. d.

xii. d.

Tonthorp.—Capitales plegii presentant quod . . . . . etc. Ricardus Wulkes non venerit.

Bathelo.—Capitales plegii presentant quod Alexis Tethen

traxit sanguinem de Reginaldo Tethen filio suo. Ideo ipsum in misericordia, plegius Rogerus Caune.

Thomas filius Edmundi Minor de Bathele dat vi. d., de fine vi. d. fine ne veniat hic ad letam et est ibidem in decena.

Capitales plegii de Sharneton dant de certo—u s. x. s.

Capitales plegii de Tonthorp de certo—vi s., viii d. vi. s. viii. d.

Capitales plegii de Bathele dant de certo—ii s. ii. s.

De tota decena de Sharneton pro conclamento et aliis viii. d. causis.

De tota decena de Tonthorp pro eodem. v. s.

De tota decena de Bathele. xii. d.

Court Rolls (Augmentation Office).

PORTFOLIO I.

Graunfield'.

Bedford.

Visus Franciplegii apud Graunfield' die Veneris in crastino Conceptionis beatæ Mariæ anno regni Regis Edwardi filii Regis Edwardi decimo, scilicet, tempore vacationis.

Thomas atte Hacche.	Rogerus del Pyrye.	} Jurati.
Laurentius Clericus.	Radulphus Fythyen.	
Thomas Joye.	Robertus Catelyne.	
Thomas Yngeram.	Simon Catelync.	
Ricardus Wodeward.	Ricardus Donnowode.	
Johannes de Pretenden.	Elyas le Wodeward.	

De capitagio, ne vocentur per capita, j. marca. j. marca.

De Johanne Hethewy, quia non venit ad falcandum pratam iij. d. Domini, sicut summonitus fuit. iij. d. ; plegius Hugo . . . . .

De Hugone Colyte, quia male collegit ordeum Domini in iij. d. Croule. iij. d. Plegius, Robertus ad Crucem.

De Ricardo Markant, pro dampno facto in blado Domini iij. d. cum equis suis. iij. d. Plegius, Walterus Wodeward.

De Elya le Wodeward, pro eodem, cum equis suis, iij. d. vj. d.

- De Hugone Colyte pro eodem, iij. d. Plegius, alter alterius.
- ij. d. De Johanne Catelyne pro eodem cum equo suo. iij. d. Plegius, Elyas le Wodeward.
- xj. d. De Johanne atte Rode, quia non venit ad triturandum semen Domini, sicut summonitus fuit, iij. d. De Hugone de . . . . . [pro] eodem, iij. d. De Ricardo ad Grenam pro eodem, iij. d. De Emma Aleyn pro eodem, iij. d. Plegius, alter alterius.
- ij. s. ij. d. De Alicia le Bedel pro dampno facto cum bestiis suis in prato Domini, iij. d. De Simone Katelyne pro [eodem] apud Wytherslade, iij. d. De Simone G . . dale pro eodem apud Astinesmad, iij. d. De Radulpho de W . . . . . pro eodem apud Byry Croule, iij. d. De Johanne le Desser' pro eodem ibidem, iij. d. De Willelmo ad . . . . . pro eodem apud Rodemade, iij. d. De Ricardo Markant pro eodem in ligno Domini, iij. d. De Johanne Wy . . . . . pro eodem, iij. d.
- Tastator. De Elena Rolves pro eodem in blado Domini, iij. d. Plegius, alter alterius.
- § Robertus Curteys, Tastator del Cherchehende, dicit quod.
- xvij. d. Alicia de Botymat communiter vendit ad denarium et ad duos denarios. Ideo, quia fregit assisam etc. xvij. d. Plegius . . .
- ij. s. De Elena uxore Laurentii Haym pro eodem communiter, ij. s. Plegius, Simon de Barton' g. p. 9.
- vj. d. De Matilda uxore Adæ le Dekene pro eodem ter, vj. d. Plegius, Simon de Barton'.
- xj. d. De Agnete uxore Johannis le Wodeward pro eodem quater ad denarium et ad duos denarios, xj. d. Plegius, vir ejus, g. p. 9.
- vj. d. De Marg. Botymade pro eodem ter. vj. d. Plegius Robertus Curteys, g. p. 9.
- vj. d. De Cecilia Catelyne pro eodem quater, vj. d. Plegius, Robertus Curteys, g. p. 9.
- vj. d. De Marg. le Daye pro eodem bis, vj. d. Plegius, vir ejus, g. p.
- ij. d. De Alicia Joye pro eodem semel, iij. d. Plegius, Thomas Joye.

De Johanne Note regrat ter ad duos denarios, iij. d. iij. d. Plegius, Johannes, Coleman.

De Johanne de Barton' quia braciavit bis ad duos denarios vj. d. vj. d. Plegius, Robertus Curteys.

§ Johannes de Bretenden', tastator de la Bournehende, Tastator. dicit quod :—

Elena le Reve vendidit semel ad duos denarios. Ideo, etc. iij. d. iij. d. Plegius Hugo T . . .

Alicia Wykyng regratat communiter ad duos denarios. iij. d. Ideo etc. iij. d. Plegius, Hugo Terry.

§ Johannes Robyn, tastator de Horle, dicit quod :— Tastator.

Sabyna le Wodeward ter vendidit ad denarium et ad duos iij. d. denarios. Ideo, quia etc. iij. d. Plegius, . . .

§ Ricardus Donnnowode, tastator del Esthende, dicit per Tastator. sacramentum quod :—

Alicia filia Roberti filii Sarrae vendidit semel ad duos denarios. Ideo, quia fregit assisam etc. Pauper. Plegius, Robertus Sa . . .

Cecilia de Bretenden' regratavit bis ad duos denarios. iij. d. Ideo, etc. iij. d. Plegius, Ricardus Donnywode.

De Lore filius Hugonis Fabri regratavit semel ad duos iij. d. denarios, iij. d. Plegius, Ricardus Donn In Wode.

De Isabella Piccokes (?) regratavit bis ad duos denarios, iij. d. iij. d. Plegius, Ricardus Donn In Wode.

* * * * *

§ Jurat(i) dicunt quod Willelmus le Eyr facit defaltam. Præsentatio. Ideo etc. vj. d.

§ Et dicunt quod Willelmus le Webbe fodiendo arctavit vj. d. Præ-
Regiam viam apud le Tounhende ad nocumentum. Ideo ceptum est.
etc. vj. d. Plegius, Simon de Barton'. Et præceptum est
quod emendetur. De Johanne Note pro eodem ibidem iij. d.
Plegius, Bedellus.

§ Et dicunt quod Johannes Wykyng fecit unum fyrmar- xij. d. Præ-
(ium)ferme [in] communa apud le Brodemadeshende. Ideo, ceptum est.
etc., xij. d. Et præceptum est quod emendetur. Plegius,
Bedellus.

§ Et dicunt quod idem Johannes fecit unum fossatum vj. d. Præ-
ceptum est.

nimis largum super communam ad nocumentum ibidem. Ideo etc. Plegius, Bedellus. Et præceptum est quod emendetur.

vj. d. Præceptum est.
vj. d.

Et dicunt quod Rogerus del Pyrye fecit unum fyrmar(ium) in communa apud le Pyrye Crouche ad nocumentum. Ideo etc. vj. d. Plegius, Bedellus. Et præceptum est quod emendetur. De Ricardo Catelyne pro eodem, vj. d. Plegius, Thomas Joye.

vj. d. Præceptum est.

§ Et dicunt quod Johannes Coleman idem fecit apud Coumadgate ad nocumentum. Ideo etc. vj. d. Plegius, Bedellus. Et præceptum est quod emendetur.

vj. d. Præceptum est.

§ Et dicunt quod Johannes Catelyne fecit unum fossatum nimis largum versus communam apud le March(a)leslane ad nocumentum. Ideo etc. vj. d. Plegius, Bedellus. Et præceptum est quod emendetur.

vj. d. Præceptum est.

Et dicunt quod Johannes Capellanus arctavit Regiam viam ibidem ad nocumentum. Ideo etc. vj. d. Et præceptum est quod emendetur.

vj. d. Præceptum est.

§ Et dicunt quod Simon Coleman non mundat fossatum suum apud le Smethe per quod aqua revertitur extra rectum cursum suum ad nocumentum. Ideo etc. vj. d. Plegius, Johannes Coleman. Et præceptum est quod emendetur.

Præceptum est.

§ Et dicunt quod Elyas le Chapman per fossatum suum apud le Cherchehende arctavit regiam viam ad nocumentum. Ideo etc. vj. d. Plegius, Hugo . . . Et præceptum est quod emendetur.

Præceptum est.

§ Et dicunt quod Johannes Murleweyn, Roysia uxor ejus, Simon et Thomas, filii eorum, ex consuetudine capiunt aucas, gall(inas), et hujusmodi vicinorum. Ideo præceptum est quod nullus eos receptet sub pœna viginti solidorum.

Præceptum est.

§ Et dicunt quod Rogerus Gerold, Agnes Gerold, Johanna Kokes, et Ricardus filius Roysia, sunt de malo recto. Ideo præceptum est quod nullus eos receptet sub eadem pœna. Et præceptum est quod nullus receptet Cristinam le Bercher, Willelmum, Hugonem, et Rogerum, filios suos, nec Johannem Fykeys, qui sunt de malo recto, sub eadem pœna. Et præceptum est etiam quod nullus receptet Agnetem Gygy pro eodem, sub pœna supradicta.

§ Et dicunt quod Ricardus Hethewy percussit Ceciliam vj. d. ad Crucem, per quod juste levavit uthesium, etc. Ideo, etc. vj. d. Plegius, Johannes Hethewy.

§ Et dicunt quod Wymark Alfred verberavit Margeriam vj. d. le Waleys, per quod juste levavit uthesium, etc. Ideo, etc., vj. d. Regius, Johannes Bedellus.

§ Et dicunt quod Johannes . . . . verberavit Johanem vj. d. Coles, per quod juste levavit uthesium. Ideo, etc., vj. d. Plegius, Bed(ellus).

§ Et dicunt quod Johannes Note injuste levavit uthesium iij. d. super Rogerum Gerold. Ideo, etc., iij. d. Plegius, J . . . .

Court Rolls (Augmentation Office). Portfolio 2.

Styvekle Parva.

[Huntingdon.]

Visus apud Stivekle Parva, die Martis proxim(a) post festum Purificationis Beatæ Mariæ, anno regni Regis Edwardi, filii Regis Edwardi, undecimo, et anno Domini S. Abbatis secundo.

§ Johannes Man.	§ Rogerus Meus.	§ Johannes filius Roberti Clerici.	} Jurati.
§ Galfridus Wydewe.	§ Hugo Thomas.	§ Willelmus Rolf.	
§ Henricus Wale.	§ Robertus Gosse.	§ Robertus Benereth.	
§ Johannes Dykoun.	§ Willelmus filius Fabri.	§ Johannes Coteler.	

§ De Capitagio, de homagio Domini Abbatis, iij. s. De homagio Lenveyse, xij. d. De homagio Domini Johannis de Sw . . . . ford', xij. d. Et de homagio Radulphi de vj. s. vj. d. Styvekle, vj. d.

§ Willelmus Atewell, de visu, per Johannem Sebern.	} Affid.	Eson.
§ Willelmus Brekespere, de visu, per Johannem de Groffam.		

§ Willelmus le Clerk et Robertus Benereth, tastatores, Tast. dicunt per sacramentum suum, quod—

- xvii. d. § Matilda Man communiter vendit ad denarium, ūž, etc.,
 xvij. d. Plegius, Præpositus, g. p. q.
- xvii. d. § De Matilda Mewes pro eodem communiter, ūž, etc.,
 xvii. d. Plegius, Henricus Houlot; g. p. q.
- vj. d. § Muriell(a) Ordwy semel vendidit ad denarium, et carius,
 vj. d. Plegius, Robertus Rynggedale; non tulit.
- xij. d. § De Agnete le Neuman pro eodem quater, xij. d. Plegius,
 Robertus Benereth.
- vj. d. § De Elena Wysdom pro eodem bis, vj. d. Plegius,
 Johannes Warde, non tulit.
- Præceptum est. § De Alicia Callon pro eodem bis: non venit. Et præ-
 ceptum est quod distringatur.
- vj. d. § De Rogero Herefrey, quia male arando appropriavit sibi
 de terra Domini apud le Scouwong, vj. d. Plegius,
 Stephanus Houlot.
- vj. d. Præ- § Willelmus filius Fabri et Johannes Bateman recognovit
 ceptum est. se teneri Simoni Houlot in una Ring' ordeï, quam ei solvet.
 Et pro injusta detentione, etc., vj. d. Plegius utriusque,
 alter alterius.
- iiij. d. Præ- § Convictum est per Juratos, quod Willelmus Lanyn et
 ceptum est. Elena uxor ejus injuste detinent Johanni Coker et Andreæ
 Atelanyshende, executoribus testamenti Johannis in le Herne,
 duodecim solidos, quos eis solvent. Et pro injusta detentione,
 etc., iiij. d. Et præceptum est levare dictos denarios de
 bonis et catallis dictorum Willelmi et Elenæ.
- Præsentatio. Præsentatio Juratorum.
- iiij. d. Præ- § Jurati præsentant quod Johannes de Schepreth' recepit
 ceptum est. Thomam le Haryngmonggere extra assisam. Ideo ipse, etc.,
 iiij. d. Plegius, Præpositus. Et præceptum est distringere
 dictum Thomam ad ponendum se in decena.
- iiij. d. Præ- § Et dicunt quod Robertus Tedbolt recepit Thomam
 ceptum est. Tedbolt, patrem suum, qui est communis malefactor. Ideo
 ipse, etc., iiij. d. Plegius, Willelmus Felyce. Et præ-
 ceptum est quod nullus eum a modo receperit sub pœna xx^{ti}.
 solidorum.
- vj. d. Præ- § Et dicunt quod Robertus Mewes recepit Aliciam filiam
 ceptum est. Thomæ Heryng, cui prohibita fuit villa. Ideo ipse, etc.,

vj. d. Plegius, Hugo Thomas. Et præceptum est, ut supra.

§ Et dicunt quod Henricus Houlot adquisivit de Willelmo Brekespere duas acras terræ, et de Johanne Wale tres rodas et dimidiam terræ; qui quidem Henricus venit, et invenit plegium quod non alienabit dictam terram, scilicet, Robertum Benereth. Præceptum est.

§ Et dicunt quod Willelmus le Daye, natus Domini, adquisivit de eodem Willelmo unam acram et dimidiam terræ. Et Johannes filius Roberti Clerici est ejus plegius, quod dictam terram non elongabit. Præceptum est.

§ Willelmus Rolf est plegius Roberti Benereth, quod non alienabit unam rodam terræ, quam adquisivit de Willelmo Brekespere. Præceptum est.

§ Et dicunt quod Rycherus Benereth adquisivit de prædicto Willelmo Brekespere unam acram terræ. Et de Johanne Wale dimidiam acram terræ. Et de Matilda Sutrice dimidiam acram et dimidiam rodam terræ; qui quidem Richerus invenit plegios, scilicet, Hugonem Thomas et Robertum Benereth, quod dictam terram non alienabit. Præceptum est.

§ Et dicunt quod quidam de Bampton', cujus nomen ignorant, adquisivit de prædicto Willelmo Brokespere unam acram et unam rodam prati. Ideo distringatur ad ostendam cartam suam ad proximum visum. Præceptum est.

§ Et dicunt quod Simon Rynggedale non tractat uxorem suam sicut de jure debet, qui quidem Simon invenit plegios, quod de cetero se bene habebit versus eam, scilicet, Simonem Whyting et Thomam Martyn. Præceptum est.

§ Convictum est per juratos, quod Willelmus Parys pascebat draginas Galfridi le Whyte cum equis suis, ad dampnum suum decem garbarum draginæ quas ei solvet. Et pro transgressione vj. d. Plegius utriusque, Willelmus Rolf et Thomas le White. vj. d. Præceptum est.

Weston, cum hamletis suis.

Visus franciplegii apud Westonwald die Jovis proxima Hantngdon

post festum sanctæ Agathæ Virginis Anno regni regis Edwardi filii Regis Edwardi undecimo et domini sancti Abbatis secundo.

Juratores Weston.	{	Henricus Martyn.
		Johannes Jakes.
		Rogerus filius Thye.
		Henricus de Carebohm.
		Walterus filius Ricardi.
	}	Johannes filius Ade.
Brynton.	{	Galfredus Hakoun.
		Ricardus filius Ade.
		Thomas Hekys.
		Thomas filius.
		Rogerus Mychel.
	}	Galfredus Osebun.
Bythune.	{	Willielmus filius Roger.
		Willielmus filius Walteri.
		Walterus Galdewyn.
		Ricardus Kompe.
		Robertus Rolp.
	}	Paulinus Bynethecoun.

xiii s., iv d. Capitagium dant ne vocentur, per capita, xiii s. iv d.

Tastatores turnis de Weston scilicet Adalbertus filius Cecil' et Rogerus le Carter dicunt per sacramentum suum quod.

xxii d. Muriell uxor Wilhelmi de Styvekl quinquies vendidit ad denarium et quinquies ante testacionem, xl., plegius vir ejus . . . . .

Tastatores de Brynton scilicet Lucas de Elyngton et Thomas Randolf dicunt.

Quod xii d. Rogerus le Hays Cotter vendiderit ad denarium et ante proclamacionem.—xii d. . . . .

Tastatores de Brynton scilicet Johannes Willielmus Sagthen et Walterus Baldewyne dicunt per sacramentum suum, quod Agnes uxor Johannis vendidit ad denarium.—xvii d., iv d.

Visus franciplegii tentus apud Stuckle proximo post festum Sanctæ Cecilie virginis anno Regni Regis Edwardi filii Regis Edwardi XV° et anno Domini S. Abbatis sexto.

Juratores (the names of twelve men follow).

De capitagio et homagio Domini Abbatis, IV. s.

{	<i>Essonium</i> , Wilhelmus Ffelye de visu per Johannem filium Willielmi.	}	Affi- datores.
Johannes Man de visu per Robertum Hiver Lyt.			

Rammeseye (Huntingdon).

Visus franciplegii apud Rammeseye die Lunæ in crastino sancti Petry anno regni Regis Edwardi filii Edwardi nono et anno Domini Abbatis XXX^{mo}.

Jura- tores.	{	Robertus le ferrou	Andrus de Weston
		Johannes Aude	Johannes Powel
		Willielmus G. Daxster	Johannes filius Alani tanner
		Godefridus Andrew	Radulphus de Wodeward
		Willielmus de Rypton	Willielmus le Mayst
		Adalbertus Tannator	Walterus de Glatton

1 m. Capitagium dant ne vocentur per capita domini nostri—1m.

VI. De Willielmo Gwacedua quod traxit sanguinem de Waltero Poudre.

VII. d. De Galfredo Dauntgernoun quod iniuste levavit huthesium super Cunstanciam Dygges VI. d.—Plegius Johannes de Temeseford.

Norton.

Leta ibidem tenta die Sabati in septima Pentecostes, Anno Regni Regis Ed tertii a conquesto Decimo.

Capitales pleggii :—

Johannes Brakener,
 Willielmus le Carter,
 Alexis le Smith,
 Ricardus Holde,
 Johanes lo Smith,
 Johanes Brakener, junior,

} Juratores.

Between other presentments.

m. vi. d. Item presentant quod Willielmus Ryvel fecerit hamsocnam super Johanem Braken et bona sua asportavit ad valenciam iii. d. ideo in misericordia.

m. vii. d. Item presentant quod Johanes Delcombe insultum fecerit Ricardo Ryvel et ipsum verberaverit et super hoc traxit sanguinem de Willielmo Neuhard ideo in misericordia.

m. xii. d. Item presentant quod Alexis le Smith et Johanes le Smith sunt tastatores cervisiæ et non fecerunt officium suum ideo in misericordia.

m. vi. d. Item presentant . . . per xii. Juratores ex officio quod Ricardus Rynel fecerit hamsocnam super Willielmum Stonhard et Robertum Champenoir et bona et catalla asportavit ideo in misericordia.

m. xviii. d. Capitalis plegius pro concelemento in misericordia.

ffm. vi. d. Ricardus Rivel dedit de fine vi. d. ut amovetur ab officio capitalis plegii.

ffm. vi. d. Johannes Premys dedit de fine vi. d. ut amovetur ab officio capitalis plegii.

m. vi. d. Item presentant quod Mie' uxor Willielmi le Smith levavit hutesium iniuste super Petrum Panel ideo in misericordia plegius Gerardus Vyncent.

m. xii. d. Item presentant quod Alice quæ fuit uxor Johannis de Dunton levavit hutesium iniuste super Isabellam de Orekeston ideo in misericordia plegius conestabulus.

m. ii. d. Item presentant quod Johannes Parsoner (vicar) de Stanhoupe traxerit sanguinem de Rogero Mote ideo in misericordia.

m. ii. d. Item presentant quod predictus Johannes insultam fecerit cum verbis Thomæ Welstons ideo.

m. xvij. d. Item presentant quod Rogerus Bacoun uxor Johannis le Sommour sunt pistores et vendunt contra assisam ideo in misericordia.

fm. iii. d. Item presentant quod Johannes Dureton et Johannes Thote sunt tastatores cervisiæ et non fecerunt officium suum.

Essex.

Stanhope Leta ibidem tenta die Veneris in septima Paschæ anno regni Ed. tertii a conquestu Decimo :

Capitales pleggii :

Nicolaus le Kyng.

Willielmus Daldewyn.

Thomas de Mespeld.

Robertus Gorard.

Hugo in le Hale.

Johannes Peyn.

Richardus Alsay.

Johannes Ward.

Johannes Bacoun.

Willielmus Colyn.

Hubertus Bacoun.

Petrus Panel.

Juratores.

Court Rolls (Augmentation Office). Portfolio 2.

§ ELYNGTON'. Visus Francipleggii tentus ibidem die Mercurii prox(ima) post festum Purificationis Beate Mariæ, anno regni Regis Edwardi tercii a conquestu, xiiij^o. et anno Domini S. Abbatis, xxiiij^{to}.

Jurati.	{	Willelmus Wyne.	Willelmus Hunte.	Ricardus Tebbe.
		Ricardus Thaccher.	Johannes Reynold.	Johannes Randolf.
		Willelmus West.	Thomas Bette.	Ricardus Burgeys.
		Walterus Bemmeys.	Thomas Wodeward.	Ricardus Buk'.

Capitagium
vj. s. viij. d.

De toto homagio, ne vocentur per capita.

Nicholaus Burgeys et Willelmus Waukelyn, tastatores cer-
visiae, dicunt per sacramentum suum quod—

vvij.

{ Matilda Lamherd braciavit et vendidit ad denarium contra
assisam communiter: ideo etc. Plegius, præpositus—ij. s.
Et Matilda Bate idem fecit communiter, ideo etc. Plegius,
Bedellus, ij. s. Et quod Agnes Broun idem fecit commu-
niter, ideo etc. Plegius, bedellus—xviij. d. Et quod
Margerita Faber idem fecit communiter, ideo etc. Plegius,
bedellus—xij. d. Et quod Alicia Plouwright idem fecit
communiter, ideo etc. Plegius bedellus—xviij. d. Et quod
Mirell' Moleyn idem fecit semel, ideo, etc. Plegius, be-
dellus, iij. d. Et quod Agnes Bussh' idem fecit commu-
niter, ideo etc.; non ve(nit)—xviij. d. Et quod Amicia
filia Simonis idem fecit ter; non venit—vj. d. Et quod
Alicia Bere idem fecit communiter, ideo etc. Plegius,
bedellus—xij. d. Et quod Matilda Pilkoc' idem fecit com-
muniter, ideo etc. Plegius, præpositus—xviij. d. Et quod
Margerita Pilkoc' idem fecit communiter, ideo etc. Plegius,
pater ejus—xviij. d. Et quod Matilda Wyne idem fecit
communiter, ideo etc. Plegius, pater ejus, iij. d. Et quod
Alicia Taillour idem fecit bis, ideo etc. Plegius, W. Wyne,
ij. d. Et quod Matilda Aldif idem fecit ter, ideo etc.
Plegius, vir ejus—vj. d. Et quod Agnes Waukleyn idem
fecit semel, ideo etc. Plegius, pater ejus, iij. d. Et quod
Marg(erita) Leonard' idem fecit communiter, ideo etc.
Plegius, Walterus Boner, xvij. d. Et quod Agnes de
Cumberton' idem fecit ter, ideo etc. Plegius, vir ejus, vj. d.
Et quod Matilda Thaccher idem fecit communiter, ideo etc.
Plegius, præpositus, vj. d.

Præsentatio.

Juratores præsentant quod Ricardus Plouwrighte posuit
firmar(ium) suum in regia strata ad nocumentum, ideo etc., et
præceptum est, vj. d.

Et Nicholaus Milnere idem fecit, ideo etc., et præceptum

est, iij. d. Et quod Agnes Buk' idem fecit, ideo etc., et præceptum est, iij. d.

Et quod Willelmus Cartere juste levavit hutesium super Henricum Coventr', ideo etc. vj. d. Et quia non venit, ideo Willelmus Wyne, plegius ejus, in misericordia, iij. d.

Et quod Thomas Holilond' juste levavit hutesium super Thomam Davy, ideo etc.

Et quod idem Thomas Davy traxit sanguinem de prædicto Thoma ideo etc. iij. d. Et quia idem Thomas Davy non venit, ideo W. Wyne, plegius, in misericordia, iij. d.

Et quod Agnes Reynold juste levavit hutesium super Stephanum Bussh', ideo etc. Plegius, Laurentius Bussh'. Et quod idem Stephanus traxit sanguinem de Ricardo Reynold, ideo etc.

Et quod Agnes Milnere juste levavit hutesium super Johannam Flessheuer', ideo etc. Plegius, vir.

Et quod Willelmus Waukelyn juste levavit hutesium super Galfridum sub Monte, ideo etc. vj. d. De eodem pro rescussu, iij. d.

Et quod Mariota uxoris Galfridi Coupere injuste levavit hutesium super Ricardum Coupere, ideo etc. Plegius, Thomas Bette.

Et quod Walterus Leonard juste levavit hutesium super Johannem filium Roberti Hunte, ideo etc. Plegius, pater.

Et quod decem aucæ venerunt de vago tribus annis jam elapsis. Et quod Galfridus sub Monte occupavit easdem aucas cum earum exitu usque nunc; quæ aucæ et exitus taxantur ad iij. s. iiij. d. De quibus præceptum est præposito respondere.

Et quod unum examen apium, precii xij. d., venit de vago; ideo præceptum est præposito respondere.

Et quod Johannes filius Roberti Hunte invenit dictum examen in bosco Domini, et concealavit; ideo etc.

Et quod Tastatores cervisiæ non fecerunt officium suum, ideo etc.

De Leta Juratores præsentant, quod Alicia Milnere, junior, male glenavit in autumpno, ideo etc. iij. d.

Et Margar(eta) Ingram idem fecit, ideo etc. iij. d. Et quod Alicia Godman, junior, idem fecit, ideo etc. iij. d. Et quod Alicia Herbaud idem fecit, ideo etc. vj. d. Et quod Agnes Reynold idem fecit, ideo etc. vj. d.

Et quod Alicia Cach' idem fecit, ideo etc. vj. d.

Et quod Margar(eta) Hlolyond' idem fecit, ideo etc. vj. d.

Et quod Robertus Ducessone recepit uxorem Thomæ Crede male glenantem, ideo etc. vj. d.

Et quod idem Robertus recepit Mariam Coupere male glenantem, ideo etc. iij. d.

Bed(ellus) præsentat, quod Willelmus Husee fecit transgressionem in bosco Domini, ideo etc. iij. d. Nicholas Milnere pro eodem, vj. d.

De Thoma Cumberton' pro eodem iij. d. De . . . Tail-lour pro eodem, iij. d.

De Thoma Raulyn pro eodem, iij. d. De Thoma Wode-ward pro eodem, iij. d.

De Henrico Buk' pro eodem, vj. d. De Simone Bate pro eodem, vj. d.

De Nicholao Ranel' pro eodem, iij. d. De Ricardo Tebbe pro eodem, vj. d.

De Henrico Walys de Wollee, vj. d. De Johanne Bridder' pro eodem, vj. d.

De Nicholao Ranele pro eodem, iij. d. De Johanne Hoke-man pro eodem, iij. d.

De Waltero Bythe Broke pro eodem, iij. d. De Thoma, serviente Ricardi Parker, pro eodem, vj. d.

Johannes Swift fatetur se teneri Alano Buk' in iij. s. vij. d., quos ei etc., et præceptum est levare, et pro injusta etc. iij. d.

De Ricardo Pelle pro licencia concordandi cum Thoma Wodeward iij. d. Plegius, W. filius Matildis.

Convictum est per Juratos, quod Johannes filius Walteri Fabri fecit transgressionem Waltero Leonard ad dampna vj. d., quos etc. et præceptum est, iij. d.

De Juliana Galle pro licencia concordandi cum Margeria

le Smyth', iij. d. De Thoma Holyland' pro falso clameo versus Thomam Davy, vj. d.

Convictum est per Juratos, quod Henricus Buk' fecit transgressionem Thomæ Buk ad dampna iij. d. quos etc. et præceptum est, iij. d.

Præceptum est dis(tringere) Willelmum Skinnere de Sibthorp' ad faciendum finem cum Domino pro officio Whitawer'. Plegius, Johannes Bate.

Summa, xlvij. s. vj. d.

Huntingdon.

Gidding in d°.

Giddyng Visus franciplegii tentus ibidem die Mercurii proxima post festum sancti Vincencii Anno regni regis Edwardi tercii a conquestu quinto decimo et domini sancti Abbatis Rameseye, xxvi^{to}.

Juratores	}	Alexander Boveton.
		Johannes Fforts.
		Rogerus Wrights.
		Ricardus Fforts.
		Thomas Hawys.
		Johannes Bohoun.

Capit. vi. s. viii. d. De toto homagio ne vocentur per capita.

Tastatores cervisiae Johannes Hiekes et Willielmus Morlf tastatores cervisiae dicunt per sacramentum suum quod . . . .
xii. den. quod Alice Thomeys braciavit et vendidit contra assisam.

ix. d. *Juratores dicunt* quod Johannes carpenter fecit defaltam iii. d. et quod Ricardus Ffrankeleyn idem fecit, iii. d. et quod Willielmus Bonde idem fecit, iii. d.

et quod Ricardus Gmetheron subtraxit se cum catallis suis ideo.

et quod Molendinar capit lucrum cum disco non signato.

vi. d. et quod Willielmus Boney iniuste levavit hutesium super Robertum Lache.

vi. d. et quod Robertus Lache traxit sanguinem de Johanni de Aula.

iii. et quod idem Robertus traxit sanguinem de Johanni Huhes ideo etc.

Ailington.

Visus franciplegii tentus ibidem die Marcis in festo sancti Vincencii Anno regni regis Edwardi tercii post conquestum quindecimo et Domini S. Abbatis Ramesey xxvi^{to}

Juratores	{ Ricardus Thos.	Ricardus de Barton
	{ Ricardus Jacob	Johannes Vunnyng
	{ Johannes del Bure	Johannes Achard
	{ Reg Gocelyn	Edmundus Gamel
	{ Johannes Huhes	Ricardus Atte Eres
	{ Johanes Child	<i>Johanes Bedel</i>

Capit. xv. s. iiij. d. De toto homagio domini ne vocentur per capita xiii. s. iiij. d. De homagio Johannis de Willington ii. s.

Tastatores cervisiae. Ricardus Elviot et Edmundus Gamel tastatores cervisiae dicunt per sacramentum suum quod.

m. vid. Alice uxor Roberti Bouter braciaverit et vendiderit contra assisam terrae ideo vi. d.—pleg vir eius.

Presentacio Juratores dicunt quod Robertus de Teynton capellanus fecerit defaltam vid . . .

iii. d. et quod Henricus Wale est extra decenna ideo . . . et quod Reginaldus de Brynton recepit eum ideo

iii. d. et quod Willielmus pater Wilhelmi le Greust est extra decenna et Willielmus pater eius receptor . . .

iii. d. et quod Willielmus Raye junior est extra decenna ideo pater eius qui ipsum recepit in misericordia.

vi. d. et quod Johannes Huhes traxit sanguinem de quodam extraneo.

vi. d. et quod Robertus de Teynton iniuste levavit hutesium super Alannum de Goushull.

vi. d. et quod idem Galfridus traxit sanguinem de predicto Willielmo.

vi. d. et quod dicta Agnes traxit sanguinem de dicta Johanna.

vi. d. et quod dicta Johanna fecerit hamsoknam praedictae Agneti.

vi. d. Et quod Radulphus Barker fecerit unum fossatum in regis via apud Bencloukereden et quod ii. pullani biennial venerunt de vago pretii iiii s. ideo preceptum est preposito respondere.

et quod ii. trane et vi garbe ordeï arestantur in custodia Johannis Trowne, ideo preceptum est preposito respondere de exitibus.

vi. d., et quod tastatores cervisiae non fecerunt officium suum.

electio tastatorum—Et quod Johannes Huhe et Johannes Dunnyng electi sunt tastatores, etc.

Preceptum est attachiare Ricardum Magge ad faciendum finem pro officio carnificis ad praetium.

Essex.

Toppefeld Leta ibidem tenta die Jovis in septima Pentecostes anno regni regis Ed. tercii a conquestu xxiii.

Omnes capitales plegii ibidem presentant quod . . .
(the presentments follow).

Stainborne Leta ibidem tenta die Veneris in septima Pentecostes Anno regni regis Edw. iiii. a conquestu xxiii.

Omnes capitales plegii, ibidem presentant quod . . .
(the presentments follow).

Toppefeld Leta tenta ibidem ix die mensis Junii anno Regni Regis Ed. tercii post conquestum xxxvi.

Capitales plegii (12 in number) presentant et dicunt M. iiii. d. quod Henricus Potewyll est decenator et fecerit defectam.

M. ix. d. Item presentant quod Henricus le Wasp iniuste traxerit sanguinem de Isabella de Hurde pro quo dicta Isabella juste levavit hutesium ideo in misericordia.

M. ii. d. *quod Jacobus Waspe decennarius et fecerit defectam ideo capitalis plegius quia ipsum non habet in misericordia.*

Stainborne Visus franciplegii tentus ibidem x^{mo} die mensis Junii Anno Regni Regis Ed. tercii a conquestu xxxvi &c.

Capitales plegii (the names of twelve men).

Item presentant quod Thomas Watte iniuste et contra pacem fecerit insultum super Johanem Rymyle.

xi. d. dicunt quod Johanna Crok braciaverit et vendiderit contra assisam et vendiderit per mensuram non signatam et antiquam.

Register Chartarum Monasteriæ beatæ Mari de Bello loco in Agro Southamptoniensi. Mus. Brit. Bibl. Cotton Nero. A. XII. Plut. XX. A. fol. 148.

Incipiunt capitula visus franciplegii.

Primes Vous me dirrez per le serement qe Vous avez fet sy la franchise mon seigner seyt meintenue come estre doit, e sy ele est sustrait per qy et en tens quel baillif et per cumben de tens.

Si touz les fraunes hommes sunt venuz a ce liour ne cum estre deuyent.

Sy lassise de pain et de serveyce estgarde come estre deit.

Sy touz les diseyners seient cy oue lur dezeines cum estre deuyent cest a sau chescon home de XII aunz.

Sy ly ad nul hors de dezeyne qe seit de XII aunz nī len il ad este hors de dyzeyne e qy ly ad resceite.

Si ly ad, nul play de la coroune, qe seit eschete a ceste baillye, qe seyt sustrayt qe ne seit plede encestete court p qy e en tens quel baillif e p cumben de tens.

E de saunk espaundu, e Cry leue, ewe torne hors de soen

dreit cours perpestre fet sur le Roy ou sur autrel choses, cest a sauer : min leve, mesoun plannte, fosse ou haut chemin perpris.

Del mesuires cest asaue des bussels e galuns, e touz ceus qe vendent p un e achattent p un autre.

Si ly ad nul qe teint play de Vue de franc pleg' ou play de la coroune, sanz garant, qy ceo est, e p comben de tens il ad ceo fet.

Si ly ad nul weif comeling, retenu en la franchise outre uno nuyt e un jour et ne seit in ye lyuere au baillif, qy ceo ut et p comben de tens il ad ceo fet.

Si ly ad nul tresor treue cumben e ou il deueyint.

Si ly ad nul burgisor en la fraunchise ou recenter de burgisours ou retenours de d eus ou fause moneours ou nul crestiene usurer ou coureours de quyrs ou taillour qe leit dolbour de dras qe reseue les pelsirs.

Sy ly ad nul gent en la franchise qe dourment de iour et veillent de nuyt e mangent et beyuent ben e ne unt nule rente.

Sy ly ad nul home qe seit sustrant en eyre de iustice e puyt est revenu ou les chateus sunt e qy il vilent.

Sy ly ad nul home de dizeine qe seit recevable qe Vous nous fetes a sauer per quey.

Sy ly ad nul home brulor de ceruers, columbers, vinery, conigers,* ou prenour des columbs per lace, qy le fount, e qy les resceyent.

Sy nul vylein ad marye sa fille saunz conge le seignur.

Si ly ad nul veefne marye sanz conge le seignur.

Si ly ad nul femme pris a force.

Si ly ad nul warde relief mariage pertenañt al seign' qe seyit sustrait et puye quel tens e per qy.

Si ly ad nul customer † qe baille sa tere a nul frañc ou a clerk sanz conge le seignur.

Des utlages qe repeyrent ‡ sanz gairānt le roy.

De ceus qe vount en messages des larouns.

* conier—a place where rabbits and hares were preserved.

† suitor.

‡ repere—habitation.

III.

ПРИСЯГА ШЕРИФОВЪ И КОПСТЕБЛЕЙ
ВЪ ЦАРСТВОВАНИЕ ЭДУАРДА III.

**Museum Britannicum Bibl. Harl, 6873,
Plut. XLV, H.**

Ye shall swere, that well and truly ye shall serve the Kyng in the office of shereff of Bedd and Bukks, and do the Kyngs precepte in all thynges that belongeth to you to do by wey of your office as per forth as ye can or may,

ye shall truly kepe the Kynges rights and all that belongeth to the corone,

ye shall not assent to decret to lassyng or to concilement of the Kynges rightes or of his franchisez, and

where ever ye shall have knowledge that the Kynges rights or the rights of the corona be conceled or withdrawen be it in lands, rentes, franchisez, or suets or any other thynges, ye shall do your true power to make them to be restored to the Kyng agen. And if ye may not do it, ye shall certifye the Kyng or summe of his counsell thereof, suche as ye hold for certein will sey it unto the Kyng,

ye shall not respyte the Kynges dettes for any yest or favour where ye may reyse them without grete greuance of the dettours,

ye shall truly and rightfully trete the people of your Sherefewyk and do right as well to pore as to riche in all that belongeth to your office,

ye shall do no wrong to any man for any yest or goode-behest or promyse of good nor favour nor hate,

ye shall distourbel no manners right,

ye shall truly acquite at the Eschequier alltho of whom ye shall any thyng reseceyue of the Kynges dettes,

ye shall nothyng take whereby the Kyng may be lese or whereby that right may be destourbed, letted or the Kynges dettes delayed,

ye shall truly retourne and truly sue all the Kynges writtes as per forth as it shall be in your power,

ye shall non have to be your vndersheref or any of your sheref clerks of the last yere passed,

ye shall take no baillyfe into your service but such as ye wyll answer for,

ye shall make use of your baillyfe to make such othe as ye make yourself in that that belongeth to their occupacion,

ye shall receyve no wrytte by ye or any of yours unseled or any sealed vnder the seale of any justice save of justice in Eyre or Justice assigned in the same shire where ye be sheref in or other Justice havynge power and autorite to make any wryttes vnto you by the lawe of the land or of Justice of Neugate,

ye shall make your ballyefe of the true and suffecient men in the countrey and ye shall doo all your peyne and diligence to destroy and make to cesse all man herresies and errors, comenly called loesllards, withen your baillyfwyk from tyme to tyme to all your power. And assiste and to be helpynge to all the ordinaries et commissaries of Holy church and maynten them as often tymes, as ye shall be required by the susd ordinaries and commissaries,

ye shall be dwelling in your proper persone within your baillyfwyk from the tyme that ye shall be in the same office, ye shall not lette your shirefwyk or any baillyfwyk thereof to ferme to any man, ye shall truly sette et retourne resonable and draw issues of them, that be within your baillyfwyk of their estates and their honours,

and make your panelles yourself and on this in eschewynge per restraynte of the manslaughters roberies and other manyfold grevous offenses that be done daily, namely by such, as name themself souleours, and by other vagarantes, the which continually increase in numbre and multiplie, so that the Kynges true subjects may not suerly ryde nor goe to do suche thynges as they have to do, to their intollerable hurte and hynderyng,

ye shall truly and effectually with all deligence possible to

you execute the statutes the which ye shall have knowledge of thes thynges, all you shall truly kepe as God helpe you and his saints.

Sacramentum vicecomitis Oxon, Berks, Cant et Huntingdon . . . . .

also ye shall swere that the maisters and the scolers of the Universite of Oxon et their servauntes from injuryes and violence ye shall kepe and defende by all your strength and poare, and the peas in the seid Universite as moch as in you is, ye shall do kepe and that ye shall geve your counsell and help to the Chancellor and Scolers of the same Universite for to punysch the distourbarers and brekers of the peas ther after the pryvilege and statute of the said Universite at all tymes, whan it shall be nedefull, and also ye shall put your helpe with all your strength to defende the pryvilege, liberties and custumes of the said Universite, and that ye shall receyve all such othe of your undersherif and other your mynystres of your seid countee of Oxon as son and anon as ye shal be at the castell or at the town of Oxon in presence of any that thereto shal be deputed by the said Universite, to the which thyng the Kyng will that your seid mynystres be by you cited and compelled, as God you help and his saints.

**MS. Mus. Brit. Bibl. Harl. 1735, Plut. XLIV. H.
fol. 4° v^o.**

Oath of the constable.

Ye shall swear, that ye will wel and truly service the Lord of this lawday, and ye shall indeavour that the peace of the Commonwealth will truly according to your power be kept, and ye shall arrest all which ye see making riots, debates, or frays, or breaking the peace, and ye shall well and truly endeavour your selves according to your knowledge and the statute of Winton for watch, hue, and cry, and the

statute made for punishment of sturdy beggars, vagabonds, Rogers and other idle persons coming within your office, and the offenders be punished, and ye shall endeavour your selves upon competition to ye to apprehend Barretours, Riotours, persons making frays, et also apprehend felons, and if any of them make assistance with force and multitude of offenders ye shall make outcry and pursue them till they are taken, and ye shall look to such persons as use unlawfull games, and ye shall well and duly execute all process and warrants sent unto you from the justices of the peace of your county, and ye shall make good and faithful presentment of all bloodsheds, outcries, affraies and rescues made within your office, and ye shall well and duly according to your power and knowledge do that which belongs to your office of a constable to do for this year to come. So help you God.

IV.

ИЗВЛЧЕНИЕ ИЗЪ ПРОТОКЛОВЪ
КОРОНЕРОВЪ ВЪ XIV^{мъ}. ВѢКѢ.

Record Office. Assize Rolls.

CORONER'S ROLL, LONDON, $\frac{M}{34}$ } 11.

Rotulus Coronæ Johannis de Wangrave, Coronatoris Civitatis London', Hamonis Godchep, et Willelmi de Bod[elle], Vicecomitum ejusdem Civitatis, a festo Sancti Michaelis anno regni Regis Edwardi filii Regis Edwardi no[no], usque ad festum Sancti Michaelis proximo sequens.

Die Jovis proximo post festum Sancti Edwardi Regis anno regni Regis Edwardi, filii Regis Edwardi, nono, datum fuit intelligi Johanni de W[angrave], Coronatori Civitatis London', et Hamoni Godchep et Willelmo de Bodelle, Vicecomitibus London', quod quidam Thomas de Malmesbury, de Brocham, jacuit mortuus ex alia morte quàm recta morte sua, in capella existente infra clausum magni tenementi quod quondam fuit Domini J. . . . . de Bacwell' in warda de Bassieshawe, London', in parochia Sancti Michaelis, in eadem warda. Quo audito, prædicti Coronator et Vicecomites ibidem accesserunt, et convocatis probis hominibus ejusdem Wardæ, et trium wardarum propinquiorum, videlicet, Colmanstrete, Fori, et Crepelgate, diligenter inquisierunt qualiter hoc accidit.—Jurati dicunt super sacramentum suum, quod Johannes filius Johannis de Bacwell', quondam persona ecclesiæ de Mapham, die Mercurii proxima præcedente, anno supradicto, circa horam vesperarum, solus venit ad prædictum tenementum quondam patris sui in Bassieshawe, et in aula tenementi intravit, ibidemque invenit prædictum Thomam janitorem, quia erat domorum prædictarum; idemque Johan-

Bassieshawe.
Pro morte
Thomæ de
Malmesbury.

nes petiit ab eo claves camerarum dicti tenementi volens bona in eisdem existencia depredare; qui quidem Thomas renuens ei claves tradere, et ab inde eundo, litigantes intraverunt capellam dictæ domus, ubi idem Johannes dictum Thomam, quia senex et debilis erat, ad terram prostravit, et eundem Thomam cum quodam cultello in gutture percussit, faciens ei unam plagam longitudinis ij. poll[icum] et profunditatis iiij^{or} poll[icum]; et aliam plagam cum eodem cultello sub sinistra mamilla longitudinis ij. pollic[um], et profunditatis usque ad cor: de quibus plagis statim obiit. Requisiti si aliquis fuerit in vi et auxilio illius felonix, vel si alicujus consilio, auxilio, vel præcepto illam feloniam fecerit, dic[unt] quod non, nec aliquem alium habent de dicta morte suspectum, nisi ipsum Johannem solum. Nullus fuit præsens nisi illi duo. Requisiti quo dictus Johannes post feloniam perpetratam devenit, dicunt quod statim diffugit, sed quo devenit nesciunt. Requisiti si quis ipsum post feloniam perpetratam scienter receptavit, dicunt quod nesciunt aliquem ipsum receptasse. Requisiti si habuit bona seu catalla, terras seu tenementa, dicunt quod non habuit bona seu catalla, terras seu tenementa, quia diu ante prædictam feloniam perpetratam, omnia bona quæ habuit consumpserat. Et visum fuit corpus, in quo prædictæ plagæ apparuerunt.

Postea captus
et deliberatus
die Sabhati
post festum
Sanctæ Lucæ
Evangelistæ,
anno xiiij^o.

Vicini.

{	Thomas de Chaumpes . . —manuceptores ejusdem	{ Johannes de Borham. Thomas le Mirorer.
	Philippus de Norhampton'—manuceptores ejusdem	{ Johannes Poyntel. Johannes Russel.
	Rogerus de Cavendissh' . —manuceptores ejusdem	{ Gilbertus de Berkyng. Radulphus le Foundour.
	Johannes de Oneseye . . —manuceptores ejusdem	{ Willelmus de Croidon'. Thomas de Cavendissh.

Neugate.
Pro morte
Willelmi de
Salesbury.

Die Veneris proxima ante festum Sancti Lucæ Ewangelistæ, anno regni Regis Edwardi, filii Regis Edwardi, nono. Datum fuit intelligi prædictis Coronatori et Vicecomitibus London', quod quidam Willelmus de Salesbury, sutor, jacuit mortuus in prisona de Neugate. Quo audito, prædicti Coronator et Vicecomites ibidem accesserunt, et convocatis probis hominibus wardarum de Farindon' infra et extra, Castri Baynardi, et Aldresgate, diligenter inquisierunt

qualiter hoc accidit. Jurati dicunt super sacramentum suum, quod prædictus Willelmus captus fuit per suspicionem pro quodam homine mortuo, vocato Willelmus le Messenger, invento sepulto in quadam domo apud Billyngesgate, ubi ipse Willelmus de Salesbury diu ante solebat manere, cujus corpus semiputridum ibidem in fodiendo inventum fuit et visum a Roberto de Gunthorp', tunc Coronatore London', per cujus præceptum dictus Willelmus de Salesbur' captus fuit, et ad prisonam de Neugate commissus, ubi vixit usque ad diem Veneris prædictam, qua die recta morte sua obiit, et non aliqua felonia sibi illata. Et visum fuit corpus, in quo nulla plaga, læsio, seu brisura apparuit.

Willelmus atte Bellehus . —m. ejusdem	} Vicini.	Johannes Blaket.
Radulphus Sporoun . . . —m. ejusdem		Johannes de Lindeseyo.
Johannes le Cotiller . . . —m. ejusdem		Johannes le Bakere.
Robertus de Pampesworth—m. ejusdem		Ricardus le Chaundeler.
		Ricardus de Eggesham.
		Robertus de Langele.
		Willelmus atte Yde.
		Reginaldus le Pestour.

* * * * *

Die Sabbati in festo Sancti Lucae Ewangelistæ, anno regni Regis Edwardi, filii Regis Edwardi, nono, datum fuit intelligi prædictis Coronatori et Vicecomitibus London', quod quædam puella, nomine Aliciæ de London', ætatis unius quarterii anni, jacuit mortua ex alia morte quam recta morte sua, in quadam fossa extra Alegate, prope Turrin London', in Warda Turris. Quo audito, prædicti Coronator et Vicecomites London' ibidem accesserunt, et convocatis probis hominibus ejusdem wardæ et trium wardarum propinquiorum, videlicet, Portsokne, Bisshopesgate et Lymestrate diligenter inquisierunt qualiter hoc accidit. Jurati dicunt super sacramentum suum, quod die Veneris proxima præcedente, hora vesperarum, quædam mulier mendica, nomine Nicholaa de Kerdyf, deferens in brachiis suis puellam prædictam, sedensque super litus dictæ fossæ, simulans se dictam puellam lavasse, illamque ibidem secrete in aquam submersit, et absque strepitu recessit, sed quo devenit nesciunt. Nulla

Warda Turris.
Pro morte
Aliciæ de
London'.

habuit catalla. Nec aliquem vel aliquam habent de dicta morte suspectum, præterquam prædictam Nicholaam solam. Et visum fuit corpus, in quo nulla plaga, læsio, seu brisura apparuit.

Vicini.

{ Ricardus Sterre attachiatus est per Robertum de Caxton',
 Willelmum de Notle.
 Godwynus Turk', per Nicholaum le Vaus et Willelmum
 Smart.
 Alexander Pyk', per Thomam le Cordewaner, Alanum de
 Swofeld'.
 Johannes de Coumbe, per Stephanum atte Gate, Robertum
 le Fethermongere.

(m. 10.)

Fuga.

Die Lunæ in crastino Decollationis Sancti Johannis Baptistæ, anno supradicto, quidam Nicholaus atte Beeche, filius Nicholai atte Beeche, de Redyng', in Comitatu Berk', diffugit in ecclesiam Sancti Magni, prope pontem London', et coram Coronatore et Vicecomitibus London' cognovit se esse latronem, et dixit se furatum habere die Veneris proxima præcedente quendam discum argenteum, precii duarum marcarum, in curia Dominæ Isabellæ, Regina Angliæ, apud Eltham, quem discum fregit, et in minutis peciis vendidit pluribus ignotis, et ideo se paci reddere recusavit. Et præceptum est Vicecomiti ipsum attachiare cùm extra sanctuarium inveniatur.

V.

ИЗВЛЧЕНИЕ ИЗЪ ПРОТОКОЛОВЪ

РАЗЪБДНЫХЪ СУДЕЙ

ВЪ ЦАРСТВОВАНИЕ ЭДУАРДА III^{го}.

MS. Mus. Brit. Harl. 6873, Plut. XI.

Sacramentum Justiciariorum in Itineribus.

Ye, Justice in Eyre, shall swere, that well and truly ye shall serve the Kyng in the office of Justice and shall do right to your poare to all people, as well to pore, as to the riche, and that for highness, nor for richesse, nor for hated, nor for the state of any persone, nor for good dede, geft, nor premysse of any persone, that is made to you or may be made to you, noer by crafte, nor by engyne, the right of any persone ye shall not distourbell nor respyte agenst reason nor agenst the lawes of the land, but withoute havynge regarde of any estate, or persone, truly ye shall do right to every persone after the lawes and custumes aforesaid, so God ye help.

Hale's MSS., Lincoln's Inn Library, No. 137, f. 208 b.

(Compared with No. 72, f. 3).

Breve patens Justiciariis missum, etc.

Dominus Rex mandavit Justiciariis hoc breve suum patens in hæc verba. Edwardus Dei gratia Rex Angliæ, Dominus Hiberniæ, et Dux Aquitaniæ, dilectis et fidelibus suis Galfrido le Serope, Lamberto de Trikyngham, Johanni de Cauntebr', Johanni Randolf', et Johanni de Redenhale, salutem. Sciatis, quod constituimus vos Justiciarios nostros ad itinerandum ad communia placita hac vice in Comitatu Northampton'. Constituimus etiam vos Justiciarios nostros ad audiendum et terminandum placita de libertatibus juxta

provisionem et ordinationem inde factas, et ad transgressionem et querelas conquerencium seu conqueri volencium tam de ballivis et ministris [nostris quibuscumque, quam de ballivis et ministris]* aliorum et aliis quibuscumque, et ad quascumque querimonias audiendas et terminandas, et ad competentes emendas inde faciendas, secundum legem et consuetudinem regni nostri, et juxta ordinationem nostram per nos inde factam, et juxta tenorem statutorum hactenus editorum, et juxta articulos vobis inde traditos et injunctos. Et ideo vobis mandamus, quod die Lunæ proxima post festum Omnium Sanctorum proxim(um) apud Northampton' conveniatis ad præmissa omnia et singula *prædicta facienda* † in forma prædicta facienda et explenda intendatis; facturi inde quod ad justiciam pertinet secundum legem et consuetudinem regni nostri, salvis nobis amerciamentis et aliis ad nos inde spectantibus. In cujus rei testimonium has literas nostras fieri fecimus patentes. Teste me ipso apud Gloucestriam anno regni nostri tertio. Et super hoc mandavit Dominus Rex breve suum clausum in hæc verba. Edwardus Dei gratia etc. dilectis et fidelibus suis G. de Scrope, L. de T., J. de Caunt', J. Randolf', et J. de Redenhale, salutem. Cum constituerimus vos Justiciarios nostros ad itinerandum ad communia placita hac vice in Comitatu Northampton', constituimus etiam vos Justiciarios nostros ad audiendum et terminandum placita de libertatibus juxta provisionem et ordinationem inde factas, et ad transgressionem et querelas omnium conquerencium seu conqueri volencium tam de ballivis et ministris nostris quibuscumque quam de ballivis et ministris aliorum, et aliis quibuscumque, et ad quascumque querimonias audiendas et terminandas, et ad competentes emendas inde faciendas, secundum legem et consuetudinem regni nostri et juxta ordinationem per nos inde factam, et juxta tenorem statutorum hactenus editorum, et juxta articulos vobis inde traditos et injunctos: vobis man-

* Supplied from MS. 72.

† These two words are omitted from MS. 72; they are apparently superfluous.

damus, quod quociens vos omnes ad præmissa facienda et explenda commode vacare non possitis, quatuor, tres, vel duo vestrum, quorum vos, præfate Galfride, unum esse volumus, ad præmissa facienda et explenda procedatis. Teste me ipsum apud Gloucestriam, viij. die Septembris anno regni nostri tercio. Edwardus Dei Gratia, Rex etc. dilecto et fideli suo Johanni de Caunt', salutem. Cum constituerimus dilectos et fideles nostros G. le Scrope, L. de T., J. Randolf', J. de Redenhale, et vos, Justiciarios nostros ad itinerandum ad communia placita hac vice in Comitatu Northampton, ac alia quæ ad hujusmodi justiciam pertinent facienda, prout in literis nostris patentibus inde confectis plenius continetur: vobis mandamus, quod omnibus aliis prætermissis, ad hac una cum præfato G. et L., J. et J. intendatis; ita quod sitis apud Northampton die Lunæ proxima post festum Omnium Sanctorum proxim(o) futurum, ad præmissa facienda, juxta tenorem literarum nostrarum prædictarum; et hoc nullatenus omittatis. Teste me ipso apud Gloucestriam tercio die Septembris anno regni nostri tercio. Per ipsum Regem et Consilium. Item. Dominus Rex mandavit Thomæ de Louth' aliud breve suum patens in hæc verba. Edwardus Dei etc. dilecto et fideli suo T. de L. salutem. Sciatis, quod constituimus dilectos et fideles nostros G. le Scrope, L. de T., J. de C, et J. de R. Justiciarios nostros ad itinerandum ad omnia placita hac vice in Comitatu Northampton' et ad [audiendum] et terminand[um] placita de libertatibus juxta provisionem et ordinationem inde factas et ad transgressiones et querimonias omnium conquerencium seu conqueri volencium, tam de ballivis et ministris nostris quibuscumque, quam de ballivis et ministris aliorum, et aliis quibuscumque, et ad quascumque querimonias audiendas et terminandas, et ad competentes emendas inde faciendas, secundum legem et consuetudinem regni nostri, juxta ordinationem inde per nos factam, et juxta tenorem statutorum hætenus editorum, et juxta articulos præfatis G. de Scrope, L. J. J. et J. traditos et injunctos, et mandaverimus præfatis G. J. et J. quod quociens ipsi omnes ad præmissa facienda et explenda commode vacare non possint, quatuor, tres, vel duo eorum, quorum præfatus

G. unum esse volumus, ad præmissa facienda et explenda procedatis, constituimus etiam vos Justiciarios nostros ad omnia præmissa et singula unacum præfatis G. L. J. J. et J., quatuor, tribus, vel duobus eorum, quorum præfatum G. unum esse volumus, intersitis, et ad præmissa omnia et singula unacum eis facienda et explenda intendatis in forma prædicta: facturi inde quod ad justiciam pertinet, secundum legem et consuetudinem regni nostri; salvis nobis amerciamenis et aliis ad nos inde spectantibus. Mandavimus enim eisdem G. L. J. J. et J., quatuor, tribus, vel duobus eorum, quorum præfatum G. unum esse volumus, quod vos ad hoc in socium admittant, sicut prædictum est. In cujus rei testimonium has literas nostras fieri fecimus patentes. Teste me ipso apud Dunstaple, xx. die Octobris, anno regni nostri tercio. Insuper hoc, Dominus Rex mandavit aliud breve clausum in hæc verba: Edwardus Dei gratia etc. dilectis et fidelibus suis G. le Scrope, L. de T., J. J. et J. salutem. Cum constituerimus vos Justiciarios nostros ad itinerandum ad communia placita hac vice in Comitatu Northampton', et ad audiend[um] et terminand[um] placita de libertatibus juxta provisionem et ordinationem inde factas, et ad transgressionem et querelas omnium conquerencium seu conqueri volencium, tam de ballivis et ministris nostris quibuscumque, quam de ballivis et ministris aliorum et aliis quibuscumque, et ad quascumque quærimonias audiendas etc. et ad competentes emendas inde faciendas, secundum legem et consuetudinem regni nostri, et juxta ordinationem per nos inde factam, et juxta tenorem statutorum hactenus editorum, et juxta articulos vobis inde traditos Justie[iariis] n[ost]ris. Mandamus vobis quod quociens vos omnes ad præmissa facienda et explenda commode vacare non possitis, quatuor, tres, vel duo vestrum, quorum vos præfatum G. unum esse volumus, ad præmissa facienda et explenda procedatis. Constituimus delectum et fidelem nostrum Thomam de Louth' Justiciarium nostrum ad omnia præmissa et singula una vobiscum, quatuor, tribus, vel duobus vestrum, quorum vos præfatum T[homan] unum esse volumus, facienda et explenda. Et ideo vobis mandamus, quod vos, quatuor, tres,

vel duo vestrum, quorum vos præfatum G. unum esse volumus, præfatum T[homam] ad præmissa facienda et explenda in socium admittatis in forma prædicta. Mandavimus enim præfato Thomæ, quod una vobiscum, quatuor, tribus, vel duobus vestrum, quorum vos præfatum G. unum esse volumus, ad hoc intendatis, sicut prædictum est. Teste me ipso apud Dunstaple, xx. die Octobris, anno regni nostri tercio. Mandavit etiam Dominus Rex præfatis G. L. J. J. et J. et Thomæ certum breve suum clausum in hæc verba: Edwardus Dei gratia, Rex etc. dilectis et fidelibus suis G. le Scrope, J. J. J. et T. de Louth, salutem. Cum constituerimus vos præfatum G. L. J. J. et J. Justiciarios nostros ad itinerandum ad omnia placita hac vice in Comitatu Northampton' ad audiend[um] et terminand[um] placita de libertatibus juxta provisionem et ordinationem inde factam, et ad transgressiones et querelas omnium conquerencium seu conqueri volencium tam de ballivis et ministris nostris quibuscumque, quam de ballivis et ministris aliorum, et aliis quibuscumque, et ad quascumque querimonias audiendas et terminandas, et ad competentes emendas inde faciendas, secundum legem et consuetudinem regni nostri, et juxta ordinationem per nos inde factam, et juxta tenorem statutorum hactenus editorum, et juxta articulos vobis inde traditos et injunctos. Et mandavimus præfatis G. L. J. J. et J. quod quociens quod omnes ad præmissa facienda et explenda commode vacare non possitis, quatuor, tres, vel duo vestrum, quorum vos præfatum G. unum esse volumus, ad præmissa facienda et explenda procederitis. Et postmodum constitueritis (*sic*) vos præfatum Thomam Justiciarium nostrum ad omnia præmissa et singula una vobiscum præfatis G. L. J. J. et J., quatuor, tribus, vel duobus vestrum, quorum vos præfatum G. unum esse volumus, facienda et explenda. Vobis mandamus quod quociens vos omnes ad faciend[um] et explend[um] commode vacare non possitis, quinque, tres, (*sic*) quatuor, vel duo vestrum, quorum vos præfatum G. unum esse volumus, a[d] præmissa facienda et explenda procedatis. Teste me ipso apud Dunstaple, etc.

PROCESSUS ITINERIS.

En primes ensemblez touz les Justices et les grantz du Counte, et touz iceux qe furent venuz de la comune per somons del Eyre de Northampton, Sire G. de Scrope comencea les paroules en la forme q' ensuyt: Ercevesqes, Evesqes, Abbes, Priours, Countes, et Barouns, et touz autres qi sont venuz par reson de cest Eyre, entendez al com[aunderment] nostre Seignur le Roi, et puis fit lire lour commissioun en la forme avantdite. Et puis comaunda au Vic[ecount] de retourner son bref de la comune com[mission],* et il issint fit, et le bref fut lue in hæc verba:—Edwardus Dei gratia etc. Sum[moneas] etc. Archiepiscopus, Episcopus, Abbates, Priores, Comites, Barones, Milites, et libere tenentes in Comitatu tuo, et de qualibet villa quatuor legales homines et præpositum, et de quolibet burgo duodecim legales burgenses, per totam ballivam tuam, et omnes qui coram Justiciariis Itinerantibus venire solent et debent, quod sint apud Northampton, die Lunæ proximo post festum Omnium Sanctorum proximum futurum, coram dilecto et fidele nostro G. le Scrope et aliis fidelibus nostris, quos tunc ibi missuri sumus, audituros et facturos præceptum nostrum. Facias etiam venire coram eisdem fidelibus nostris omnia placita coronæ nostræ, quæ placitata non sunt, vel quæ emergerunt postquam Justiciarii ultimo itineraverunt in partibus illis, et omnia ad placita illa pertinentia, et omnes assisas et omnia placita quæ posita sunt ad primam assisam coram Justiciariis nostris cum brevibus assisarum illarum et placitorum. Ita quod assisæ et placita pro defectu tui vel summonitionis tuæ non remaneant. Facias etiam proclamari et sciri per totam ballivam tuam, quod omnes assisæ illæ, et omnia placita quæ fuerunt attaminata et non finita, vel fuerunt summonita coram Justiciariis nostris apud Westmonasterium sive Ebor[acum], vel coram Justiciariis nostris qui ultimo itineraverunt in Comitatu prædicto, et ad omnia placita vel coram Justi-

* "Somons" in MS. 72.

ciariis nostris illuc missis ad assisas novæ disseisinæ capiendas, vel ad gaolas deliberandas, quod tunc sint coram præfatis fidelibus nostris in eodem statu in quo remanserunt per præceptum nostrum vel Justiciariorum nostrorum itinerantium vel Justiciariorum nostrorum de Banco. Summoneas etiam per bonos summonitiones, omnes illos qui vicecomites vel coronatores fuerunt post ultimam itinerationem Justiciariorum in partibus illis, quod tunc sint ibi coram præfatis fidelibus nostris cum brevibus de assisis et placitis, quæ tempore suo receperunt, et ad respondendum de tempore, sicut respondere debent coram Justiciariis itinerantibus. Præcipimus etiam tibi quod per totam ballivam tuam, videlicet, tam de civitatibus, burgis, villis mercatis, quam aliis villis, publicam proclamationem facias, quod omnes illi qui libertates aliquas per cartas progenitorum nostrorum Regum Angliæ, vel alio modo, habere clamant, sint coram præfatis fidelibus nostris ad diem prædictum, ad ostendendum cujusmodi libertates habere clamant, et quo waranto; Et tu ipse tunc sis ibi personaliter unacum ministris et ballivis tuis, ad certiorandum ipsos fideles nostros in hiis et aliis negociis illud tangentibus. Præcipimus etiam tibi quod publicam proclamationem facias, quod omnes conquerentes seu conqueri volentes, tam de ballivis et ministris nostris, quam de ballivis et ministris aliorum, et aliis quibuscumque, veniant coram prædictis fidelibus nostris ad præfatum diem et locum, ad querimoniam suam ibidem ostendendam, et ad competentes emendas inde recipiendas, secundum legem et consuetudinem regni nostri, et juxta ordinationes inde factas, et juxta tenorem statutorum nostrorum, et juxta articulos per nos eisdem fidelibus nostris inde traditos, et prout ijdem fideles nostri tibi sciri facient in hac parte. Et habeas ibi sum [monitores], et hoc breve. Teste etc. Prætextu cujus brevis, vicecomes return[avit] quod sum[monuerat] Episcopos, Abbates, Priores, Comites, Barones, Milites, et omnes libere tenentes de Comitatu prædicto, et de qualibet villa quatuor legales homines et præpositum, et de quolibet Burgo xij. legales Burgenses, et omnes illos qui coram Justiciariis itinerantibus venire solent et debent, quod essent ibidem,

prout continetur in brevi. Similiter proclamatum fuit, quod omnes assisæ et omnia placita tocius ballivæ suæ forent ibidem, secundum tenorem brevis. Similiter sum[monuit] omnes illos qui fuerunt vicecomites post ultimam itinerationem Justiciariorum etc., quod assint ibidem, secundum tenorem brevis. Similiter de omnibus aliis in brevi contentis faciendis, exequendis, et respondendis, prout in diversis rotulis, panellis, et sedulis plenius continetur. Similiter fecit returnum brevis prædicti diversis ballivis libertatum in balliva sua, qui habent returnum brevium, qui sibi responderunt, quod omnes articuli in brevi fuerunt executi. Protulit etiam idem vicecomes ad diem illum in uno rotulo omnia nomina vicecomitum et coronatorum qui in Comitatu prædicto extiterunt postquam Justiciarii ultimo itineraverunt, et similiter nomina hæredum ipsorum vicecomitum et Coronatorum qui obierunt, vel nomina executorum eorum, si hæredes fuerint infra ætatem, et omnia nomina magnatum, videlicet, Episcoporum, Abbatum, Priorum, Comitum, Baronum, Militum, in una cedula per se; et omnia nomina libere tenencium de toto Comitatu, videlicet, de quolibet Hundredo per se; et omnia nomina ballivorum Hundredorum; ita quod in adventu Justiciariorum ibidem ad præfatum diem, breve summonitionis itineris legatur. Et puis fesoient lire un autre bref, quod si non omnes, tunc duo procederent in itinere prædicto, quorum G. unum esse volumus, ut patet ante. Et puis fesoient lire un autre bref de associacioun, scilicet, qe le Roy associa a eux un Thomas de Louth', et si le dit Thomas ne vensit, qe les quatre alassent avant en espleyt del Eyre, ou ij. de iiij., des ceux le Roy veut qe le dit G. soit lun; et le dit G. et ses compaignons receueront le dit Thomas en compaignoni; et apres le bref de la somons del Eyre lue, Sire G. comanda au Vic[ecount] qil rendesit sa verge, et il le rendit, et pur ceo qil ne troverent pas defaute en li, il rebaillerent la verge al dit Vic[ecount], et lui fesoient jurer qe lealment servereyt en office de Vicecount a nostre Seigneur le Roy, et a ses Justices, et al people, durant le Eyre, et le conseil le Roy celereyt, ne pur doun ne pur promesse de grant ne des petitiz ne lenneit qe la verite, ne freit a son poer, si Dieu ly eyde et les

seyntz. Et puis comaunda qe touz ces baillifs et les baillifs de franchises abessasent lour verges, et issint fesoient. Et puis Sire G. dit, Beaux Seignurs, les uns de vous qestes cy venuz savez sevent* la cause pur quey cest Eyre est ordeyne et plusurs ne mye par qi a Parlement dreyn tenu a Northampton pleintz vindrent a nostre Seignur le Roi de totes costes de Roialme, qe le people fut si malement demene par divers oppressions des grantz, et par extortiou de meintenurs, et duresses des baillifs, et homicides et larcyns faitz de tutz partz en le Roialme, de qei plusurs de toute partz qi se sentirent grevez prierent de ceo remedie : les pleintz oyz, le Roy et les grantz a ceo Parlement esteauntz, par comune assent, ordinerent de tutz partz en la Roialme en checun counte gardeyns de la pees de tiels torts et trespas, homicides, et felonies redrescer; nyent a resteaunt la dite ordinaunce, al counseil le Roi tenuz a Wyndesore, ou assemble furent touz les grauntz de la terre, les pleintz de tote partz vindrent au Roi de meffetz avantditz plus estreytement qe avant ne fesoient, priauntz des meffez remedy, par qei le Roi pria a touz qi illeusques furent assemblez, qe eux ordynereint voie coment la pes de sa terre put meuz estre salve et garde, et coment tiels meffes en meillour manere purront † estre redresse; entre ceux cestes choses furent parlez et debatuz; et monstre fust illeusques qe la pees ne fut mye bien garde et meyntenue com avant ceo temps avoyt este en temps des autres Rois; pur ceo qen temps des progeniturs cesti Roy, Eyres solerent estre de sept anz en sept anz par tut le Roialme, par ceux la pees dela terre fut bien meyntenu et garde, et droit fait as riches et as povers; par qei grauntz illeusques assemblez prierent au Roi qil voleit a ceo acorder, par qei la pees de sa terre put estre salve et garde, et les ditz meffetz et trespas estre redresces; et le Roi a lour requestes a ceo acorda; par qei entre vous grantz nous vous chargoms de par le Roi, et prioms, com a nos seignurs et amiz, qe vous ne sustenez meyntenours des malveises quedeles ne gentz rettez de malveise fame, mes qe vous soiez eydauntz qe la pees nostre

* *Sic.* This word is omitted in MS. 74.

† "Purraient in MS. 72."

seigneur le Roi soit garde, et que les ditz mesfesours soient puniz, issint que cours de ley se face come avant ces hures fut fait par resoun del Eyre avantdite. Et puis Sire G. comanda al Vicecount qil les feyt avoyr iij. clerks de servir devant eux, un de reseceivre lour maundementz, et un autre pur la corone, et un autre pur reseceivre les billes, pur queux clerks vous volez respondre. Et puis *Scrope* comanda ale Vicecount qil ellireit tiels baillifs de servir en cest Eyre, pur queux il veult respondre a son peril : et en mesme la manere a3 Seignurs des franchises. Et puis *Scrope* comanda que touz yceux que voleient clamer franchises per chartre des Roys, on en autre manere, qilz venissent avant toust et meissent avant lour cleymys en escript ; sur quei le Evesque de Eli pria a les Justices pur touz que cleym voleient mettre de respit tant que le meskerdy precheyn, et les Justices de [grace*] grantent respit. Et puy *Scrope* comanda et fesoit crier que foyre ne marche ne feust tenu en ceo Counte aillours que en Northampton durant ceste Eyre, al peril que appent ; et ainsi fesoit crier que nule Court de Baroun feust tenue fors la ou bref de dreyt feust pendant duraunt ceste Eyre ; et que nul Counte feust tenu duraunt ceste Eyre mes de appel ou de exigeude. Et puy fist crier que touz iceux que voleient purchacer bref en ceste Eyre, qilz les purchacent par entre cy et le jour de Saint Lucie ; et touz iceux que voleient suyr billes, qil les livrassent al Vicecount, et trouassent pleg pur suyr, sauntz lymiter certeyn jour de la livere. Et puy fesoit crier que nul conspirator atteynt aprocheyt la ville duraunt ceste Eyre per xij. lues de voie, sanz ceo qil plede ou seyt emplede, et que donque il venist et face son aturne de jour,† issint qil demeorge pas la nuit. Et puy comanda al Vicecount qil eslirreyt iij ch[eval]iers et iij serjauntz destre prestz de mettre en ass[ise] vyns et vitailles. Puy *Scrope* fesoit crier que touz iceux que avoient este Coroners puy le dreyne Eyre, ou heirs des Coroners, ou executours des Coroners, ou terre tenantz des Coroners, qil venissent avant et rendent

* Supplied from MS. 72.

† In MS. 72, "et issint mesme le jour la ville, issint qil ne moerge pas la nuyt."

leur roulles enblanches bages, et tite de qil an les roulles sount, entre ceux un Henr' de Cailmersche, jady's Coroner del Conte de Northampton, feust solempnement demaunde, et ne vynt pas; par qey agarde feust qe ses terres et ses chateux feussent saiziz en la mayn le Roy, et houter femme et enfant: le qel Henri vynt apres ove ses roulles, et pria grace del Court, et dit qil feust desturbe de presse, et qil feust de gere ses roulles. *Aldeb'* pria pur Roy del heure qil avoyt son jour per somons, et ne vynt pas al temps, qe son corps feust pris, et feust garde a la prisoun, et pria grace come devaunt. *Scrope.* Vous avez vostre Jugement, et covagne qe cel jugement eyt execucioun, mes nous voloms faire grace a cest foiz, mes ne mye per ley; qei volez vous doner au Roy? et fist gre pur xx's. au Roi. Et puy's Simond de Cailmersche feust demaunde, et vint, et dit qe ses roulles fusrent en la ville a houstel, et pria qil les poat gere. *Aldeb'* pria mesme come devaunt de lautre, et il feust comaunde al Vicecount en garde, et puy's de grace de Court feust suffert de gere ses roulles en garde de Mareschal, et revynt, et reporta ses roulles touz salve un, et dit qe ceo ly feust tollet hors de les mayns le clerk per un R. de Seyntmore, et feust demaunde du clerk sil feust issint ou noun, et il dit qe oyl, et sil voleynt suyr pur le Roy et pur luy mesme, et il dit qil voleynt, et avoyt jour tant qe lendemain, et comaunde feust de attacher le dit R. A quel jour le dit Simond et son clerk vindrent, et le dit R. vint en garde de Vicecount, et le dit Coroner livera le roulle qe feust tolet de son clerk, et le dit Coroner amercie pur qil naveyt pas le roulle a primer jour; et le dit R. feust aresne del trespas avantdit, et il respoundi qil avoit cel roulle de la livre de cel clerk, et de son gre, quel chose le clerk conisseit; et demaunde feust del clerk sil voleynt suyr devers R., et il dit qe noun, per qey il feust amercye, et le dit Robert a la sute le Roi aresne, qui respoundi com devaunt; et sur ceo enqueste pris a lendemain, per quel enqueste feust trove qe R. lavoyt de la livre le clerk come il avoyt dit, et demaunde feust sil feust per le gre de Coroner ou noun, et trove feust qe noun, per qe agarde feust per *Cant,* qe le clerk feust enprisone pur ceo qil avoyt livre

le dit roule, per quei le conseil le Roy feust descouvert puy la somons del Eyre, et puy fist fyn pur di. marc. ;* et pur ceo que le dit Robert avoyt pris et retenu le dit roule devers ly, qi ne feust pas ministre le roule, ne jure, il fist sa fyn pur le trespas di. marc. ; et le dit Coroner quytz pur ceo que le dit roule feust livere sanz son sue.

SECUNDA DIES.

Puys al secunde jour *Scrope* fit crier que touz les Vicecountz, heirs des Vicecountz, executours des Vicecountz, ou terre tenauntz des Vicecountz, livereyent sus lour roules quont este puy le dreyn Eyre tantqe ore, les ceux issint fesoient; entier ceux le Vicecount respoundi de un qil ne avoyt rien ou estre som[one] deyns le Counte, ou comaunde feust al Vicecount de meutz'† enqere[r]; et demaunde feust del Vicecount, le quel mesme celi feust estu per le Counte, ou la commission le Roy. Kar si del Counte tot le Counte serroit charge. Et puis Robert de Veer fiz et heir J. de Veer, jadyz Vicecount del Counte, feust demaunde qil rendisit ses roules; et respoundi et dit, que al temps de la mort son pere, il ne feust que del age de vij aunz et n'entendit pas qil deveyre des roules estre charge. *Aldeb,*' pur le Roy, del houre qil ad conu qil est heir son pere, et tenant des tenementz qi fusrent a son pere, et naveyt pas les roules prests, et demaunda jugement pur le Roy come devaunt. Demaunde feust de Court en qi garde il feust a ceo temps, et il dit qen la garde sa mere per resoun de nurture; et demaunde feust de ly sil savoyt ouq les roules fusrent; il dit que noun; et comaunde feust a Vicecount de fere venir les executours sa mere, pur ceo quele feust morte. Et puy le Vicecount respoundi de un Johan Auncel, fiz et heir R. Auncel, jadyz Vicecount del Counte, qil ne avoyt riens en cel Counte de

* This passage is omitted in MS. 72.

† Meutz in MS. 72; i. e. mieux.

Bedeford. ou il vynt, il dit qe sa marastre tient enterement la terre a terme de sa vie, la reversion a ly, par qe il feust comaunde a Vicecount de suyr bref, et maunder le a la Chaunc[ellerie] densealer del grant seal, pur ceo qe le feust demorant en autre Counte; et maunderent le al Vicecount de Bedeford, qil la feste a certeyn jour venir. Et puy le Vicecount respoundi del heir dun altre Vicecount, qi feust del age de vj. aunz, per qei comaunde feust de fere venir les executours son pere. *Et puy demaunde feust de tut le Counte sil deyvent presenter englescherie, ou noun, et sil deyvent presenter, en qele manere, et sil ne le deyvent pas presenter, quil le dirront, ou il prierent jour de avisement tauntqe a demayn, et ne poent en nule manere avoyr, qar cest le principal poynt del Eyre, qi attend estre respondu sur la demaunde, et enplerent une piece, et respoundirent qil ne deverient pas presenter, et prierent qil feussent menez en lour usage, com il avoyent devant este.* *Scope.* Nous trovons le dreyn Eyre devant Sire J. de Vaus, qe vous feustes oppose com ore estes, et vous respondistez qe vous ne savyez si vous le deveriez presenter ou noun, pur qei ly prist les roules del procheyn heir devant tenu, tenu devant Sire Richard de Middelton, et il troverent qe ceo feust presente en ceo Counte, en tiel manere, qe de cely qi fut *trove ottys*, un des parentz de per le pere vendroit, et un autre de per la mere, madles, et del age de xij aunz ou plus, et ne mye de meyns, et le chalengeront de lour saunk, et en tiele manere presenterent il Englescherie; et pur ceo qe vous avez tutstz outre dedistz le presenter del Englescherie, et trove est le revers per record, si agard la Court qe tut le Counte soit en la mercy. Et puy touz les baillifs, hundreders fusrent demaundez et jurez, et bailliis dels franchises auxint en tiele manere, qe loialment serviront en loffice de baillif, et loialment feront les maundementz les Justices, et le conseil le Roy celeront, et pur riens ne lerroent, qe ensi ne ferount, si Deu les eyde. Et puy chescun de per ly fist un tel serment qil eslirreit de son Hundred ij prodeshommes qi ne fusrent procureurs ne procurez ne mayntenurs des Barets, nentaglez des plees de la coroune, et qi meuez savoyent et voleyent verite dire de ceo

qe home les chargereyt de par le Roy. Et puy chescun baillif vint seul devant les Justices sur la table, et noma ij nouns de son Hundred al clerk, com il feust sermente. Et nota qe ajuge feust en mesme leire devant Sire Richard de Middelton, qe infortun ne feust pas ajuge murdre. Et puy Sire Johan de Dagworth' vint et dit qe ly et ses auncetres de tut temps avoient use de porter verge en Eyre, et de servir en la place duraunt leire en office de criour, et sur ceo porta il bref le Roy, qe voleyt qil [le] resceurent a ceo faire. *Ald'*, pur le Roi, del hure qil clema porter verge en Eyre, et de servir en la place duraunt leire, et demaunde est quel profit il clama de cel baillie, et il ne monstra nul profit certeyn; il pria qe les Justices [le] voleynt recorder; qe autre chose ne volert et sur le eliem del dit profit il avoit jour tantqe a lendemain, et sa verge en cel temps abesse. Et puis *Scrope* fit crier a touz les Coroners, heirs de Coroners, executeurs de Coroners, et terre tenantz des Coroners, Vicecounts, heirs de Vicecountz, executeurs des Vicecounts, terre tenantz des Vicecountz, qi ount mys avaunt roules en Court, soyez cy entendantz et respondantz qele hure qe vous soyez demaunde per les Justices al peril come apent.

Tercia Dies.—Puy le tiers iour lassise des vynes e de vista-illes feust mis per les vi. iurez. E puy *Scrope* ala en une autre mesoyne fist iurer de chescun hundred les ii. qi furent presente per les baillifs iuries de eslire xi. de eux e dautres de lour hundredz de fere les presentemens qe apartennent al eire contrlendemayne . . . . .

Quarta Dies.—*Scrope* al quart iour ala en la mesoun de la corone e prist les xii. chescun per hundred e les fist iurer de tut le countee e puy lour baillast les articles en eyre, cest a saver a chescune dozeine un roul pur qel la dozeine paya ii's. au clerk de la corone, e les puy fist iurer en tiele maners qe lealment presentereint les articles contenus en les billes e verite dirreient e conseil le Roy e les iustices e de ses compagnons celereient e pur riens ne lerroient qe, etc.

VI.

ORDINATIO DE TRAILBASTOUNS

СПЕЦІАЛЬНЫЯ СУДЕБНЫЯ КОМІССІИ.

Patent Roll, XXXIII. Edw. I., Part I., in 8 Dorso.

De transgressoribus (transgressionibus), nominatis traelibastoun audiendis e terminendis.

Rex dilectis et fidelibus suis, Willielmo Martyn, Henrico Spigurnel, Gilberto de Knowill, Rogero de Bella fago e Thomæ de la Wyde, salutem. Quia quamplures malefactores e pacis nostræ perturbatores homicidia, depredaciones, incendia e alia dampna quamplurima nocte dieque perpetrantes vagantur e discurrunt in boscis in parcis e aliis locis diversis tam infra libertates quam extra in comitatibus Cornub., Devon, Sumerset, Dorset, Hereford, Wygorn, Salop, Stafford; Wyltes e Suthempton e ibidem recepiantur ad maximum periculum tam hominum per partes illas transeuntium quam ibidem morantium e nostrum contemptum ac pacis nostræ lesionem manifestam, ut accepimus, per quorum incursum poterunt pecciora prioribus de facili eveniri nisi remedium super hoc citius apponatur. Nos eorum maliciæ in hac parte obviare e hujusmodi dampnis e periculis præcavere volentes, assignavimus vos Justiciarios nostros ad inquirendum per sacramentum tam militum quam aliorum proborum e legalium hominum de comitatibus prædictis tam infra libertates quam extra, per quos rei veritas melius sciri poterit qui sunt illi malefactores e eorum scientes receptatores e eis consencientes vim e auxilium præbentes sen dictas transgressiones fieri procurantes e percipientes e etiam ad inquirendum de illis qui pro muneribus suis pactum fecerunt e faciunt cum malefactoribus e pacis nostræ perturbatoribus e eos conduxerunt e conducunt ad verberandum, vulnerandum, male tractandum e interficiendum plures de regno nostro in feriis, mercatis e aliis locis in dictis comitatibus pro inimicitia,

invidia, malicia, et etiam pro eo quod in assisis iuratis recognitionibus e inquisitionibus factis de felonis positi fuerunt e veritatem dixerunt unde per conduccionem huiusmodi malefactorum iuratores assisarum iuracionum recognitionum e inquisitionum illarum pro timore dictorum malefactorum e eorum minarum sepius veritatem dicere seu dictos malefactores indictare minime ausi fuerunt e sunt e etiam ad inquirendum de illis qui huiusmodi munera dederunt e dant e quantum e quibus e qui huiusmodi munera receperunt e recipiunt e a quibus e qualiter e quo modo e qui huiusmodi malefactores in sua malicia fovent nutriunt e manutinent in comitatibus prædictis e etiam de illis qui ratione potestatis et domini sui aliquos in eorum protectionem e advocacionem pro suo dando susceperunt e adhuc suscipiunt e de illis qui pecuniam ab aliquo per graves iniurias eis factis malitiose extorserunt et ad felonias e transgressiones illas audiendas e terminandas secundum legem e consuetudinem regni nostri e iuxta formam ordinacionis per nos e consilium nostrum super hoc factæ e vobis in parlamento nostro liberatæ e etiam ad omnes felonias e transgressiones de quibus inquisitiones coram dilectis e fidelibus nostris Henricus de Cobeham, Thomas Paynel Hugo de Sancto Philiberto e Johanne Randolph in prædictis comitatibus Wyltes et Suthempton factæ sunt e per vos, si necesse fuerit faciendum, audiendas e terminandas in forma prædicta. Et ideo vobis mandamus quod ad certos dies e loca quos ad hoc provideritis omnia præmissa explacitatis e terminatis secundum legem e consuetudinem regni nostri e ordinacionem prædictam. Proviso tamen quod si ad easdem dies e loca vos omnes personaliter interesse non poteritis tunc quatuor, tres, vel duo vestrum, quos presentes esse contingerit omnia e singula præmissa faciatis sicut prædictum est, facturi inde quod ad Justicies pertinet, secundum legem et consuetudinem regni nostri e ordinacionem supradictam, salvis, etc. Mandamus enim vicecomitibus nostris comitatum prædictorum quod ad certos, etc. quos vos quinque, quatuor, tres vel duo vestrum eis scire faciatis, venire faciunt coram vobis, etc., tam milites quam alios, etc.,

tam infra libertates, etc., per quos, etc., e quod vobis quinque quatuor tribus vel duobus vestrum quotiens opus fuerit periant assistant e intendant.

Eodem modo assignantur subscripti in comitatibus subscriptis, videlicet :

Johannes Buteturte	}	vel tres eorum quorum Willielmus Haward sit unus in com. Gloucester, Northampton, Oxon, Berks, Bedford, Buckingham, Essex, Hertford, Roteland, Cambridge, Huntingdon.
Willielmus Haward		
Nicholaus Ferniband		
o Robertus de la Harewodon		

Petrus de Malo Lacu	}	quatuor vel tres eorum quorum Johannes de Insula sit unus in comitatibus Eporum (Yorkshire) Northumbria, Cumberland, Westmoreland, Lancashire, Notingham, Derby, Warrwick, Leycester, Lin-
Edwardus Leynaire		
Willielmus le Vavassur		
Adam de Middelton		
Johannes de Insula		

Willielmus de Cruresby	}	coln. quatuor vel tres eorum quorum Willielmus Inge sit unus in comitatibus Norffolk, Suffolk.
Willielmus Inge		
Willielmus de Herdeston		
Johanes de Jereton		
Ricardus de Walsingham		

Rex dilectis et fidelibus suis, Willielmo de Bereford, Rogero de Hegham et Petro Mallone . . . the same rights in comitatibus Kant, Sussex, Surrey, Middlesex, et in civitate nostra London. Apud Ledes xxx. die Julii.

Memorandum, quod dominus Rex in Parlamento suo apud Westmonasterium anno regni sui xxxiii. post quandam ordinationem per ipsum e consilium suum factam pro pace in regno suo conservanda de inquirendo de homicidiis, roberis, incendiis, depredacionibus et aliis diversis felonis e transgressionibus factis contra pacem dicti domini Regis in diversis comitatibus regni sui, iniunxit oretenus domino Rogero de Brabazon, quod ipse, tanquam capitalis Justiciarius, ad

placita coram ipso domino Rege tenenda assignatus e locum eius tenens, ad inquirendum una cum Willielmo de Bereford, Rogero de Hegham et Petro Mallere in civitate Lundoniæ et com. Kantia, Surreiæ, Sussexiæ, et Middlesexiæ, de hujusmodi feloniis e transgressionibus intenderet, et quod propter placita prædicta coram ipso domino rege tenenda, non omitteret, etc.

Istud memorandum irotulatur in dorso rotuli clausi de anno, etc., xxxiii.

Patent Roll, 49 Hen. III. m. 24^d.

Rex Johanni de Balun, Willelmo de Ebroyc(is), et Rogero de Chaundos, salutem. Quia incendia, deprædationes, et quædam aliæ transgressiones et dampna perpetrata sunt in Civitate nostra Hereford' et suburbio ejusdem, ad nostrum et Prioris Sancti Gulaci, civium nostrorum Hereford', et Ricardi de Hereford', clerici nostri, dispendium gravissimum, assignavimus vos, vel duos vestrum, quos præsentem esse contigerit, ad inquirendum per sacramentum proborum et legalium hominum, per quos rei veritas melius sciri poterit, qui prædictas transgressiones et dampna perpetrarunt, et qua occasione, et ad vidend(um) defectus Castri nostri ibidem. Et ideo vobis mandamus, quod ad certam diem, quem vos omnes, vel duo vestrum, quos præsentem esse contigerit, provideritis, conveniatis apud Hereford', ad dictam inquisitionem faciendam, et ad vidend(um) defectus Castri nostri prædicti. Et inquisitionem illam distincte et aperte factam nobis sub sigillis vestris, et sigillis eorum per quos facta fuerit, mittatis, una cum defectibus Castri supra-dicti. Mandavimus enim Vicecomiti nostro Hereford', quod ad certam diem, quam vos omnes, vel duo vestrum, quos præsentem esse contigerit, ei scire facietis, venire faciat coram vobis apud Hereford tot et tales probos et legales homines de balliva sua, per quos rei veritas in præmissis melius et plenius sciri poterit et inquire. In cujus etc. Teste Rege apud Westmonasterium, viij. die Februarii.

Patent Roll, 49 Hen. III membr. 27^a.

Rex dilectis et fidelibus suis, Hervico de Borham et Roberto de Ros, salutem. Quia intelleximus quod nonnulli malefactores deprædationes et alia dampna enormia perpetrant in Comitatibus Essex' et Hertford', capientes pisces in stagnis et vivariis, feras in parcis, latrocinia de bonis fidelium nostrorum, et alia hujusmodi facientes, contra pacem nostram: volentes super præmissis veritatem inquiri assignavimus vos ad inquirendum per sacramentum tam militum, quam aliorum proborum et legalium hominum de Comitatibus prædictis, per quos rei veritas melius sciri poterit, qui sunt hujusmodi malefactores et deprædatores. Et ideo vobis mandamus, quod ad certas dies et loca quas ad hoc provideritis, inquisitionem illam faciatis. Et quid inde inveneritis, nobis sub sigillis vestris constare faciatis. Mandavimus enim Vicecomiti nostro Comitatum prædictorum, quod ad certas dies et loca quas ei scire facietis, venire faciat coram vobis tot et tales tam milites, quam alios probos et legales homines de balliva sua, per quos rei veritas in præmissis melius sciri poterit et inquiri, et quod omnes illos quos per inquisitionem illam culpabiles inveneritis, attachiari faciat, etc. In cujus, etc., Teste Rege apud Westmonasterium, ix. die Januarii.

VII.

ИЗВЛЕЧЕНІЯ ИЗЪ PATENT И CLOSE ROLLS.

ПОЛНОМОЧІЯ CONSERVATORES PACIS,
JUSTICES OF THE PEACE

и

JUSTICES OF LABOURERS.

ПРИСЯГА МИРОВЫХЪ СУДЕЙ
ВЪ ЦАРСТВОВАНИЕ ЭДУАРДА III^{го}.

Patent Roll, 49 Hen. III. m. 14^a.

Rex custodi pacis in Comitatu Eboraci, et Vicecomiti ejusdem Comitatus, salutem. Cum inter Simonem de Monte forti, Comite Leycestrie, et Gilbertum de Clare, Comite Gloucestrizæ, quædam discordia nuper exorta fuerit, quam per compromissum per eosdem in quosdam fideles nostros factum, et tam scripto quam juramento suo firmatum, credebamus pacificari, per quod ad pacanda corda subditorum nostrorum, qui guerram de novo ex hoc in regno prædicto suscitari timebant, per singulos Comitatus regni nostri litteras nostras transmisimus, inter cætera continentes, quod dicti Comites unanimes fuerant, et concordēs; ac idem Comes Gloucestrizæ, spreta prorsus observatione juramenti sui prædicti, quibusdam Marchionibus et aliis rebellibus nostris, necnon et Willelmo de Valencia, et Johanni de Warena, et complicitibus suis, qui nuper applicuerunt in regno nostro, contra pacem nostram, adhæserit, et ipsos in familiaritatem admiserat; et insuper Edwardum filium nostrum, qui pro pace prædicta publici favoris gratiam, quam sponte se dando obsidem adquisierat, ex inconsulta levitate totaliter jam amisit, ad suam et eorundem rebellium nostrorum partem jam attraxerit, terram nostram in partibus Marchiæ hostiliter circumeundo, quædam castra et villas occupando, et guerras ibidem commovendo, et prædictos Marchiones et complices suos inducendo ad pejora committenda, contra pacem nostram; nos et fideles nostri hæc omnia hactenus patienter sustinuimus, etc. Et quia tantam rebellionem diucius sustinere nolimus, nec debemus; vobis præcipimus, in fide et diligentiâ quibus nobis tenemini, firmiter injungentes, quatenus omnibus de Comitatu prædicto, sicut se et sua diligunt, districtius inhibeatis, ne dicto

Edwardo, aut prædicto Comiti, seu complicitibus suis, ad suæ rebellionis fomentum, consensum, consilium, auxilium, vel favorem quoquomodo impendant; sed sicut nuper per litteras nostras per singulos Comitatus nostros directas, omnes de regno nostro ad observandam ordinacionem nuper Londini factam juramento astringi præcepimus, omnes et singuli Comitatus prædicti contra prædictos rebelles, et omnes alios pacis nostræ perturbatores, et ordinationis ipsius transgressores manifestos quicumque fuerint, potenter insurgant et patenter, corpora eorum arestantes, et salvo custodientes, donec aliud inde præcipiamus. Proclamari etiam faciatis per totam ballivam vestram, ut omnes quos cum equis et armis in auxilium nostrum contra rebelles prædictos nuper summoneri fecimus, etc.—ad nos accedere non omittant, sicut pœnas in prioribus litteris nostris eisdem nuper inde directis contentas voluerint evitare. Et ita vos habeatis in præmissis, quod fidelitatem et diligentiam vestram exinde perpetuo commendare debeamus. Teste Rege apud Hereford', vij. die Junii.

Consimiles litteræ diriguntur per singulos Comitatus Angliæ, per R'. Com' Leic'. Justice'. P. de Monte forti, Egid' de Argentenn', et Rogerum de Sancto Johanne.

Patent Roll, 49 Hen. III., m. 21^d.

Rex Simoni de Monte forti, Juniori, Constabulario Castri sui de Porcestria, salutem. Quia ex relatu multorum didicimus quod nonnulli per mare venientes, et terram nostram circa partes Suthampton' et Portesmutæ ingredienti, deprædationes et alias transgressiones enormes faciunt incessanter, ad parcium illarum grave dampnum, et perturbationem nostræ pacis, et elusionem nostræ dignitatis et coronæ, de quo non mediocriter gravati sumus et commoti: nos securitati et tuitioni parcium prædictarum prospicere

volentes, assignavimus vos ad custodiam et conservacionem nostræ pacis in partibus prædictis, et ad prædictos malefactores reprimendos. Et ideo vobis mandamus, firmiter injungentes, quod ad hoc viriliter intendatis, ita quod diligenciam et probitatem vestram merito commendare debeamus. Mandavimus enim ballivis nostris de Suthampton' et Portesmuta, quod ad præmissa facienda et exequenda, quociens opus fuerit, et a vobis seu Ministris vestris super hoc requisiti fuerint, vobis et Ministris vestris cum toto posse suo intendentes sint et auxiliantes, prout securitati parcium illarum et conservacioni nostræ pacis magis videritis convenire. In cujus etc. Teste Rege apud Westmonasterium, ij. die Marcii.

Patent Roll 1 Edw. III. p. 1 membr. 7, dorso (sen. 72, br. Ka. 7).

Rex dilectis et fidelibus suis Antonio de Lucy et Richardo de Denton, salutem. Ex clamosa insinuacione populi regni nostri in parlamento nostro apud Westmonasterium convocato intelleximus quod quamplures vagabundi et alii ingentem multitudinem malefactorum et pacis nostræ perturbatorum in diversis Comitatibus regni nostri ad se attrahentes et congregaciones et conventicula illicita nocte dieque tam infra libertates quam extra facientes vagantur et discurrunt, passus in boscis et aliis locis publicis et privatis observantes, hominibus per partes illas transeuntibus insidiantes et ipsos verberantes, vulnerantes et malo tractantes et quosdam ex illis nequiter interficientes et quosdam membris mutilantes et quosdam de bonis et rebus suis depredantes, ac etiam hominibus in feriis et mercatis et alibi insultum facientes et ipsos verberantes, vulnerantes, imprisonantes et in prisona quousque fines et redempciones diversos in eis fecerint detinentes necnon incendia et alia facinora diversa postquam regimen regni nostri suscepimus frequentius et manifestius quam

prius perpetrantes et indies perpetrare non desistentes in pacis nostræ lesionem et terrorem populi nostri . . . manifestum—Super quo Prelati, Comites, Barones et Communitas regni nostri nobis supplicaverunt ut pro refrenatione et castigacione hujusmodi malefactorum et quiete populi nostri prædicti pacem nostram per totum regnum nostrum firmiter et inviolabiliter faciamus observari. Et quia ad hoc vinculo juramenti nostri sumus astricti et pacem et tranquillitatem populi nostri plurimum affectamus, de fidelitate et circumspeccione vestra plenius confidentes, assignavimus vos ad dictam pacem nostram necnon ad statutum dudum apud Wyntoniam pro conservacione pacis ejusdem editum, in omnibus et singulis articulis in eodem statuto contentis, in Comitatu Cumb. custodiendum, necnon ad inquirendum per sacramentum proborum et legalium hominum de Comitatu prædicto tam infra libertates quam extra, per quos rei veritas melius sciri poterit de felonibus, felonis, transgressoribus et transgressionibus hujusmodi et de eorum receptatoribus et manutentoribus et aliis articula premissa tangentibus plenius veritatem, et ad omnes hujusmodi malefactores, felones, transgressores, receptores et manutentores ac etiam alios quoscunque contra formam statuti prædicti delinquentes, quos per inquisitionem hujusmodi indictari contingerit, de villa in villam de hundredo in hundredum et de proprietate in proprietatem insequendos, arrestandos et capiendos et in prisonis nostris per vicecomitem nostrum Comitatu prædicti custodiri faciendos, donec inde deliberentur secundum legem et consuetudinem regni nostri, sumpto ad hoc si necesse fuerit posse Comitatus prædicti, et ideo vobis mandamus quod ad certos dies et loca quos ad hoc provideritis, præmissa omnia et singula faciatis et expleatis in forma prædicta. Et, ut præmissa efficacius facere valeatis, damus vobis potestatem omnes illos qui pro inquisitionibus hujusmodi faciendis coram vobis venire et Vobis obedire neglexerint vel non curaverint alios quoscunque vobis in præmissis contrariantes seu inobedientes

per gravia amerciamenta et exitus aut alio modo juxta discretionem vestram castigandi et puniendi. Ita quod extractas hujusmodi amerciamenorum et exituum ad scaccariam nostram mittatis. Mandamus etiam vicecomiti nostri Comitatus prædicti quod ad certos dies et loca etc. Apud Westm. VIII. die Marci.

Eodem modo assignantur in Northerithinges com. Eboraci, in Estrithinges ejusdem com., in Westrithinges ejusd. com., in com. Westmoreland, in com. Lancastr, in com. Derby, in com. Nottingham, in Strafford, Salop, Gloucester, Warwick, Leycester, in Kesteven in Holand in com. Lincoln, in Lyndeseye, in eod. com., in com. Norfolk, in com. Suffolk, in com. Cambridge, in com. Huntingdon, in com. Middlesex, in hundredo de Wisbech in com. Cambridge, in com. Northampton et Rotel., in com. Bed., in com. Devon, in com. Buck, in com. Oxon, in com. Derby, in com. Kane, in com. Essex, in Hertford, in Suff., Sussex, Suthampton, in insula Vecta, in com. Wiltes, in com. Dorset, in Somerset, in Devon, in com. Cornub, in Hereford, in Wygorn, in Staff., infra Honorem de Pontefract in com. Ebor, in com. Lancaster, Berks.

Eodem modo assignantur conservatores pacis in comitatibus:—(1) Essex, (2) Sussex, (3) Norfolk et Suffolk (4) Lincoln, (5) Gloucester, (6) Oxon', (7) Somerset, Dorset, Wiltes, Suthampton, Hereford et Berks, (8) Devon, (9) Warwick, (10) Herford, Stafford, Wygorn.—(*Patent Roll*, 1 *Edw. III.*, p. 2, dorso.)

Rotulus Claus. 1 Edw. III., p. 2 m. 22 dorso.

Rex vicecomiti Wiltes salutem. Cum de fidelitate et circumspeditione dilectorem et fidelium nostrorum Thomæ de Berkele et Johannis Mautravers Junioris plenius confidentes assignavimus eisdem Thomam et Johannem principales et capitales Custodes pacis nostræ in Comitatu tuo ad supervidendum quod custodes pacis nostræ prædictæ in eodem

Comitatu per nos nuper assignati in custodia illa facienda et malefactoribus et felonibus castigandis et puniendis bene et diligenter se gerant, necnon ad inquirendum si necesse fuerit tam infra libertates quam extra de felonibus, feloniiis, transgressoribus et transgressionibus et ad hujusmodi felones et transgressores insequendos, arrestandos et capiendos sumpto secum ad hoc posse Comitatus prædicti, prout in literis nostris patentibus eis inde confectis plenius continetur et intellexerimus quod nonnulli malefactores et pacis nostræ perturbatores tam equites quam pedites, se ad invicem confederantes, congregaciones et conventicula illicita in Comitatu prædicto tam infra libertates quam extra, ad mala diversa perpetranda indies facere non desistunt, per quorum maliciam tunc mala plurima et gravia pericula nobis et populo regni nostri de facili evenire, nisi remedium ad hoc sicius (citius more speedily) apponatur, nos malicia et periculis predictis precavere volentes tibi præcipimus firmiter injungentes quod ad hujusmodi confederacionem et maliciam refrenandam et dictos malefactores insequendos et castigandos quociens et quando necesse fuerit et per prædictos Thomam et Johannem vel eorum alterum super hoc fueris præmunitus, levare facias totum posse comitatus prædicti et cum toto posse prædicto præfatis Thomæ et Johanni et eorum alteri pereas et intendas prout tibi scire facietur ex parte nostra. Et ad certos dies et loca quos iidem Thomas et Johannes tibi sciri facerint etc. venire facias coram eis tot et tales etc. de balliva, tua, tam infra libertates quam extra per quos, etc. Apud Eboracum primo die Julij. Per ipsum Regem. Eodem modo mandatum est vic. Oxon, Berks, Southampton, Somerset, Dorset, Gloucester et Hereford.

Patent Roll, 5 Ed. III. Part I. m. 24 dorso.

De pace in diversis comitatibus conservanda.

Rex dilectis et fidelibus suis Willielmo le Botiller de Wemme, Willielmo de Ercalewe et Waltero de Hugforde salutem. Quia ex clamosa insinuacione populi regni nostri

intelleximus quod quamplures vagabundi et alii ingentem multitudinem malefactorem et pacis nostræ perturbatorum in diversis Comitatibus regni nostri ad se attrahentes et congregationes et conventicula illicita nocte dieque tam infra libertates quam extra facientes vagantur et discurrunt . . . . in pacis nostræ lesionem et terrorem populi regni nostri . . . . Nos . . . . pacem nostram ubique per regnum nostrum firmiter et inviolabiliter observari volentes, assignavimus vos et duos vestrum ad dictam pacem nostram necnon ad statutum dudum apud Wynton pro conservatione pacis ejusdem editum in omnibus et singulis articulis in eodem edicto contentis in Com. Salop. tam infra libertates quam extra custodiendum nec non ad inquirendum per sacramentum proborum et legalium hominum de Comitatu prædicto tam infra libertates quam extra per quos rei veritas melius sciri poterit de felonibus, felonis, transgressoribus, transgressionibus, hujusmodi et de eorum scienter receptatoribus et manutentoribus et aliis articulis præmissa tangentibus plenius veritatem et ad omnes hujusmodi malefactores, felones, transgressores, vagabundos, receptatores et manutentores etc. . . . . de villa in villam de hundredo in hundredum de Comitatu in Comitatum et de propria in propriam insequendos, arrestandos et capiendos et in prisonis nostris, per vicecomitem nostrum Comitatus prædicti salvo custodiri faciendos donec inde deliberentur secundum legem et consuetudinem regni nostri sumpto ad hoc si necesse fuerit posse Comitatus prædicti et ideo vobis mandamus, ut ad certos dies et loca quos vos vel duo vestrum ad hoc provideritis præmissa omnia et singula facietis et expleatis in forma prædicta et indictamenta coram vobis vel duobus vestrum de hujusmodi feloniis facta coram Justiciariis nostris ad gaolas nostras in Comitatu prædicto deliberandas assignatis mittatis juxta formam statuti inde provisi ut iidem Justiciarii nostri ad deliberacionem gaolarum illarum de hujusmodi, procedere valeant secundem legem et consuetudinem regni nostri et forma statuti antedicti. Nolumus autem quod illi qui per vos vel duo vestrum capti fuerint vel coram vobis vel

duobus vestrum indictati per vicecomitem aut alios quoscunque per manucaptionem absque mandato nostro speciali nec aliter quam ad communem legem deliberentur, et ut præmissa efficacius facere valeatis damus vobis vel duobus vestrum potestatem omnes illos qui pro inquisitionibus hujusmodi faciendis coram vobis vel duobus vestrum venire vel obedire neglexerint vel non curaverint per gravia amercia-
 menta aut alio modo juxta discretionem vestram castigandi et puniendi . . . . Mandamus enim vicicomi nostro Comitatus prædicti quod ad certos dies et loca quos vos vel duo vestrum ei scire facietis, venire faciat coram vobis vel duobus vestrum tot et tales probos et legales homines de balliva sua tam infra libertates quam extra per quos rei veritas in præmissis melius sciri poterit et inquiri, et quod hujusmodi malefactores, felones, transgressores, vagabundi, receptatores et manutentores quos coram vobis vel duobus vestrum de hujusmodi felonis et transgressionibus indictari et per vos vel duos vestrum arrestari contingerit . . . . in prisona nostra custodiri facietis. Apud Windesore XVI. Februarij.

Patent Roll (Pars Prima) de Anno vi^o. Edwardi III., membr. 9 dorso.

Rex dilectis et fidelibus suis Johanni de Wysham, Willielmo Trecy et Ricardo Henkeslowe, salutem. (Inter alia) Assignavimus vos ad has felonias . . . . audiendum et terminandum. (Et ad) deputandum et assignandum sufficientes et idoneos homines, tam milites, quam alios, in hundredis, wapentachiis, et aliis locis ubi expedienter videritis, tam infra libertates quam extra, ad dictam pacem nostram, necnon statuta prædicta in omnibus et singulis suis articulis prædictis in hundredis wapentachiis et locis prædictis custodiendum et ad hujusmodi malefactores, felones, transgressores, receptatores et manutentores insequendum, arestandum, capiendum et prisonis nostris mancipiandum in forma supradicta . . . . Apud Westmonasterium, die xxiii. Maii.

Patent Roll, 12 Edw. III.

PART 2, MEMBR. 16, IN DORSO.

De Pace conservanda et diversis aliis faciendis.

Rex dilectis et fidelibus suis Ranulpho de Dacre, Petro Tyliole Johanni, de Orretoñ et Clementi de Skeltoñ, salutem. Sciatis, quod cum nos pro arduis et urgentibus negociis nos et statum regni nostri ac aliarum terrarum nostrarum et jurium nostrorum conservationem et defensionem tangentibus ad partes transmarinas Domino annuente in proxim(o) simus profecturi. Ac intelleximus quod quidam de partibus Francia et aliis terris transmarinis se ad invicem confederantes regnum nostrum prædictum in nostri absentia hostiliter ingredi et invadere, et fideles nostros ac populum nostrum ejusdem regni expugnare et dictum regnum nostrum destruere intendunt pro viribus et conantur, quodque homines de regno nostro ad dictos alienigenas si regnum nostrum prædictum sic invaderent et ingrederentur quod absit repellendos et expugnandos minus sufficienter sunt arraiati, quamquam arraiationem de eisdem juxta formam statuti apud Wyntoniam dudum editi pluries ante hæc tempora fieri præceperimus, et insuper ex multiplicata querela communitatis dicti regni intelleximus quod quamplures malefactores et pacis nostræ perturbatores se ad invicem confederantes, congregationes et conventicula illicita nocte dieque tam infra libertates quam extra in diversis Comitatibus regni nostri ante hæc tempora fecerunt, vagabantur et discurrebant, homines in Civitatibus, Burgis ac aliis locis publicis et privatis verberantes, vulnerantes, et quosdam ex eis membris mutilantes, et quosdam de rebus suis deprædantes et quosdam nequiter interficientes quosdamque capientes, et in prisona secum quousque fines et redemptiones cum eis ad voluntatem suam fecerint detinentes, et a quibusdam illorum graves pecuniarum summas per

comminationes et metum mortis extorquentes, et alia dampna innumera in dies perpetrantes, quodque hujusmodi malefactores, jam de novo ex transfretatione nostra audaciam hujusmodi mala faciendi sibi assumentes se ad invicem confederarunt et alligarunt ad consimilia mala et facinora ac pejora, dum nos in partibus transmarinis moram traxerimus ut præmittitur perpetranda. Nos ad præmissa omnia et singula, considerationem habentes, ac malis et periculis quæ ex præmissis evenire poterunt præcavere et pacem nostram ac quietem populi nostri per totum regnum nostrum et maxime in absentia nostra firmiter et inviolabiliter observari volentes, assignavimus vos conjunctim et divisim ad supervidendum, ordinandum, et faciendum quod omnes homines in Comitatu Cumbriæ et quilibet eorum juxta statum et facultates suas ac juxta formam statuti prædicti armis et armaturis competentibus bene et sufficienter sint muniti et parati, et in millenis, centenis et vintenis constituti et arraiati, ac prompti et parati, ad proficiscendum vobiscum contra dictos alienigenas ad ipsos expugnandos et destruendos si ipsi in regnum nostrum ut præmittitur ingredi vel ex aliqua ejus parte vel costera invadere præsumpserunt et ad assistendum et auxiliandum hominibus de partibus maritimis et custodibus earundem partium et litorum maris quociens et prout necesse fuerit et per vos ad requisitionem seu præmunitionem Custodum parcium et litorum prædictorum super hoc fuerint præmuniti, assignavimus etiam vos ad prædictam pacem nostram, necnon ad statutum prædictum et statutum apud Norhampton de communi Consilio regni nostri pro cōservatione pacis ejusdem editi in omnibus et singulis suis articulis in Comitatu prædicto custodiendum et custodiri faciendum et ad omnes et singulos contra formam statutorum eorundem delinquentes castigandos et puniendos prout secundum formam statutorum eorundem fuerit faciendum, et ad deputandum alios loco vestrum ad præmissa facienda quociens necesse fuerit, et ad omnes illos quos congregationes vel conventicula illicita facientes vel armatam potentiam ducentes ad mala perpetranda vel pacem nostram perturban-

dam, vel in præmissis rebelles inveneritis, sive infra libertates sive extra insequendos et capiendos, et in prisonis nostris salvo custodiri faciendos, donec aliud inde præceperimus.

Et pro majori securitate et salvatione prædicti regni nostri et firmiori custodia pacis nostræ volumus et vobis mandamus quod vos et quilibet vestrum ac omnes præfati homines sic armati et per vos arraiati assistentes sitis et intendentes dilectis et fidelibus nostris Henrico de Percy, Roberto de Clifford Rudolpho de Nevill et Antonio de Lucy quos in Comitatu prædicto et quibusdam aliis Comitatibus, per literas nostras patentes assignavimus ad supervidendum quod pax nostra et statuta prædicta in eisdem Comitatibus firmiter et inviolabiliter observentur, et quod homines in dictis Comitatibus armati et arraiati sint in forma prædicta, et ad eosdem homines sic armatos et arraiatos ad partes maritimas vel costeras maris ubi necesse fuerit ducendos vel duci faciendos. Ita quod præfati Henricus Robertus Radulphus et Antonius et vos ac omnes homines comitatuum prædictorum prompti sitis et parati ad proficiscendum contra prædictos alienigenas ad partes maritimas sive costeras maris in subsidium custodum et hominum partium earundem cum vos vel ipsi per dictos Custodes fueritis vel fuerint præmuniti, quociens necesse aut periculum videatur imminere. *Et similiter assignavimus vos et duos vestrum Justiciarios nostros ad inquirendum per sacramentum proborum et legalium hominum de Comitatu prædicto tam infra libertates quam extra, per quos rei veritas melius sciri poterit de quibuscumque felonis et transgressionibus quas in Comitatu prædicto contra pacem nostram exnunc vel de cetero fieri contigerit, et ad easdem felonias et transgressiones sive excessus contra pacem nostram factos tam ad sectam nostram quam aliorum quorumcunque inde coram vobis conqueri et prosequi volencium audiendos et terminandos secundum legem et consuetudinem regni nostri. Et ideo vobis mandamus quod ad certos dies et loca quos vos, tres vel duo vestrum ad hoc provideritis, inquisitiones prædictas faciatis*

et felonias, transgressiones et excessus prædictos audiat et terminetis in forma prædicta, etc. Et similiter omnia et singula præmissa arraiaationem hominum, custodiam vel conservationem pacis nostræ et statutorum prædictorum ac salvationem et defensionem regni nostri contingentia, cum omni diligentia faciatis et expleatis in forma prædicta. Mandavimus enim Vicecomiti nostro Comitatus prædicti quod ad certos dies et loca quos vos tres vel duo vestrum ei scire facietis: venire faciat coram vobis etc. tot etc. per quos rei veritas de feloniiis transgressionibus et excessibus prædictis melius sciri poterit et inquiri, vobisque et cuilibet vestrum in aliis omnibus et singulis præmissis faciendis et explendis pareat et intendat, quociens et prout vos vel aliquis vestrum ei scire facietis ex parte nostra. In eujus etc. Teste Rege apud Walton, vj. die Julii.

Per ipsum Regem et Consilium.

Mus. Br. B. Lansdown Ms. 292.

ANNO 19°. EDW. III°.

De pace in
com. Warr-
wick conser-
vanda.

Rex dilectis et fidelibus suis Thomæ de Bello Campo Comiti Warrwick, Petro de Monteforto, Roberto de Herle, Ricardo de Stonlegh et Johanni de Merynton, salutem. Sciatis, quod assignavimus vos, quatuor, tres et duo vestrum ad pacem nostram necnon ad Statuta apud Wynton et Northampton pro conservacione pacis ejusdem edita in omnibus et singulis suis articulis in Comitatu Warr custodiendum et custodiri faciendum et ad omnes illos quos contra formam Statutorum prædictorum delinquentes inveneritis castigandum et puniendum prout secundum formam Statutorum eorundem fuerit faciendum. Et ad inquirendum per sacramentum proborum et legalium hominum de Com. prædicto tam infra libertates quam extra per quos rei veritas melius sciri poterit qui vagabundi et alii congregatis sibi

ingenti multitudine Malefactorum et pacis nostræ perturbatorum allegaciones, confæderaciones seu Conventicula illicita tam infra libertates quam extra in Com. prædicto facientes vagantur et discurrunt passus in boscis et aliis locis publicis et privatis observantes et hominibus per partes illas transeuntibus insidiantes et quosdam de bonis et rebus suis deprædantes et ad ferias, Mercata et alia loca vi armata accedentes, homines verberantes vulnereantes et male tractantes et quosdam membris mutulantes et quosdam nequitur interficientes et quosdam capientes et penes sibi quousque fines et redempciones cum eis ad voluntatem suam fecerunt detinentes et alias felonias diversas in Comitatu prædicto perpetrantes. Et qui dictos malefactores postmodum scienter receptorunt seu manutenuerunt seu ipsis assensum Consensum, vim aut auxilium ad hoc præbuerunt, et qualiter, et quomodo et de omnibus illis articulis et Circumstantiis præmissa tangentibus plenius veritatem. Et ad omnes illos quos inde indictari contigerit insequendos, arrestandos, et capiendos, et in prisonem nostris salvo custodiri faciendos donec aliud inde præciperimus. Et ideo vobis mandamus quod ad certos, &c., quos, &c., ad hoc provideritis præmissa, omnia et singula faciatis et expleatis in forma prædicta. Et de nominibus illorum si qui a Comitatu prædicto difugerint per vos justiciari non valentes ac de nominibus illorum si quos occasione præmissa per vos capi contigerit nobis in Cancellaria nostra de die in diem sub sigillis vestris vel alicujus vestrum reddatis certiores. Mandavimus enim Vicecomiti nostro Comitatus prædicti quod ad certos, &c., quos, &c., ei scire facietis, venire faciat coram vobis, &c., tot, &c., de Balliva sua tam infra Libertates quam extra per quos, &c., et inquiri vobisque quatuor, &c., in præmissis omnibus & singulis faciendis pareat et intendat quoties vos vel aliquis vestrum ei scire facietis ex parte nostra. In cujus, &c. Teste Rege apud Westmonasterium decimo tertio die Februarij per Consilium.

Rex dilectis et fidelibus suis Will'o de Erkalwe, Roberto Corbett de Haddeleye et Johanni de Clone, salutem. Sciatis

De associatione
ad pacem in
Com. Salop
conservanda.

quod cum assignavissimus dilectos et fideles nostros Ricardum Comitem Arundell, Johannem de Reyburn, Robertum Corbett de Morton et Robertum de Harleze, tres et duo eorum ad pacem nostram necnon ad Statuta apud Wynton. et Northampton. pro conservacione pacis ejusdem edita in omnibus et singulis suis articulis in Com. Salop custodiendos et custodiri faciendos, &c., ut supra usq. ibi donec aliud inde præceperimus. Et hinc sic associavimus vos duos vel unum vestrum præfatis Comiti Johanni, Roberto et Roberto, tribus vel duobus eorum ad præmissa omnia et singula una cum eis tribus vel duobus eorum facienda et explenda. Ita tamen quod si ad certos dies et Loca quos ijdem Comes, Johannes, Robertus et Robertus, tres vel duo eorum ad hoc providerint vos duos vel unum vestrum adesse contigerit tunc vos duos vel unum vestrum ad hoc in socios vel in socium admittant. Aliquin iidem Comes, Johannes, Robertus et Robertus, tres vel duo eorum non expectata præsentia vestra, duorum vel unius vestrum ad præmissa omnia et singula facienda et explenda procedant. Et ideo vobis mandamus quod ad præmissa omnia et singula una cum præfatis Comite Johanne Roberto et Roberto tribus vel duobus eorum facienda et explenda intendatis in forma prædicta. Mandavimus enim eisdem Comiti, Johanni Roberto et Roberto quod ipsi tres vel duo eorum vos duos vel unum vestrum ad hoc in socios vel in socium admittant sicut prædictum est. In eujus, &c. Teste Rege apud Westmonasterium vicesimo octavo die Februarij. Per Consilium.

De eadem in
Com. Berks.

Rex dilectis et fidelibus suis Radulpho de Grey et Johanni de Burton Salutem Sciatis quod cum assignavimus dilectos et fideles nostros Ricardum de Penle, ffuleonem ffitz-Waryn, Gilbertum de Ellesfeld, et Johannem Bishopp tres et duos eorum ad pacem nostram necnon ad Statuta apud Wintoniam et Northampton. pro Conservacione pacis ejusdem edita in omnibus et singulis suis articulis in Com. Berks. custodiendos et custodiri faciendos, &c., ut supra usq. ibi, donec aliud inde præcipiamus et tunc sic associavimus vos et alterum vestrum præfatis Ricardo, ffuleoni, Gilberto et Johanni tribus

et duobus eorum ad præmissa omnia et singula facienda et explenda. Ita tamen, &c., ut supra mutatis mutandis. In cujus, &c. Teste Rege apud Westmonasterium decimo sexto die februaryi. Per Consilium.

Rex dilectis et fidelibus suis Thomæ Seymour et Roberto Russell, salutem. Sciatis quod nuper assignaverimus dilectos et fideles nostros Rogerum Bavent, Robertum de Hungerford, Robertum Selyman et Johannem Mandut, tres et duo eorum ad pacem nostram necnon ad Statuta apud Winton. et Northampton. pro Conservacione pacis ejusdem edita in omnibus et singulis suis articulis in Com. Wiltes custodiendos et custodiri faciendos, &c^a. ut supra, usq. ibi donec aliud inde præciperiamus et tunc sic, quibusdam certis de Causis loco prædictorum Rogeri et Roberti de Hungerforde, assignavimus vos et alterum vestrum ad præmissa omnia et singula una cum præfatis Roberto Selyman et Johanne et eorum altero facienda et explenda. Et ideo vobis mandamus quod præmissis omnibus et singulis faciatis et explendis una cum præfatis Roberto Selyman et Johanne et eorum altero intendatis in forma prædicta. Mandavimus enim præfatis Roberto Selyman et Johanni quod ipsi vel eorum alter vos vel alterum vestrum ad hoc in Socios vel in socium admittant vel admittat sicut prædictum est. In cujus, &c^a. Teste ut supra. Per Consilium.

De eodem in
Com. Wiltes.

Et postmodum vicesimo tertio die februaryi prox. sequen. Henr. Sturmy Assoc. p^rfatis Roberto Selyman, Johi. Mandut, Thomæ Seymour et Roberto Russell tribus et duobus eorum ad præmissa omnia et singula in dicto Com. Wiltes facienda et explenda in forma prædicta. Ita tamen, &c^a. alioquin, &c^a. per Consilium.

Rex dilectis et fidelibus suis Robto. de Stangrave, Simoni de Codynton, Johanni de Hayton, et Simoni de Mussenden salutem. Sciatis quod assignavimus vos, tres et duo vestrum ad pacem nostram, necnon ad Statuta apud Wynton. &c^a. ut supra, Usq. Ibi, in omnibus et singulis suis articulis et tunc sic in Com. Surr. custodiendos et custodiri faciendos. Et omnes illos, &c^a. ut supra usq. ibi, donec aliud inde præ-

In Com. Surr.

ceperimus, Et tunc sic, Et ideo vobis mandamus quod ad certos dies et loca quos vos, tres vel duo vestrum ad hoc provideritis, præmissa omnia et singula faciatis et expleatis in forma prædicta. Et de nominibus illorum si qui in Com. prædicto ea occasione diffugerint per vos Justiciari non valentes nos in Cancellaria nostra sub sigillis vestris vel alicujus vestrum reddatis certiores. Mandavimus enim Vicecomiti nostri Com. prædicti quod ad certos dies et loca, quos vos tres, &c^a. ei scire facietis, venire facietis, &c^a. tot, &c^a. per quos, &c^a. et inquiri; vobisque tribus et duobus vestrum in præmissis omnibus et singulis faciendis et explendis pareat et intendat, quotiens vos, tres vel duo vestrum super hoc ei scire facietis ex parte nostra. In ejus, &c. Teste Rege apud Westm. primo die Aprilis. Per Consilium.

In partibus
de Lindsey in
Com. Lincoln.

Rex dilectis et fidelibus suis Phillippo de Nevill Chivaler, Adæ de Everingham de Rokkele Chivaler, Johi. de Bajocis Chivaler, Rico. de Nevill de Scotton, et Johanni de Hundon salutem. Sciatis quod assignavimus vos quatuor, tres et duos vestrum ad pacem nostram, &c. ut supra usq. ibi in omnibus et singulis suis Articulis: Et tunc sic in partibus de Lindsey in Com. Lincolnia custodiend., &c^a. ut supra usque ibi, et quosdam Membris mutulantes, et tunc sic et quosdam capientes, &c^a. ut supra usq. ibi detinentes et tunc sic, Et alias felonias diversas in partibus prædictis perpetrantes et qui dictos Malefactores receptaverunt, &c^a. ut supra usque ibi in forma prædicta, Et tunc sic, Et de nominibus illorum si qui a partibus prædictis diffugerint, per vos justiciari non valentes. Ac de nominibus eorum si quos præmissa occasione capi contigerit nos in Cancellaria nostra de die in diem sub sigillis vestris vel alicujus vestrum reddatis certiores. Mandavimus, &c^a. ut supra mutatis mutandis. Teste Rege apud Westm. primo die Julij. Per Consilium.

In partibus
de Kesteven et
Holandrie in
Com. Lincolnia

Eodem modo assignantur Thomas de Multon Chivaler, Johes. de Barksworth Chivaler. Sagerus de Rocheforde Chivaler, Ranulphus de Parys, et Walterus de Somereby, quatuor tres et duo eorum in partibus de Kesteven et

Holandiae in Com. Lincoln. Teste ut supra. Per Consilium.

Patent Roll, 33 Edw. III., Pars I. membr. 27 dorso.

Rex dilectis et fidelibus suis Johanni de Sudbury, Johanni de Neuport et Thomæ Tyrel salutem. Sciatis quod assignavimus vos et duos vestrum Justiciarios nostros ad ordinationes et statuta de operariis, artificibus et servientibus ac de ponderibus et mensuris in diversis consiliis et parlamentis apud Westm. nuper tentis pro communi utilitate regni nostri Angliæ facta in omnibus et singulis suis articulis in Com. Essex. infra libertates et extra custodiendos et custodiri faciendos et ad inquirendos de vicecomitibus, Senescallis, Ballivis, Ministris et aliis quibuscunque qui colore ordinationum et statutorum prædictorum hujusmodi operarios artifices et servientes ceperunt et eos per fines et redempciones ad usus suos proprios applicandas auctoritate sua propria condicionibus in dictis ordinationibus et statutis contentis non observatis, deliberarunt, et ad omnia et singula quæ contra formam statutorum et ordinationum prædictorum in comitatu prædicto infra libertates et extra fuerunt attemptata tam ad sectam nostram quam aliorum quorumcunque coram vobis persequi vel conqueri volentium, audiendos et terminandos juxta vim et effectum ordinationum et statutorum prædictorum. Assignavimus etiam vos et duos vestrum Justiciarios nostros ad omnia indictamenta et processus hujusmodi operarios artifices et servientes tangencia coram Justiciariis nostris in eodem Comitatu ultimo assignatis in hac parte facta et nondum terminata audiendos et debito fine terminandos necnon ad inquirendos per sacramentum proborum et legalium hominum de comitatu prædicto infra libertates et extra per quos, &c., de nominibus omnium et singulorum qui in abusu mensurarum et ponderum contra formam

De inquirendo
de operariis.

statutorum inde editorum deliquerunt et dictos delinquentes castigandos et puniendos juxta formam statutorum eorundem et ad omnia et singula quæ contra formam dictorum statutorum de præmissis attemptata fuerint in eodem Com. similiter audiendos et terminandos. Et ideo vobis mandamus quod circa præmissa omnia et singula ad certos, &c., quos, &c. . . . Mandamus enim vicecomiti nostro Com., &c. Apud. Westm., VI. die Marcii.

Hugo C. Hasteleyn	}	in Com. Buks.
Thomas Fresel		
Johanis Elos de Thame		
Thomas de la Launde	}	in partibus Holand.
Ranulphus Bolle		
Robertus de Toft		
Joh. de la Hale Chivaler	}	in Com. Dors.
Joh. Munden		
Johanes Channion Chivaler		
Johannes de Rey Vill de Tok Wyth	}	in Westrith- ings, in Com. Ebor.
Rogerus de Lilborn		
Thomas de Langeleye		
John Elys de Thame	}	in Com. Oxon.
Johannes de Croxford		
Rodolphus de Grey		
Thomas de Pentelowe	}	in Derb.
Henry de Kerseye		
Rogerus de Louthe		
Willielmus de Hattone	}	in Com. Here- ford
Johanis de Whitewelle		
Johanis de Laysyngcrofte		
Johanis de Fulthorpe	}	in Northerith- ing in Com. Ebor.
Ricardus de Richemunde		

Rotulus Clausus, 36 Edw. III., membr. 36 dorso.

Rex vicecomitibus London, salutem. Quia per excessivis lucris et donis quæ Cementarii, latomi, artifices et alii operarii a Religiosis, laicis in diversis partibus regni nostri pro salariis et Stipendiis suis sapiunt contra formam statuti inde editi, omnes fere Cementarii, latomi et artifices pro operacionibus nostris in Castris nostris de Wyndesoræ, Haddelleyæ et Shepeyæ ac maneriis et aliis locis nostris conducti et retenti ab eisdem operationibus clandestine recesserunt et cum religiosis ac aliis dominis clericis et laicis morantur et retinentur in nostrum grave dampnum et operacionum nostrarum retardacionem manifestam, unde intimius commovemur. Nos volentes indemnitati nostræ prospicere in hâc parte vobis præcepimus firmiter iniungentes quod statim visis presentibus in Civitate nostra London. et suburbis eiusdem in locis ubi expedire videritis publice proclamari et ex parte nostra firmiter inhiberi faciatis, ne quis Religiosus vel alius dominus clericus vel laicus sub forisfactura omnium quæ nobis forisfacere poterit Cementarios vel latomes ad ponendos vel scindendos lapides pro servitiis suis conducant vel retineant sine mandato nostro speciali et per sacramentum proborum et legalium hominum de balliva vestra, per quos rei veritas melius sciri poterit, diligenter inquiretis, qui Cementarii latomi, artifices et operarii ab operacionibus nostris ab aliquibus locis sunt recessi et eos ubicunque inveneri contingerit infra ballivam vestram infra libertates vel extra capiatibus et in prisona nostra de Neugate salvo custodiri faciatis quousque de punicione eorundem aliter duxerimus ordinanda et de nominibus eorum quos sic capi feceritis nos in Cancellaria nostra sub sigillis vestris de tempore in tempus reddatis distincte et aperte certiores et hoc sub forisfactura prædicta nullatenus omittatis. Teste Rege apud Westmonasterium, XII. die Marcii. Per ipsum Regem.

Consimilia Brevia diriguntur Vicecomitibus subscriptis sub eadem data, videlicet:—

Vic. Kanc.	Vic. Surriæ et Sussexiæ.
Vic. Essex. et Hertford.	Vic. Bedford et Buks.
Vic. Northampton.	Vic. Wiltes.
Vic. Somerset. et Dorset.	Vic. Somers. et Dors.
Vic. Leycester. et Warrwick.	Vic. Devon.
Vic. Gloucester.	Vic. Leyc. et Warr.
Vic. Lincoln.	Vic. Wygorn.
Vic. Cantebriq. et Huntyngdon.	Vic. Glouc.
Vic. Norff. et Suffolk.	Vic. Stafford.
Vic. Suthton.	Vic. Roteland.

Patent Roll, 42 Edw. III., p. 2, membr. 29 dorso.

De Custodibus pacis.

Rex dilectis et fidelibus suis Johanni de Cobham, Thomæ de Ladelowe, Radolpho Spigarnelle, Roberto Bilknap, Johanni Colepepir, Willielmo Haldene et Roberto Vinter, salutem. Sciatis quod assignavimus vos conjunctim et divisim ad pacem nostram nec non ad statuta apud Wynton, Northampton et Westm. pro conservacione pacis ejusdem edita in omnibus et singulis suis articulis in comitatu Kancie tam infra libertates quam extra custodienda et custodiri facienda et ad omnes illos quos contra formam statutorum prædictorum delinquentes inveneritis castigandos et puniendos prout secundum forma statutorum eorundem fuerit faciendum et ad omnes illos qui aliquibus de populo nostro de corporibus suis vel de incendio domorum suarum minas fecerint ad sufficientem securitatem de pace et bono gesto suo erga nos populum et nostrum inveniendam coram vobis venire et hujusmodi si securitatem invenire recusaverint, tunc eos in pri-

sonis nostris quousque hujusmodi securitatem invenerint salvo custodiri faciendos. Assignavimus etiam vos sex, quinque, quatuor, tres et duos vestrum Justiciarios nostros ad inquirendos per sacramentum proborum et legalium hominum de Comitatu prædicto tam infra libertates quam extra per quos rei veritas melius sciri poterit de quibuscunque feloniiis, transgressionibus, forstallariis et regratariis in Comitatu prædicto per quoscunque et qualitereunque factis et quas ibidem exnunc fieri continget et de hostellariis et aliis qui in abusu mensurarum, ponderum et in venditione victualium ac etiam de quibuscunque operariis artificibus et servitoribus et aliis qui contra formam ordinacionum et statutorum pro communi utilitate regni nostri de hujusmodi operariis artificibus servitoribus hostellariis et aliis inde factorum delinquerint vel attemptaverint in Comitatu prædicto vel ex nunc delinquere vel attemptare presumpserint et ad processus versus omnes quos de feloniiis huiusmodi contigerit indictari quousque capiantur, reddantur vel utlagentur faciendos et ad transgressiones et forestallarias prædictas ad sectam nostram tantum ac regrattarias prædictas et omnia alia quæ per hujusmodi hostellarios et alios in abusu mensurarum et ponderum ac in vendicione victualium et ad omnia alia quæ per hujusmodi operarios, artifices et servitores contra formam ordinacionum et statutorum prædictorum seu enervacionem eorundem in aliquo præsumpta vel attemptata fuerint tam ad sectam nostram quam aliorum quoruncunque coram vobis pro nobis vel pro se ipsis conquiri vel persequi volentium audienda et terminanda et ad eosdem operarios artifices et servitores per fines, redemptiones et amerciamenta et alio modo pro delictis suis prout ante ordinacionem de punicione corporali hujusmodi operariis artificibus et servitoribus pro delictis suis exhibendis factam fieri consuevit castigandum et puniendum secundum leges et consuetudines regni nostri et formam ordinacionum et statutorum prædictorum. Assignavimus etiam vos sex, quinque, quatuor, tres et duos vestrum quorum alterum vestrum vos præfati Thomem et Robertem Bilknappe unum esse volumus

Justiciarios nostros ad felonias prædictas audiendas et terminandas et ad omnia processus et indictamenta felonias transgressionis forestallarias regrattarias et alia prædicta tangencia coram vobis præfato Radulphe et sociis vestris nuper custodibus pacis nostræ et Justiciariis nostris ad diversa transgressionis et malefacta in comitatu prædicto audienda et terminanda assignatos quæ nondum terminata existunt inspiciendum et debito fine terminandum secundum legem et consuetudinem prædictam ac formam ordinacionem et statutorum supradictorum. Et ideo vobis mandamus quod prædicta custodia pacis et statutorum nostrorum prædictorum diligenter intendatis et ad certos dies et loca quos vos sex quinque quatuor tres vel duo vestrum ad hac provideritis inquisitiones supra præmissis factæ et transgressionis, forestallarias et regrattarias prædictas ac omnia quæ per hujusmodi hostellarios et alios in abusu mensurarum et ponderum ac vendicione victualium et etiam ea quæ per dictos operarios, artifices et servitores contra formam ordinacionum et statutorum prædictorum præsumpta vel attemptata fuerunt audiatis et terminetis et eosdem operarios artifices et servitores per fines, redemptiones et amerciamenta et alio modo castigetis et puniatis et vos sex, quinque, quatuor, tres vel duo vestrum quorum alterum vestrum vos præfati Thoma et Roberte Bilknappe unum esse volumus felonias prædictas audiatis et terminetis in forma prædicta, etc. Mandavimus enim vicecomiti nostro Comitatus prædicti quod ad certos etc. quos vos sex, quinque, quatuor, tres vel duo vestrum ei scire faciatis venire faceret coram vobis sex, quinque, quatuor, tribus vel duobus vestrum tot etc. tam infra libertates quam extra per quos etc. et inquiri . . . . Teste Rege Apud Westmonasterium X. die Julii.

Eodem modo assignantur subscripti custodes pacis in Comitibus subscriptis et ad felonias audiendas et terminandas et omnia processus et indictamenta coram nuper Custodibus pacis in eisdem Comitibus facta et nondum terminata inspicienda et debito fine terminanda in forma prædicta sub eadem data, videlicet,

Thomas de Lodelowe,
Robertus Bilknapp,
Gregorius Fanelore,
Willelmus Swanland,
Johannes Wroth, junior.

In Comitatu Middlesex̄ quorum alter prædictorum Thomæ et Roberti sit unus ad felonias audiendas et terminandas et ad processus et indictamenta coram ^{Midd'} præfato Willelmo et sociis suis nuper Custodibus pacis in Comitatu prædicto facta inspicienda, &c.

Ricardus Comes Arundell',
Thomas de Lodelowe,
Simon de Codynton,
Robertus Bilknapp,
Nicholaus Carren,
Johannes Colepepir,
Willelmus Tank,
Radulphus Thurbarn,
Willelmus de Neudegate,
Johannes de Freston.

In Comitatu Surriæ quorum alter prædictorum Thomæ et Roberti sit unus ad felonias, &c., et ad ^{Surr'} processus coram præfato Willelmo de Neudegate, &c.

Ricardus Comes Arundell',
Michael de Ponynges,
Thomas de Lodelowe,
Andreas Peverel,
Edwardus de Sancto
Johanne,
Robertus Bilknapp,
Willelmus Merlot.

In Comitatu Sussex' quorum alter prædictorum Thomæ et Roberti ^{Sussex'} sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Edwardo, &c.

Johannes de Monte
Acuto,
Johannes del Isle de
Insula Vecta,
Thomas West,
Willelmus de Wyching-
ham,
Edmundus de Chelreye,
Walterus de Haywode,
Thomas de Hungerford,
Willelmus de Hoghton.

In Comitatu Southamptoniæ quorum alter prædictorum Willelmi de Wychingham et Edmundi sit unus ad felonias, ^{Suth'} &c., et ad processus, &c., coram præfato Waltero, &c.

Wiltcs'.	Willelmus de Wichyng- ham, Robertus de la Mare, Edmundus de Chelreye, Henricus Sturmy, Thomas de Hungerford, Michael Skyll yng, Thomas Drewe, Willelmus de Werston.	In Comitatu Wiltcs, quorum alter prædictorum Willelmi de Wich- yng ham et Edmundi sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Henrico, &c.
Somers'.	Guido de Bryan, Johannes de Clyvedon. Willelmus de Wichyng- ham, Matheus de Clyvedon, Edmundus de Chelreye, Walterus de Clopton.	In Comitatu Somerset' quorum alter prædictorum Willelmi et Edmundi sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Guidone, &c.
Dors'.	Willelmus de Monte Acuto, Comes Sarum, Willelmus de Wichyng- ham, Johannes de la Hale, Edmundus de Chelreye, Johannes Brunyng, Walterus Perle.	In Comitatu Dorset' quorum alter prædictorum Willelmi de Wich- yng ham et Edmundi de Chel- reye sit unus ad felonias et ad processus, &c., coram præfato Comite, &c.
Devon'.	Hugo de Courteneye, Comes Devonæ. Johannes de Monte Acuto, Willelmus de Wichyng- ham, Edmundus de Chelreye, Willelmus Luscote, Nicholaus Whityng.	In Comitatu Devonæ quorum alter prædictorum Willelmi de Wichyng ham et Edmundi sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Comite, &c.

Adam de Everyngham
de Laxton,
Thomas de Ingelby,
Johannes de Cavendysssh,
Johannes Power,
Willelmus de Wake-
brigge,
Simon de Leek,
Johannes Frere.

In Comitatu Notyngham' quorum
alter prædictorum Thomæ et
Johannis de Cavendissh sit
unus ad felonias, &c., et ad
processus, &c., coram præfato
Willelmo, &c. ^{Notyngtr.}

Gilbertus Talbot,
Johannes Moubray,
Walterus Deveros,
Willelmus de Wake-
brigge,
Robertus Palet,
Johannes Sloughter.

In Comitatu Gloucestris quorum
alter prædictorum Johannis et
Willelmi sit unus ad felonias, Glouc'.
&c., et ad processus, &c., coram
præfato Gilberto, &c.

Nicholaus de Audeley,
Gilbertus Talbot,
Johannes Moubray,
Willelmus de Wake-
brigge,
Johannes Gour,
Hugo de Monyngton,
Johannes de Oldecastel.

In Comitatu Herefordiæ quorum
alter prædictorum Johannis
Moubray et Willelmi sit unus ^{Hereford'}
ad felonias, &c., et ad processus,
etc., coram præfato Gilberto, &c.

Nicholaus Burnel,
Rogerus Lestraunge,
Johannes Moubray,
Johannes Trussel,
Willelmus de Wake-
brigge,
Willelmus Banastre de
Hadenhale,
David de Hanemere.

In Comitatu Salopiæ quorum
alter prædictorum Johannis
Moubray et Willelmi de Wake-
brigge sit unus ad felonias, &c., ^{Salop'}
et ad processus, &c., coram
præfato Nicholao, &c.

Wygonn'.
 Thomas de Bello Campo,
 Comes Warr',
 Johannes Beauchamp,
 Johannes Moubray,
 Willelmus de Wake-
 brigge,
 Johannes Rous,
 Ricardus Estham,
 Henricus de Bruyn,
 Johannes de Lokyngton.

In Comitatu Wygorniaë quorum
 alter prædictorum Johannis
 Moubray et Willelmi sit unus
 ad felonias, &c., et ad processus
 coram præfato Johanne Beau-
 champ, &c.

Staff'.
 Radulphus, Comes Staff',
 Radulphus Basset de
 Drayton,
 Ricardus de Stafford,
 Johannes Moubray,
 Nicholaus de Beek,
 Willelmus de Wake-
 brigge,
 Johannes de Swynnerton
 de Hilton,
 Johannes de Middelton,
 Johannes de Allerwas.

In Comitatu Staffordiaë quorum
 alter prædictorum Johannis
 Moubray et Willelmi sit unus
 ad felonias, &c., et ad processus,
 &c., coram præfato Nicholao,
 &c.

Bed'.
 Reginaldus de Grey de
 Ruthyn,
 Gerardus de Braybrok,
 Willelmus de Burton,
 Rogerus de Trumpynton,
 Rogerus de Meres,
 Johannes de Fencotes,
 Johannes de Middelton,
 Nicholaus de Westerdale,
 Ricardus de Craunfeld.

In Comitatu Bedfordiaë quorum
 alter prædictorum Rogeri de
 Meres et Johannis de Fencotes
 sit unus ad felonias, &c., et ad
 processus, &c., coram præfato
 Johanne de Middelton, &c.

Thomas de Reyns,
 Rogerus de Puttenham,
 Rogerus de Meres,
 Johannes de Fencotes,
 Johannes de Ardern.

In Comitatu Buckinghamiæ quorum alter prædictorum Rogeri de Meres et Johannis de Fencotes sit unus ad felonias, &c., & ad processus, &c., coram præfato Thoma, &c. ^{Buk'.}

Humfridus de Bohun,
 Comes Hereford' et
 Essex',
 Rogerus de Meres,
 Johannes de Fencotes,
 Nicholaus de Stynece,
 Edwardus Lovetoft,
 Johannes de Asshe,
 Robertus Waryn.

In Comitatu Huntingdoniæ quorum alter prædictorum Rogeri et Johannis de Fencotes sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Johanne de Asshe, &c. ^{Hunt'.}

Humfridus de Bohun,
 Comes Hereford,
 Thomas de Ingelby,
 Johannes Boyvill,
 Johannes de Cavendissh,
 Willelmus Beaufo,
 Johannes de Wyttebury.

In Comitatu Rotelandiæ quorum alter prædictorum Thomæ et Johannis de Cavendissh sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Willelmo, &c. ^{Rotel'.}

Thomas de Ingelby,
 Theobaldus Trussel,
 Willelmus de Ovynton,
 Johannes de Cavendissh,
 Simon Warde,
 Johannes Harwedon.

In Comitatu Norhamtoniæ quorum alter prædictorum Thomæ et Johannis de Cavendissh sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Theobaldo, &c. ^{Norht.}

- Leyc'. Johannes Dux Lancastriæ,
Willelmus de Ferrariis,
Thomas de Ingelby,
Rogerus de Belers,
Radulphus Basset de
Sapecote,
Johannes de Cavendissh,
Simon Pakeman,
Ricardus de Leycestria,
Ricardus de Gaddesby,
Laurentius Hauberk de
Claxton.
- In Comitatu Leycestriæ quorum alter prædictorum Thomæ et Johannes Cavendissh sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Simone, &c.
- Warr'. Thomas de Bello Campo,
Comes Warr',
Johannes Beauchamp,
Johannes de Clynton,
Thomas de Ingelby,
Johannes de Cavendysssh,
Simon Pakeman,
Philippus Purfey,
Johannes de Honyngton.
- In Comitatu Warr' quorum alter prædictorum Thomæ de Ingelby et Johannis de Cavendissh sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Johanne de Beauchamp, &c.
- Derb'. Johannes Dux Lancastriæ,
Johannes de Grey de
Codenore,
Thomas de Ingelby,
Willelmus de Grey de
Sandyacre,
Johannes de Cavendissh,
Johannes Cokayn.
- In Comitatu Derbiæ quorum alter prædictorum Thomæ et Johannis de Cavendissh sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Johanne Cokeyn.

Johannes Dux Lancas-
triæ,
Gilbertus de Umframvill,
Comes de Anegos,
Thomas de Ingelby,
Willelmus Marmyon,
Andreas Luterell,
Johannes Cavendyss,
Johannes de Repyng-
hale,
Ricardus de Salteby.

In partibus de Kesteven' [in]
Comitatu Lincolnæ quorum
alter prædictorum Thomæ et
Johannis de Cavendiss sit ^{Kesteven'}
unus ad felonias, &c., et ad
processus, &c., coram præfato
Johanne de Repynghale, &c.

Johannes Dux Lancas-
triæ,
Thomas de Ingelby,
Johannes Dymmok,
Willelmus de Belesby,
Johannes de Caven-
dissh,
Johannes Hagh,
Thomas de Wythorn-
wyk

In partibus de Lindeseye in Comi-
tatu Lincolnæ quorum alter
prædictorum Thomæ de Ingelby
et Johannis de Cavendiss sit ^{Lindeseye}
unus ad felonias, &c., et ad
processus, &c., coram præfato
Johanne Hagh, &c.

Johannes Dux Lancas-
triæ,
Willelmus de Huntyng-
feld,
Thomas de Ingelby,
Rogerus de Meres,
Johannes de Cavendiss,
Johannes Hode de
Flete,
Henricus Asty,
Willelmus de Spayne.

In partibus de Holand' in Comi-
tatu Lincolnæ quorum aliquis
prædictorum Thomæ Rogeri et
Johannis de Cavendiss sit unus ^{Holand'}
ad felonias, &c., et ad processus,
&c., coram præfato Henrico, &c.

Estrithing'.	}	Johannes Dux Lancas- triæ, Thomas de Roos de Hamelake, Henricus de Percy, Willelmus de Aton, Johannes Moubray, Willelmus de Fyncheden, Thomas de Metham, Rogerus de Fulthorp, Thomas de Sutton, Thomas de Wythornwyk, Johannes de Lesyngcroft.	} In Estrithingo in Comitatu Ebor' quorum aliquis prædictorum Johannis Moubray Willelmi de Fyncheden et Rogeri sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Willelmo de Aton', &c.
--------------	---	--	--

Northrithing'.	}	Johannes Dux Lancas- triæ, Henricus de Percy, Ricardus le Scrop, Thomas de Ingelby, Willelmus de Fyncheden, Ricardus de Richemund, Rogerus de Fulthorp, Henricus de Bellerby, Ricardus Bernard.	} In Northrithingo in Comitatu Ebor' quorum aliquis prædic- torum Thomæ Willelmi et Rogeri sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Ricardo de Richemund, &c.
----------------	---	--	---

Westrithing'.	}	Johannes Dux Lancas- triæ, Henricus de Percy, Rogerus de Clyfford, Robertus de Swilyngton, Willelmus de Fyncheden, Rogerus de Fulthorp, Willelmus Fairfax, Willelmus de Mirfeld, Willelmus de Meryngton.	} In Westrithingo in Comitatu Ebor' quorum alter prædic- torum Willelmi de Fyncheden et Rogeri de Fulthorp sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Roberto, &c.
---------------	---	---	--

<p>Henricus de Percy, Willelmus de Fyncheden, Alanus de Heton, Rogerus de Widryngton, Rogerus de Fulthorp, Willelmus de Hoppes- cotes.</p>	}	<p>In Comitatu Northumbriæ quo- rum alter prædictorum Wil- lelmi de Fyncheden et Rogeri de Fulthorp sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram nuper Custodibus pacis, &c.</p>	Northumbr'.
--	---	---	-------------

<p>Rogerus de Clifford', Willelmus de Fyncheden, Willelmus Lengleys, Rogerus de Fulthorp, Adam de Blencowe, Robertus de Ormesheved.</p>	}	<p>In Comitatu Cumbriæ quorum alter prædictorum Willelmi de Fyncheden et Rogeri de Ful- thorp sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Adam, &c.</p>	Cumbr'.
--	---	---	---------

<p>Rogerus de Clifford, Willelmus de Fyncheden, Thomas de Stirkeland, Rogerus de Fulthorp, Thomas de Sandford, Adam de Blencowe.</p>	}	<p>In Comitatu Westmerlandiæ quo- rum alter prædictorum Wil- lelmi et Rogeri de Fulthorp sit unus ad felonias, &c., & ad processus, &c., coram præfato Adam, &c.</p>	Westmerl'.
---	---	---	------------

<p>Ricardus Comes Arun- dell', Michael de Ponynges, Thomas de Lodelowe, Andreas Peverel, Edwardus de Seint Johan, Johannes Waleys, Robertus Bilknap, Rogerus de Asshebourne- hamme, Willelmus Merlot.</p>	}	<p>In Comitatu Sussex' quorum alter prædictorum Thomæ et Roberti sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram præfato Edwardo, &c.</p>
---	---	--

Coventr.

Thomas de Ingelby,
 Johannes de Cavendyssh,
 Willelmus de Catesby,
 Ricardus de Stoke,
 Nicholaus Michel,
 Ricardus de Sheldon.

In villa Edwardi Principis Aquitaniae et Walliae de Coventre quorum alter praedictorum Thomae et Johannis sit unus ad felonias, &c., et ad processus, &c., coram praefato Willelmo, &c.

Kancr.

Et postmodum duodecimo die Julij proximo sequente Radulphus Spigurnel Johannes de Cobeham Thomas de Lodelowe Robertus Belknapp Johannes Colepepir Willelmus Halden et Rogerus Dygge quorum alter praedictorum Thomae et Roberti sit unus assignantur ad praemissa omnia et singula in Comitatu Kanciae facienda et explenda.

Willelmus de Fyncheden,
 Rogerus de Fulthorp,
 Willelmus de Acton,
 Johannes de Emeldon,
 Johannes de Byker,
 Johannes de Preston,
 Johannes Howel.

In villa Regis Novi Castri super Tynam quorum alter praedictorum Willelmi de Fyncheden et Rogeri sit unus ad felonias, &c., coram praefato Willelmo de Acton, &c. Toste Rege apud Westmonasterium, xx. die Januarii.

Mus. Br. Bibl. Lansdown, 293. Pars tertia, fo. 179, dorso. Anno 49 Edw. III.

Rex dilectis et fidelibus suis Hugoni de Courteneye Comiti Devon, Jacobo de Audeley, Johanni Mountagu, Witto Tank, Henrico Percehay, Johanni Cary, Willielmo Brightleh et Thomae Asseton, Salutem. Sciatis quod assignavimus vos conjunctim et divisim ad pacem nostram necnon ad statuta apud Wynton, Northampt, et Westmonasterium pro conservacione pacis ejusdem edita in omnibus et singulis suis

articulis in Com. Devon tam infra libertates quam extra custodiendum et custodiri faciendum, et ad omnes illos quos contra formam statutorum prædictorum delinquentes invenitis castigandum et puniendum prout secundum formam statutorum eorundem fuerit faciendum et ad omnes illos qui aliquibus de populo nostro de corporibus suis vel de incendio Domorum suarum minas fecerint ad sufficientem securitatem de pace et bono gestu suo erga nos et populum nostrum inveniendum et coram vobis veniri et si hujusmodi securitatem invenire recusaverint salvo custodiri faciendum, assignaverimus etiam vos septem, sex, quinque, quatuor, tres et duos vestrum justiciarios nostros ad inquirendum per sacramentum proborum et legalium hominum de comitatu prædicto tam infra libertates quam extra, per quos rei veritas melius sciri poterit de quibuscunque feloniiis, transgressionibus, forstallariis, regrattariis (qui res emunt ut possint postea pluries vendere, et aliquid de justo et solito earum pretio insuper corradere) in com. prædicto per quoscunque et qualitercunque factis et quas et nunc ibidem fieri contingerit et de hostelariis et aliis qui in abusu mensurarum et ponderum ac in vendicione victualium et etiam de quibuscunque operariis, artificibus et servitoribus et aliis qui contra formam ordinationum et statutorum pro communi utilitate Regni nostri Angliæ de hujusmodi operariis artificibus, servitoribus hostelariis et aliis inde factorum deliquerint vel attemptaverint in comitatu prædicto vel ex nunc delinquere vel attemptare præsumpserint et ad processus versus omnes quos de feloniiis hujusmodi contingerit indictari quousque capiantur raddantur vel utlagentur faciendum et ad transgressiones et florestallarias prædictas ad sectam nostram tantum ac regratarias prædictas et omnia aliaque per hujusmodi hostellarios et alios in abusu mensurarum et ponderum in vendicione victualium et omnia alia quæ per hujusmodi operarios, artifices et servitores contra formam ordinationum et statutorum predictorum seu in enervatione eorundem in aliquo præsumpta vel attemptate fuerint tam ad sectam nostram, quam aliorum quorumcunque coram vobis

pro nobis vel pro se ipsis conqueri vel prosequi volentium audiendum et terminandum et ad eosdem operarios, artifices et servitores per fines, redemptiones et amerciamenta et alio modo pro delictis suis prout ante ordinationem de punitione corporali hujusmodi operariis artificibus et servitoribus pro delictis suis et hibendis factam, fieri consuevit secundum legem et consuetudinem regni nostri Angliæ ac formam ordinationum et statutorum prædictorum. Assignavimus etiam vos, septem, sex, quinque, quatuor, tres vel duo vestrum quorum alterum. Vostrum vos prefat Wittus Tank et Henricus unum esse volumus, justiciarios nostros ad felonias prædictas audiendas et terminandas et ad omnia processus et indictamenta, felonias, transgressiones, forestallarias, regratarias et alia prædicta tangentia coram vobis prefate Johannes Cary et sociis vestris nuper custodibus pacis nostræ et justiciariis nostris ad diversa transgressiones et malefacta in comitatu prædicto audiendum et terminandum assignatis facta quæ nondum terminata existunt inspiciendum et debita fine terminandum secundum legem et consuetudinem prædictas ac formam ordinationum, et statutorum supradictorum. Et ideo vobis mandamus quod circa custodiam pacis et statutorum nostrorum prædictorum diligenter intendatis et ad certos dies et loca, quas vos septem, sex, quinque, quatuor, tres vel duo vestrum ad hoc provideritis inquisitiones super premissis faciatis et transgressiones, forstallarias et regratarias predictas, ac omnia quæ per hujusmodi hostellarios et alios in abusu mensurarum et ponderum ac in vendicione victualium et etiam ea qua per dictos operarios, artifices et servitores contra formam ordinationum et statutorum presumpta vel attemptata fuerint audiatis et terminatis ac eosdem operarios, artifices et servitores per fines redemptiones et amerciamenta et alio modo castigatis et punitis. Et vos septem, sex, quinque, quatuor, tres vel duo vestrum, quorum alterum vestrum vos prefati Wittus Tank et Henricus unum esse volumus, felonias prædictas audiatis et terminetis in forma prædicta facturi inde quod ad justiciam pertinet secundum legem et consuetudinem supradictas. Salvis nobis amerciamentes et aliis ad nos inde spectantibus. Man-

davimus enim vicecomiti nostro Comitatus prædicti quod ad certos dies et loca quos vos, septem, sex, quinque, quatuor, tres vel duo vestrum ei sciri facietis, venire faciat coram vobis septem, sex, quinque, quatuor, tribus vel duobus vestrum tot et tales probos et legales homines de Balliva sua tam infra Libertates quam extra per quos rei veritas in præmissis melius sciri poterit et inquiri. Et vos præfate Johannes Cary ad certos dies et loca per vos et dictos socios vestros profigendos processus et indictamenta prædicta coram vobis et dictis sociis vestris venire faciatis et ea inspiciatis et debito fine terminetis sicut prædictum est. In cujus, etc. Teste Rege apud Westm. quarto die Februarii.

Consimiles commissiones habent subscripti ad pacem, necnon ad Statuta Wyntonie, etc., in Comitatibus subscriptis custodienda in forma prædicta, sub datis subscriptis ita quod unus Justiciarius ad assisas audiat felonias ut supra, videlicet,

Rogerus Scales,
 Johannes de Cavendish,
 Willielmus de Thorp,
 Johannes Holt,
 Thomas Holbech,
 Willielmus Castleacre,
 Willielmus Bateman,
 Thomas Sewale,
 Edmundus de Walsingham.)

Conjunctim et divisim in Com.
 Cantebr. Teste Rege apud
 Westm. xiii^o die Februarii
 etc.

Harl. MS. Brit. Museum. N. 6873, Plut. XLV. H. fol. 5.

Oath of Justices of Peace and labourers.

Ye shall swere that in your office of Justice of laborers and of weyghtes and mesurez ye shall do eqall ryghte to the pore as to the ryche after your konnyng witt and poare and after the fourme of Statutes therof made. And the issues,

ffynes, amerciamentes, the which shalbe made and to be made byfore you ye shall do truly enter withoute any concelement or embeselyng, and truly send in to the Eschequier. And that ye shall not lene for yefte nor for other cause but that welle and truly ye shall do your office of Justice in that Behalf. And also ye shall swere that in your office of Justice of peas and of laborers and in all other articles conteigned in the Kyngs Commission to you directed ye shall do eqall righte to the pore and to the ryche after your konnyng and poare and after the lawes and Custumes of the Realme and the statutes therof made. And that ye shall not be of counsel with any persone in any quarelle hangyng afore you. And that ye shall hold your Cessions after the fourme of the statutes thereof made. And the issuez, ffynez, and amerciamentes the which shalbe made or happen to be made and alle forfeyturys the which shall afore you, ye shall make truly to be entrid without any concelement or inbeselyng and truly them to send in to the Eschequier. And ye shall not lett for yeft nor for other cause but that wele and truly ye shall do your office of Justice on your behalf. And that ye take nothyng for your office of Justice of peas to doo but of the Kyng and fees accustomed. And that ye shall not make nor delyver any warant to the parties, but ye shall them delyver to the Baillieffs of the Counte or to other of the Kynges officers or Ministerez of the same to do execution as God you help and all his sayntes.

ЗАМѢЧЕННЫЯ ОПЕЧАТКИ.

Стран.	Стр.	Напечатано.	Должно быть.
5	4 сверху	keorls	ceorls
6	4 снизу	военнопѣнныхъ	военнопѣнныхъ
7	прим. 3 2 сверху	въ подкрѣпленіе	въ подкрѣпленіе
8	11 сверху	значительныхъ	незначительныхъ
13	прим. 2. 5 сверху	tritragasse	tritragare
17	5 сверху	по различнымъ денно	по денно
17	6 сверху	посевоѣ	посѣвоѣ
17	5 снизу	объ этомъ не можетъ быть и сомнѣнія	отгадать не трудно
19	2 снизу	священниковъ гдѣ	священниковъ
19	1 снизу	въ двое, гдѣ въ трое, а гдѣ и въ четверо	гдѣ вдвое, гдѣ втрое, а гдѣ и въ четверо
21	8 сверху	потребленія	роскоши
21	4 снизу	посоветовавшихся	посоветовавшихся
23	17 сверху	serrout	serront
25	1 снизу	duo	duos
26	12 сверху	prædictorum	prædictarum
26	17 сверху	duo	duos
26	10 снизу	настоянно	настоянню
27	19 снизу	factorum	factarum
27	12 снизу	prædictorum	prædictarum
28	11 снизу	сдѣланныхъ управителями	сдѣланныхъ
30	11 сверху	городахъ	городахъ
31	прим. 6 снизу	богѣ производительной	лучше оключаемой
32	12 сверху	пробретене	пробрѣтеніе
34	16 сверху	изъ	изъ за

Page Line	FOR	READ	Page Line	FOR	READ
42 14	Abbatissa de Bexley	Abbatia de Bexley	30	calceaturarum	calcearum
16	de	ab	31	flemmenes firmthe	flemenes franthe
17	murdro, latrocinio	Murdris, latrocinis	32	blodshede	blodswita
19	gridbriche	flemenesferde gridbriche	34	fightwita et de Leirde leyzwita	wita
20	hamsoena blodwita	hamsoena Blodwite	44 1	thethingpen-ni	thenthingpeni
21	regis	regia	4	potuerunt	poterunt
25	membrorum concessissimus	membris concessisse	7	seculare	seculari
26	dedimus	dedisse	8	omnibuz	omnibus aliis occasionibus et consuetudinibus secularibus
27	confirmamus	confirmasse	10	amore	amore et salute
27	heredibuz	heredibus	95 5	precepte	profyta
28	ei	et	9	decret	decrea
29	trithingis	trithinga	18	yeft	yeft
43 2	disturbat	disturbet	20	rightfully	rightwosly
6	tenoz	tenor	24	yeft	yeft
11	fyethwita	fyethwite	26	manners	mannys
12	XIV.	XIV. fol 29.	30	destourbed	destourbled
15	etc.	Comes Andegaviae	96 2	per fortha	ferforth
18	suis	suis Locis Angliae	power	kumnyng	
18	de Leystun	apud Leestuna	by ye	by you	
24	vivariis	vivariis et Mariscis	baillyfe	baillyfes	

ЗАМѢЧЕННЫЯ ОПЕЧАТКИ.

Page	Line	FOR	READ	Page	Line	FOR	READ
96	12	Justice	Justicez	127	4	capientes	capiendo
"	15	ballyefe	Balliefes	"	7	facientes	faciendo
"	17	man	maner	"	13, 17	quas	quæ
"	18	loeslards	lowllardes	132	11	præcipiamus	præciperimus
"	20	et	and	"	14	dorso	membr. 7 dorso
"	21	maynten	and faver mayn- tene	"	15	Ducy	Lucy
"	22	susd	seid	"	16	Wisenton	Denton
"	27	draw	dewe	"	23	discurrant,	discurrunt, passus
"	"	of	after	"	24	in	per
"	23	estates	estate	"	29	insulta	insultum
"	"	honours	honour	"	30	prisonis	prisona
"	29	on	over	"	31	diversas in eis	diversos in eis fe-
"	30	per	and	"	"	fecerunt	cerint
97	7	Oxon et their	Oxon, and ye	141	10	Clifford Ru-	Clifforde, Radul-
"	12	punisch the	punysch the dis-	"	"	dulpho	pho
"	"	distour-	tourbours	142	18	292	292, fol. 190.
"	"	barers.		"	19	Anno 19 ^o	Rotul. Pat. 19 ^o
"	13	pryvilige and	pryviliges and sta-	"	"	Edw. III ^o .	Edw. III
"	"	statute	tutes	"	"		membr. 31,
"	16	pryvilige	pryviliges	"	20	Warrwick	Warrwici
"	22	cited	arted	"	22	Monteforto	Monteforti
101	25	vesperarum	vesparum	"	"	duo	duos
102	2	depredare;	depredaase. Qui	"	32	congregatis	congregata
"	"	qui		162	22	293, Pars ter-	293, fol. 179 dorso
107	8	geft, nor pre-	yeft, nor promyse	"	23	179 dorso,	Rot. Patent 49
"	9	noer	nother	"	"	Anno 49	Edw. III. Pars
"	"	by engyne	by male engyne	"	"	Edw. III.	III. membr. 33
123	2	trelibastoum	Trailbastone	"	"		dorso
"	6	Wyde	Hyde	163	2	custodien-	custodienda—fa-
"	14	nostrum	nostru	"	"	dum—fa-	ciendum
"	23	scientes	scienter	"	4	castigandum	castigandos et pu-
"	3 &c.	e	et	"	"	et punien-	duos
124	4	iuracionum	ra arum	"	9	inveniendum	inveniedam — ve-
"	5	pro	rae	"	"	—venire	nire
"	15	iniurias eis	minas eis factas	"	19	et nunc	ex nunc
"	"	factis		"	20	contingent	continget
"	24	faciendum	faciendas	"	31	aliaque	alia quæ
"	27	explacitalis e	expleatis et ter-	"	33	in	ac in
"	"	terminatis	minetis	"	35	enervatione	enervationem
"	29	easdem	eosdem	"	36	attemptate	attemptata
"	31	contingerit	contigerit	164	2, 17	audiendum et	audienda et ter-
"	32	Justicios	Justiciarios	"	"	terminan-	minanda
"	34	enim	omnibus enim	"	6	et hibendis	exhibendis
"	2 &c.	e	et	"	9	duo	duos
125	3	periant	pariant	"	10, 33	Witties Tawk	Willielmus Tank
"	9	o Robertus de	Robertus de Hare-	"	29	statutorum	statutorum præ-
"	"	la Harewe-	wedone	"	"	dictorum	
"	"	don		"	30	terminatis	terminetis
"	14	Leynaire	Deyncourt	"	37	amrciamen-	amerciamentis
"	23	Jeretone	Aireton	"	"	tes	
"	34	de	le				
126	3	Mallere	Mallors				
"	"	Lundoniae	Londiniæ				
"	22, 30	certum	certam				